

הראל חברה לביטוח בע"מ

דוח ביניים ליום

30 ביוני 2016

תוכן העניינים

עמוד	תמצית דוחות כספיים ביניים ליום 30 ביוני 2016
1-1	דוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה ליום 30 ביוני 2016 :
2-1	דוח סקירה
	תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקרים):
2-3	תמצית דוחות על המצב הכספי ביניים מאוחדים
2-5	תמצית דוחות על הרווח וההפסד הכולל ביניים מאוחדים
2-7	תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון מאוחדים
2-10	תמצית דוחות על תזרימי מזומנים ביניים מאוחדים
2-13	באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים
2-75	נספחים לתמצית דוחות ביניים מאוחדים:
	נספח א' - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולוי")
	נספח ב' - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות בחברות הביטוח

דוח הדירקטוריון

הראל חברה לביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

דוח הדירקטוריון לששת החודשים שהסתיימו ב- 30 ביוני 2016 ("תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל ביטוח" או "החברה") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2015, אשר פורסם ביום 23 במרץ 2016 ("הדוח התקופתי").

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפויה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

1 תיאור החברה

1.1 כללי

הראל ביטוח הינה חברה פרטית, בשליטה מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל השקעות"). הראל השקעות הינה חברה ציבורית שמנייתה נסחרת בבורסה לניירות ערך בתל אביב, החל משנת 1982. פעילותה של הראל השקעות, באמצעות חברות שבשליטתה, בשוק הביטוח והחיסכון ארוך הטווח וכן בשירותים הפיננסיים ושוק ההון (להלן ביחד: "הקבוצה").

פעילות הביטוח נעשית ע"י החברה עצמה ובאמצעות אי.אם.אי - עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ (בשליטה מלאה) ("EMI").

הפעילות בתחום החיסכון ארוך הטווח נעשית הן באמצעות החברה והן באמצעות החברות הבנות, שהינן חברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כדלקמן:

חברות מנהלות של קופות גמל: הראל גמל והשתלמות בע"מ (בשליטה מלאה) ("הראל גמל") וקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (בשליטה מלאה) ("קחצ"ק").

חברות מנהלות של קרנות פנסיה: הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ (בשליטה מלאה) ("הראל פנסיה") ולעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (בשליטה בשיעור 79%), המנהלת קרן פנסיה ותיקה ("לעתיד").

הקבוצה פעילה כ-80 שנים בתחום הביטוח. בהתאם לדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016, הקבוצה הינה קבוצת הביטוח הראשונה בגודלה בישראל במונחי פרמיות ביטוח, עם נתח שוק של כ-20.6%. בתחום הבריאות הקבוצה היא הקבוצה הגדולה והמובילה בשוק עם נתח שוק של כ-40.6%. בתחום ביטוח כללי הקבוצה הינה קבוצת הביטוח השנייה בגודלה, עם נתח שוק של כ-14.2% ובהיקף הפרמיות בביטוח חיים הקבוצה הינה הרביעית בגודלה עם נתח שוק של כ-16.7%. בתחום ניהול קרנות פנסיה חדשות לקבוצה נתח שוק של כ-16.3%. בתחום ניהול קופות גמל, לקבוצה נתח שוק של כ-7.8%.

פעילותה של החברה עצמה הינה בניהול, פיקוח ובקרה על החברות הבנות, תכנון שוטף של פעולות הקבוצה ויזום מהלכים והשקעות הן במישרין והן באמצעות חברות הקבוצה.

1.2 בעלי המניות בחברה

החברה הינה בבעלות מלאה (100%) של החברה הציבורית הראל השקעות. נכון למועד פרסום הדוח, משפחת המבורגר (יאיר המבורגר, גדעון המבורגר ונורית מנור) מחזיקה - בעיקר באמצעות ג.י.ן. ייעוץ כלכלי וניהול בע"מ, שהינה חברת החזקה בשליטתם המלאה - בכ- 49.99% מזכויות ההצבעה בחברה ובכ- 49.58% מהון המניות המונפק של החברה.

2 מצב כספי ותוצאות הפעולות, הון עצמי ותזרים המזומנים**2.1 שינויים מהותיים בעסקי החברה בתקופת הדוח****2.1.1 מענק בגין שנת 2015**

לעניין אישור הדירקטוריון מיום 22 ביוני 2016, לאופן חישוב המענקים לנושאי משרה בכירים בחברה ולבעלי השליטה בהראל השקעות, בהתאם למדיניות התגמול - ראה באורים 9(2) ו-9(3) בדוחות הכספיים.

2.1.2 הסכם שיתוף פעולה עם בנק לאומי לישראל בע"מ

לעניין השלמת הסכם שיתוף פעולה עם בנק לאומי לישראל בע"מ - העמדת הלוואות לדיר - ראה באור 9(6) בדוחות הכספיים.

2.1.3 הנפקת הון משני מורכב - הראל הנפקות

לעניין הנפקת הון משני מורכב (אגרות חוב סדרות יב' - יג') באמצעות הראל הנפקות - ראה באור 9(5) בדוחות הכספיים.

2.1.4 אסיפה שנתית

לעניין אסיפה כללית של החברה שהתקיימה ביום 13 באפריל 2016 - ראה באור 9(4) בדוחות הכספיים.

2.1.5 דירוג מעלות - הראל הנפקות

לעניין דירוג מעלות של שתי סדרות אגרות חוב של הראל הנפקות - ראה באור 9(ג) בדוחות הכספיים.

2.1.6 שינוי מבני

לעניין אישור שינוי מבני - מיזוג חברות מנהלות והעברת ניהול קופות גמל - ראה באור 9(9) בדוחות הכספיים.

2.1.7 אישור נוסח הצו המוסכם לפי סעיף 50ב' לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

לעניין אישור בית הדין להגבלים עסקיים את נוסח הצו המוסכם לפי סעיף 50ב' לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 - ראה באור 9(22) בדוחות הכספיים.

2.1.8 חלוקת דיבידנד

לעניין חלוקת דיבידנד בחודש מרץ 2016 - ראה באור 9(4) בדוחות הכספיים.

2.1.9 מדיניות התגמול- החברה וחברות הבנות שהינן גופים מוסדיים

לעניין מדיניות התגמול המעודכנת בחברה ובחברות הבנות שהינן גופים מוסדיים - ראה באור 9(16) בדוחות הכספיים.

2.1.10 חילופי נושאי משרה בכירה בחברות בנות לעניין חילופי נושאי משרה בכירה בחברות בנות - ראה באור 9(19) בדוחות הכספיים.

2.1.11 התקשרות בעסקה שאינה חריגה לעניין התקשרות בעסקה שאינה עסקה חריגה - ראה באור 9(20) בדוחות הכספיים.

2.2 שינויים מהותיים בעסקי החברה לאחר תקופת הדוח

2.2.1 העלאת שכר מינימום

ביום 17 באוגוסט 2016 הודיעה הנהלת החברה כי החליטה לקבוע את השכר המינימלי לעובדי הראל, לרבות עובדי הקבלן והשירותים אשר עובדים בהראל, על 6,000 ש"ח למשרה מלאה החל מחודש ספטמבר 2016, כאשר לגבי עובדים ששכרם כולל תגמול משתנה (עמלות, מענקי שרות וכד'), ההבטחה לשכר המינימום החדש בסך 6,000 ש"ח תכלול את התגמול המשתנה. הגידול בעלות השכר השנתית אינו מהותי לתוצאות הכספיות או ההון של החברה.

2.2.2 עיצום כספי

לענין הטלת עיצום לעניין הטלת עיצום כספי על החברה בעקבות בדיקה שערך אגף שוק ההון בנושא שליחת דוחות תקופתיים - ראה באור 7(א).

2.2.3 הצעת רכש חליפין- הראל הנפקות

לעניין תוצאות הצעת רכש חליפין של הראל ביטוח מימון והנפקות- ראה באור 10(2) בדוחות הכספיים.

2.2.4 סיום כהונה ומינויים של נושאי משרה

לענין סיום כהונה ומינויים של נושאי משרה - ראה סעיף 3.1 להלן ובאור 10(4) בדוחות הכספיים.

2.2.5 התקשרות בעסקה עם נובל אנרגיי בע"מ

לעניין התקשרות בעסקה עם נובל אנרגיי בע"מ- ראה באור 10(3) בדוחות הכספיים.

2.2.6 דירוג מעלות - הראל הנפקות

לעניין אשרור דירוג מעלות לסדרות אגרות חוב יב' ו-יג' של הראל הנפקות ראה באור 10(1) בדוחות הכספיים.

2.3 התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

2.3.1 כללי

הנתונים שהתקבלו במהלך הרבעון השני של שנת 2016 מצביעים על המשך צמיחה מתונה אך חיובית בכלכלה העולמית. מדדי הפעילות העולמיים הצביעו על צמיחה מתונה של מגזר השירותים והיעדר צמיחה במגזר הייצור, נמשכה הצמיחה המתונה ביותר של הסחר העולמי. תוצאות משאל העם המפתיעות בבריטניה תרמו לתנודתיות בשווקים בשבוע האחרון של הרבעון ולירידה חדה בתשואות האג"ח הממשלתיות.

ארה"ב: האינדיקאטורים הראשוניים ברבעון השני היו ברובם חיוביים והצביעו על האצה בצמיחה ל-1.2% בשיעור שנתי. הצריכה הפרטית צמחה במהלך הרבעון השני ב-4.2% והיא עדיין התורם העיקרי לצמיחה, כאשר שיעור האבטלה נותר ברמתו הנמוכה. מנגד, חולשה נרשמה בנתוני היצוא והתעשייה, אך פחות בהשוואה לרבעון הראשון. הדולר התחזק קלות מול מרבית המטבעות המרכזיים בעולם.

אירופה: האינדיקאטורים לרבעון השני באירופה היו מעורבים, והצביעו על המשך צמיחה חיובית של 1.1% ברבעון השני, אך מתונה יותר בהשוואה לרבעון הראשון, תוך שונות בין המדינות. במהלך הרבעון הבנק המרכזי המשיך ברכישות אג"ח ממשלתיות והגדיל את קצב רכישת אג"ח הקונצרניות. משאל העם בבריטניה על יציאה מהאיחוד הפתיע ותרם לתנודתיות בשווקים תוך כדי פחות חד בפאונד והמשך ירידה בתשואות אג"ח הממשלתיות בעולם.

ביפן נמשכת חולשה בפעילות והתוצר צמח ב-0.2% בלבד במהלך הרבעון השני, מצב שהוביל את הממשלה לדחות את העלאת המע"מ המתוכננת. בסין המשיכה הפעילות הכלכלית לצמוח בקצב מתון יחסית והתוצר גדל במהלך 4 הרבעונים האחרונים עד לרבעון השני ב-6.7%.

ישראל: האינדיקאטורים לפעילות ברבעון השני היו חיוביים ביותר והצביעו על צמיחה מהירה של 3.7% בשיעור שנתי, קצב מהיר יותר בהשוואה לרבעון הראשון. הצריכה הפרטית ממשיכה להוביל את הצמיחה, בתמיכת הריבית הנמוכה ועליית השכר במשק. התמונה העולה מנתוני שוק העבודה ממשיכה להיות חיובית כאשר שיעור האבטלה ירד ל-4.8% ברבעון השני (לעומת 5.2% ברבעון הראשון).

2.3.2 התפתחויות במשק הישראלי

הקבוצה פועלת במשק הישראלי, אשר מצבו הכלכלי, הביטחוני והפוליטי משליך על היקף פעילותה בתחומים שונים. שינויים במצב הכלכלי במשק הישראלי עשויים לגרום לשינוי בהיקף הפרמיות וההכנסות האחרות ולשינוי בעלויות התפעול של חברות הקבוצה. לשינוי ברמת התעסוקה במשק הישראלי עשויה להיות השלכה על היקף הפעילות בתחום ביטוח החיים והחיסכון ארוך הטווח.

2.3.3 שוק המניות

מדד ת"א 100 ירד ב-3.1% במהלך הרבעון השני של 2016 והשלים ירידה של כ-8% מתחילת השנה. במהלך הרבעון השני מדד MSCI העולמי ברוטו עלה ב-1.2% ומדד MSCI של השווקים המתעוררים עלה ב-0.8%. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על 1.25 מיליארדי ש"ח במהלך הרבעון השני, ירידה של 13% לעומת המחזור הממוצע במהלך 2015. חג הפסח, שחל השנה באפריל, כנראה תרם לירידה במחזור המסחר היומי במהלך הרבעון השני.

2.3.4 שוק איגרות החוב

מדד האג"ח הכללי עלה ב-1.4% במהלך הרבעון השני של 2016 והשלים עלייה של 2.7% מתחילת השנה. במהלך הרבעון השני מדד אג"ח הממשלתיות עלה ב-1.2% ומדד אג"ח קונצרני עלה ב-1.6%, אך בסיכום המחצית הראשונה של השנה תשואות שני המדדים היו דומים על 2.7%. מחזור המסחר היומי הממוצע באג"ח עמד על 3.6 מיליארדי ש"ח במהלך הרבעון השני, ירידה של 13% לעומת המחזור הממוצע ב-2015. בדומה לשוק המניות חג הפסח כנראה תרם לירידה במחזור המסחר היומי במהלך הרבעון.

2.3.5 קרנות נאמנות

קרנות הנאמנות רשמו פדיונות נטו של 4.6 מיליארדי ש"ח במהלך הרבעון השני של 2016, זאת לאחר פדיונות של 11.6 מיליארדי ש"ח במהלך הרבעון הראשון. מרבית הפיקדונות במהלך הרבעון נרשמו בקרנות הכספיות והשקליות.

- 2.3.6 מוצרי מדדים
על פי איגוד תעודות הסל, סך הנכסים המנוהלים בתחום עמדו בסוף הרבעון השני של 2016 על 96.3 מיליארדי ש"ח, ירידה של 7 אחוזים בהשוואה לסוף שנת 2015 (103.5 מיליארדי ש"ח). בלטו לרעה מתחילת השנה תעודות הסל על מניות בחו"ל שרשמו פדיונות של 3.2 מיליארדי ש"ח.
- 2.3.7 שוק המט"ח
במהלך הרבעון השני של 2016 השקל נחלש מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל ב- 0.9%. במהלך הרבעון השקל נחלש ב- 2.1% מול הדולר (לרמה של 3.846 שקל לדולר), וב- 11.5% מול היין היפני. מנגד, השקל נותר כמעט ללא שינוי מול האירו (לרמה של 4.2839 שקל לאירו) והתחזק ב-4.7% מול הפאונד הבריטי.
- 2.3.8 אינפלציה
על פי המדד האחרון הידוע, בסוף הרבעון השני של 2016 האינפלציה הסתכמה במהלך 12 המדדים האחרונים (עד מאי) למינוס 0.8%, לאחר שעלתה ב- 0.5% במהלך הרבעון השני. סעיפי הדיור החינוך והתרבות היו הגורמים העיקריים שתרמו לעלייה במדד במהלך הרבעון השני (מדד ידוע).
ריבית בנק ישראל
ריבית בנק ישראל נותרה 0.1% ללא שינוי גם במהלך הרבעון השני של שנת 2016. בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי מאז שהוריד אותה בסוף פברואר 2015.

2.4 חקיקה והסדרה בתחומי פעילות הקבוצה

להלן יתוארו שינויים מהותיים בחקיקה והסדרה בקשר עם תחומי הפעילות של הקבוצה, מאז הדוח התקופתי:

- 2.4.1 כללי
- 2.4.1.1 הוראות דין
- 2.4.1.1.1 ביום 4 באוגוסט 2016 אישרה הכנסת בקריאה ראשונה הצעת חוק חוזה הביטוח (תיקון מס' 7) (הגדלת הריבית המיוחדת והוספת ביטוחים אישיים), התשע"ו-2016 במסגרתה מוצע להעלות את שיעור הריבית המיוחדת שבסמכות בית המשפט לפסוק במקרה בו לא שולמו על-ידי חברת ביטוח תגמולי הביטוח שאינם שניים במחלוקת בתום לב במועדים הקבועים בחוק, מפי שלושה לפי עשרים מהריבית הקבועה בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, וכן להרחיב את סוגי הביטוחים בהם חייב בית המשפט לפסוק ריבית מיוחדת, כך שיכללו גם ביטוח מפני מחלות ואשפוז, וביטוח לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.
- 2.4.1.1.2 ביום 14 ביולי 2016 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016 ליישום הוראות הסכם ה- FATCA בפקודת מס הכנסה ולקביעת הוראות לענין הטלת עיצומים כספיים בשל אי עמידה בהוראות ההסכם.
- 2.4.1.1.3 ביום 3 באוגוסט 2016 אישרה הכנסת בקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016 במסגרתה מוצע, כי תוקם רשות עצמאית שתקרא "רשות שוק ההון ביטוח וחסכון", שתפעל כיחידה עצמאית ונפרדת ותפקידיה יהיו הגנה ושמירה על עניינם של המבוטחים, העמיתים ולקוחות הגופים המפוקחים, הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים, קידום התחרות ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית. הממונה ימונה על ידי שר האוצר ויוקנו לו חלק מן הסמכויות המוקנות כיום לשר האוצר.

2.4.1.1.4 ביום 17 ביולי 2016 פורסם תזכיר חוק בנק ישראל (תיקון)(הוועדה ליציבות פיננסית), התשע"ו-2016, אשר במסגרתו מוצע להקים ועדה ליציבות פיננסית שבראשה יעמוד נגיד בנק ישראל, ואשר מטרתה יהיו לתאם בין רשויות הפיקוח הפיננסיות – הפיקוח על הבנקים, אגף הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר, הפיקוח על נותני שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים במשרד האוצר, הפיקוח על מערכות תשלומים וניירות ערך, וכן בינן לבין בנק ישראל ומשרד האוצר ולהביא לשיתוף פעולה ביניהן לשם תמיכה ביציבותה של המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה. תזכיר החוק מפרט את תפקידיה של הוועדה, והרכבה, ומציע לקבוע מנגנון קבלת החלטות.

2.4.1.1.5 ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016, במסגרתו נקבע, כי התקשרות של גוף פיננסי (גוף מוסדי, מנהל קרן השקעות משותפות בנאמנות, חברה שיעודה הנפקת מוצרי מדדים, מנהל תיקים, תאגיד בנקאי או גוף אחר המספק שירותים פיננסיים שקבע שר האוצר) או של תאגיד שליטה של גוף פיננסי ("תאגיד פיננסי") עם נושא משרה בכירה או עובד, באשר לתנאי כהונתו או העסקתו, הכוללים מתן תגמול שההוצאה החזויה בשלו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה, טעונה אישורם של ועדת התגמול, הדירקטוריון (ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים, ככל שקיימת חובה למנות כאלו) והאסיפה הכללית (בתנאים הקבועים בחוק החברות לעניין אישור מדיניות תגמול נושאי משרה), וכי התקשרות כאמור תאושר רק אם היחס שבין ההוצאה החזויה בשל התגמול, לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר ששילם התאגיד הפיננסי לעובד התאגיד, לרבות עובד קבלן שהגוף הפיננסי הינו המעסיק בפועל שלו, בשנה שקדמה למועד ההתקשרות, קטן מ-35%. כמו כן, תוקנה פקודת מס הכנסה ונקבע בה, כי ככל ששולם על-ידי תאגיד פיננסי, לנושא משרה בכירה או לעובד, שכר שעלותו עולה על 2.5 מיליון ש"ח, לא תותר בניכוי, לצורך חישוב הכנסתו החייבת של התאגיד הפיננסי, עלות שכר בסכום השווה לפעמיים ההפרש בין עלות השכר של העובד לבין 2.5 מיליון ש"ח. הוראות החוק חלות על התקשרויות שיאושרו החל ממועד פרסום החוק, ולגבי התקשרות שאושרה לפני יום הפרסום, יחולו הוראות החוק בתום תקופה של שישה חודשים ממועד פרסום החוק.

איגוד הבנקים ואיגוד חברות הביטוח הגישו לבית המשפט הגבוה לצדק עתירות כנגד החוק. ביום 11 ביולי 2016 ניתן על-ידי בג"ץ צו ביניים לפיו עובדים ונושאי משרה בכירים בתאגידים בנקאיים שיודיעו על התפטרות מעבודתם בתוך 45 יום ממועד ההכרעה בעתירה או ממועד ביטול צו הביניים לא יאבדו את זכאותם הנוכחית לקבלת מלוא הזכויות שהיו מגיעות להם בגין סיום יחסי עובד-מעביד או סיום כהונתם, אילו הסתיימו במועד הגשת הבקשה. ביום 27 ביולי 2016 ניתן על-ידי בג"ץ צו על תנאי המורה למשיבים לנמק מדוע לא תבוטלה הוראת החוק הקובעת כי תאגיד פיננסי לא יהא רשאי לאשר תגמול לעובד אלא אם היחס ביני לבין התגמול הנמוך ביותר בתאגיד לא עולה על 1:35 והוראת החוק המטילה נטל מס מיוחד על תאגידים פיננסיים.

2.4.1.1.6 ביום 3 באפריל 2016 פורסמו התיקונים הבאים לתקנות החברות:

(א) תקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה)(תיקון), התשע"ו-2016, לפיהן, קיום קשרים עסקיים או מקצועיים שהחלו לאחר מועד המינוי של דירקטור חיצוני, לא יהיו זיקה אם הם נחשבים זניחים בעיני הדירקטור החיצוני והחברה, וועדת ביקורת אישרה עובדה זו, וכן אם הדירקטור החיצוני נתן הצהרה מתאימה; (ב) תקנות החברות (הודעה ומודעה על אסיפה כללית ואסיפת סוג בחברה ציבורית והוספת נושא לסדר היום)(תיקון), התשע"ו-2016, לפיהן חברה שפרסמה מודעה על זימון אסיפה כללית באתר האינטרנט שלה תהיה פטורה מפרסום מודעה בשני עיתונים יומיים; (ג) תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין)(תיקון), התשע"ו-2016, לפיהן בהתקיים תנאים מסוימים, חידוש או הארכה של התקשרות עם מנכ"ל ושינוי לא מהותי בתנאי כהונתו והעסקתו של נושא משרה לא יהיו

טעונות אישור של האסיפה הכללית; (ד) תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני)(תיקון), התשע"ו-2016 הקובעות הפחתת דרישות ההצמדה בחישובי גמול לדירקטורים חיצוניים והפחתת חלק מסכומי הגמול. כמו כן, פורסם צו החברות (שינוי התוספת הראשונה א' לחוק), התשע"ו-2016, לפיו ניתן יהיה לתת מענק לנושא משרה בסך שלוש משכורות חודשיות על-פי קריטריונים שאינם ניתנים למדידה.

2.4.1.1.7 ביום 24 בפברואר 2016 פורסמו תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטחו), התשע"ו-2016, במסגרתן נקבע, בין היתר, נוסח ההודעה שישלח מבטח לאדם עם מוגבלות אשר סירב לבטחו או החליט ליתן לו יחס שונה בדבר אפשרויותיו להגיש תלונה למפקח ולוועדת תלונות או להגיש תביעה לבית המשפט. תחילתן של התקנות ביום 23 במאי 2016.

2.4.1.1.8 ביום 25 בינואר 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(הגבלות על מינוי וכהונה של בעלי תפקיד מרכזי בגוף מוסדי), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לקבוע, כי בעל שליטה בגוף מוסדי או קרובו, קרוב של דירקטור בגוף מוסדי וכן מי שהורשע בעבירה מהמנויות בתזכיר, או שנפתחו נגדו הליכים בגין עבירה כאמור, לא ישמש כנושא משרה (למעט דירקטור) בגוף מוסדי או כבעל תפקיד אחר מהסוג שעליו הורה הממונה שלפעילותו עשויה להיות השפעה משמעותית על פרופיל הסיכון של הגוף המוסדי או כספי החוסכים באמצעותו) בגוף המוסדי, עוד מוצע לקבוע במסגרת הטיוטה כי אדם ימלא תפקיד מתפקידי של בעל תפקיד מרכזי בגוף המוסדי רק אם מונה לתפקיד כדן, וכי לא יפגע אדם בשיקול הדעת העצמאי של בעל תפקיד מרכזי.

2.4.1.1.9 ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25% - לפרטים נוספים ראה באור 5. בדוח הכספי.

2.4.1.2 חוזרים

2.4.1.2.1 ביום 3 באוגוסט 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון, אשר מחליף חוזר קיים באותו נושא, ובמסגרתו נקבע כי בעל רישיון וגוף מוסדי הפועלים באמצעות חשבונות נאמנות יפעילו, כל אחד מהם, מנגנוני פיקוח ובקרה על מנת לבדוק את העברות הכספיים, וכי בעל רישיון לא יהיה רשאי להפקיד את הכספים שהועברו אליו בחשבונו. כמו כן, נקבע כי החל מיום 1 בינואר 2017 תבוטל האפשרות להעביר הפקדות עבור גוף מוסדי מחשבון נאמנות לחשבון של חברת ביטוח השולטת בגוף המוסדי, או הנשלטת על ידי אותו בעל שליטה השולט בגוף המוסדי [הוראות החוזר יחולו על התקשרויות שיהיו בתוקף החל מיום 1 בנובמבר 2016].

2.4.1.2.2 ביום 5 ביולי 2016 פרסם המפקח חוזר המתקן את החוזר הקיים בנושא בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור במסגרתו התווסף לחוזר נספח ב' שכולל הוראות פרטניות לעניין יישוב תביעות, כגון הודעות בעת בירור תביעה, המידע שעל בסיסו תישוב תביעה, הודעה על דחיית תביעה ודחייה בטענת אי גילוי, אופן ברור תביעה בעזרת דוחות חקירה, יישוב תביעות סיעוד לרבות לעניין הגדרת מקרה הביטוח ועוד. הוראות הנספח ב' יחולו החל מיום 1 בספטמבר 2016.

2.4.1.2.3 ביום 9 ביוני 2016 פרסם המפקח חוזר שמתקן את החוזר שעניינו צירוף לביטוח, ובו נקבעו הוראות לעניין השוואה וביטול של פוליסה במקרה שבהליך התאמת הביטוח, שאינו ביטוח קבוצתי, נמצא כי למועמד לביטוח קיימת פוליסה בביטוח רלוונטי (הוראות אלו מבטלות את ההוראות הקבועות בחוזר "החלפת פוליסת ביטוח חיים ובריאות"). כמו כן, תוקנו ההוראות לעניין מסירת מידע והמסמכים למבוטח, ונוספו חובות תיעוד מידע. הוראות החוזר יחולו מיום 1 בספטמבר 2016 (אתההוראות הנוגעות להשוואה וביטול, מבטח רשאי להחיל מיום

פרסום החוזר).

2.4.1.2.4 ביום 31 במאי 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו ניהול השקעות באמצעות סלי השקעה (אשר מתקן את החוזר הקיים בנושא) וקובע את הכללים לניהול סלי השקעה סחירים ושאנים סחירים על-ידי מספר משקיעים מוסדיים הנמנים על אותה קבוצת משקיעים; מתקן את ההוראות לעניין התנאים הכלליים לניהול סלי השקעה ולעניין סלים לא סחירים, וקובע הוראות מעבר אשר באי קיומם, יפורק הסל. הוראות החוזר חלות מיום הפרסום.

2.4.1.2.5 ביום 23 במאי 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו אחזור מידע אישי, במסגרתו נקבע כי על חברת ביטוח לאפשר למבוטח קיום חשבון פרטי שיהיה נגיש באמצעות כלים טכנולוגיים שיאפשר אחזור מידע של המבוטח ובכלל זה פרטי המבוטח, נתונים אודות פוליסות שברשותו או שהיו ברשותו ותביעות הביטוח שהגיש בשלוש השנים האחרונות. בנוסף, נקבע כי חברת ביטוח תציע למבוטח למשלוח מסמכים והודעות, הנדרשים על פי דין, בכלים טכנולוגיים, ותאפשר למבוטח למסור לה מסמכים באותו אופן. תחילת החוזר ביום 30 למרס 2017.

2.4.1.2.6 ביום 21 באפריל 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו הנחיה לביצוע IQIS לשנת 2015, המתבסס על התקנות הסופיות באירופה ועל ההנחיות הסופיות של EIOPA. עיקרי ההנחיה, ביחס להנחיה לביצוע IQIS4, נוגעים לייצוב עקומי ריבית חסרת סיכון, הרכב הון מוכר, דרישת הון פחותה להשקעה בתשתיות (הון וחוב), התאמת דרישת הון בגין חברות מנהלות, עדכון נוסחת חישוב דרישת הון בגין סיכון פרמיות ורזרבות בביטוח כללי, וכן עדכון ההנחיות בנוגע לדוח מיוחד של רואה חשבון מבקר, שיתמקד באומדן מיטבי ובמרווח הסיכון. הוראות החוזר חלות החל מיום פרסומן.

2.4.1.2.7 ביום 17 בפברואר 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים (אשר מתקן חוזר קודם בנושא). בחוזר נקבעו הוראות לעניין מתן הלוואות על-ידי הגוף המוסדי כגון אנליזה בעת מתן הלוואה, הלוואות לדויר, בחינת הצורך בקבלת בטוחה, מתן הלוואות לעמיתים וכן הוראות לעניין הגדלת מגבלת ההשקעה בשותפויות ובתאגידי נדל"ן ל-6%, והחרגת הלוואות בערבות מדינה ממגבלת 3% החלה על היקף השקעות שלא עומדות בתנאים המנויים בחוזר למתן הלוואות, השאלת ניירות ערך והשקעה בנכסי חוב לא סחירים. תחילתו של החוזר ביום הפרסום.

2.4.1.2.8 ביום 27 ביולי 2016 פרסם המפקח טיוטת חוזר המתקן את החוזר הקיים בנושא כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים, אשר מציעה להרחיב את אפשרויות ההשקעה של הגופים המוסדיים וקובעת תנאים למתן הלוואה לדויר ולמתן הלוואה שהיא בגדר ליווי פיננסי לצורך מימון פרויקט בנייה, אשר יוחרגו, ממגבלת 3% החלה על היקף ההשקעות שלא עומדות בתנאים המנויים בחוזר למתן הלוואות.

2.4.1.3 טיוטות חוזרים

2.4.1.3.1 ביום 31 במאי 2016 פרסם המפקח טיוטת חוזר שעניינה ביטול פוליסת ביטוח, במסגרתה, מוצע לקבוע את האמצעים בהם מבוטח יהיה רשאי לבקש לבטל פוליסת ביטוח (דואר אלקטרוני, חשבון אישי מקוון, שיחת טלפון למוקד שירות, פקס ודרכים נוספות שיבחר המבטח) והוראות נוספות הנוגעות להליך הביטול.

2.4.1.3.2 ביום 4 באפריל 2016 פרסם המפקח טיוטת חוזר שנייה בעניין "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים" (שיחליף את החוזר הקיים בנושא לניהול סיכונים אבטחת המידע), במסגרתה מוצע להגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי וכן את החובה של גופים מוסדיים לנהל סיכונים אלו, בין היתר, באופן הבא: חובת מינוי ועדת היגוי לניהול סיכונים סייבר; מינוי מנהל אבטחת סייבר; קביעת תכנית עבודה ותוכנה; ביצוע סקרי אבטחת מידע ומבחני חדירה ותדירותם; טיפול ודיווח על אירועי סייבר; שימוש בשרותי מחשוב ענן, וכן אבטחת ערוצי

קשר מבוססי אינטרנט עם לקוחות.

2.4.1.3.3 ביום 25 בפברואר 2016 פרסם המפקח טיוטת תיקון לחוזר מעורבות גוף שאינו בעל רישיון בשיווק ומכירה של מוצר ביטוח שאינו ביטוח קבוצתי, במסגרתה מוצע לקבוע, כי מעורבות של גוף חיצוני בפעולות שיווק ומכירה של ביטוח נסיעות לחו"ל מותרת, בתנאים שנקבעו לעניין זה בחוזר, כאשר הביטוח אינו כולל החרגות בשל חיתום רפואי ותקופת הביטוח אינה עולה על 30 יום.

2.4.1.4 הנחיות והבהרות

2.4.1.4.1 ביום 10 באוגוסט 2016 פרסם המפקח מכתב למנהלי חברות הביטוח שעניינו חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח המעדכן את המכתב מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא זה, וקובע את התנאים בהתקיימם חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד. לפרטים נוספים ראה ביאור (14)8 בדוחות הכספיים.

2.4.1.4.2 ביום 16 ביוני 2016 הודיע בנק ישראל כי שינה את מדיניותו בקשר להחזקת בעלי שליטה בגופים המנהלים כספי אחרים (קופות גמל, מבטח, קרנות נאמנות וחברות המנפיקות תעודות סל) במניות הבנקים, כך שיתאפשר לבעלי השליטה בגופים אלו להחזיק מעל 5% מאמצעי השליטה בתאגיד בנקאי ועד 7.5%, בכפוף לקבלת היתר מנגיד בנק ישראל.

2.4.1.4.3 ביום 7 ביוני 2016 פרסם המפקח מכתב למנהלי חברות הביטוח שעניינו הקמת ממשק לאיתור פוליסות ביטוח, המפרט את ההיערכות הנדרשת מחברות הביטוח להקמת ממשק אותו מפתח אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון שבו כל מבוטח יוכל לאתר בקלות ובמהירות את כל מוצרי הביטוח שברשותו.

2.4.1.4.4 ביום 16 במרץ 2016 פרסם המפקח טיוטה שנייה של עמדת ממונה שעניינה הבהרה בעניין בדיקה מחודשת של זכאות. במסגרת הטיוטה מוצע לקבוע, כי יהיה על חברת הביטוח לזום, לפני תום תקופת תשלום תגמולי ביטוח שאושרה, הקצרה מתקופת הזכאות המרבית, בדיקה מחודשת של זכאות שמסגרתה תברר האם התובע עודנו זכאי לתגמולי ביטוח, ותהיה רשאית להפסיק את תגמולי הביטוח לאחר שנקטה באמצעים סבירים לצורך בירור הזכאות או במקרה שבו הודיע המבוטח כי הגדרת מקרה הביטוח לא מתקיימת עוד בו וכי בדיקה מחודשת של זכאות תיעשה בהתאם לקריטריונים ברורים שתקבע חברת הביטוח בהתחשב, בין השאר, במצבו הרפואי של התובע ובגילו.

2.4.2 תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

2.4.2.1 הוראות דין

2.4.2.1.1 ביום 9 באוגוסט 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(העברת כספים בין קופות גמל)(תיקון), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לאפשר למי שמקבל קצבת זקנה לנייד את הכספים שבקופת הגמל ולהעביר כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל לקצבה, בתאני שהעמית הגיע לגיל הפרישה המוקדמת.

2.4.2.1.2 ביום 4 באוגוסט 2016 פורסמה טיוטה שנייה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(זקיפת תשואות אגרות חוב בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לקבוע הוראות לחישוב תשואה על נכסי הקרן ולשינוי הקצאת אגרות החוב המיועדות בחלוקה לקבוצות - מקבלי קצבה, עמיתים בני חמישים ומעלה ויתר העמיתים. המפקח יהיה רשאי להגדיל את שיעור זקיפת התשואה בשל אגרות חוב מיועדות למקבלי קצבה בקרן (עד 85% מסך נכסי מקבלי הקצבה) אם מצא כי שיעור זקיפת אגרות החוב לעמיתים בגיל 50 ומעלה ולעמיתים אחרים עולה על רבע אחוז בהשוואה לקרן אחרת וכי פער כאמור עלול להפר את האיזון הדמוגרפי שבין עמיתים בקרן, וכן כי עד יום 31 בדצמבר 2023

זקיפת תשואה לעמיתים בגיל 50 ומעלה תבוצע באופן זהה זקיפת התשואה לעמיתים בני פחות מ-50.

2.4.2.1.3 ביום 3 באוגוסט 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(כיסויים ביטוחיים בקופות גמל)(תיקון מס'___), התשע"ה-2015, המציעה לקבוע כי מגבלת 35% מסך כל ההפקדות למרכיב התגמולים, החלה כיום על עלות הכיסויים הביטוחיים, לא תחול על כיסוי ביטוחי לאריכות ימים, וכן לבטל החל מיום 1 בינואר 2017 את האפשרות הקיימת כיום בתקנות להמשך קיומם של הסכמים קיימים למתן כיסויים ביטוחיים נוספים על אלו הניתנים במסגרת תקנון קרן פנסיה שנחתמו לפני יום 1 בדצמבר 2012.

2.4.2.1.4 ביום 13 ביולי 2016 פורסמה טיוטת תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל)(תיקון), התשע"ו-2016, המציעה לבטל את התנאי הקבוע בתקנות לפיו הפקדת תשלום של מעביד לקופת גמל שמעבר לשיעור של 5% תהיה לחשבון אחר אצל אותו מבטח, וכן לקבוע כי הפקדה למרכיב הפיצויים לקופת גמל משלמת לקצבה תתאפשר מבלי שתהיה הפקדה מקבילה למרכיב התגמולים באותו חשבון בקופה בהתאם לתנאים שנקבעו בטיטה.

2.4.2.1.5 ביום 29 ביוני 2016 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 17) (איסור זיקה בין עמלת הפצה לדמי ניהול), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לקבוע איסור על חישוב עמלת הפצה בזיקה לשיעור דמי הניהול הנגבים מהעמית, ואת העונש בגין הפרת האיסור כאמור.

2.4.2.1.6 ביום 28 ביוני 2016 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תשלומים לקופת גמל)(תיקון מס' 2), התשע"ו-2016, במסגרתן נדחו מועדי התחילה של ההוראות לעניין פרטים שעל מעביד למסור לחברה מנהלת בעת הפקדת והפסקת התשלומים, הודעת קופת גמל לעובד על הפסקה בתשלום, היזון חוזר ראשוני, היזון חוזר מסכם, היזון חוזר מסכם חודשי והיזון חוזר מסכם שנתי, בקשה להשבת תשלום שהופקד ביתר, ובעניין מבנה דיווח אחיד, כך שלגבי מעביד המעסיק פחות מחמישים עובדים, מועד התחילה יהיה ביום 1 בפברואר 2018, ולגבי מעביד המעסיק לפחות חמישים עובדים אך לא יותר ממאה עובדים, מועד התחילה יהיה ביום 1 בפברואר 2017.

2.4.2.1.7 ביום 7 ביוני 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תיקון מס' 15) התשע"ו-2016, במסגרתו נקבעה האפשרות לחברות מנהלות של קופות גמל להקים קופת גמל להשקעה - מוצר חסכון המיועד לתשלום סכום הון לעמית עצמאי או למוטביו. התשלום שעמית יהיה רשאי להפקיד בקופות גמל להשקעה לא יעלה על 70,000 ש"ח. כמו כן, במסגרת התיקון בוצעו תיקונים עקיפים בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ובחוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, התשע"ד-2014.

2.4.2.1.8 ביום 30 במאי 2016 פרסם המפקח טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תשלומים לקופת גמל)(תיקון), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לקבוע כי הריבית שישלם מעביד בשל איחור בהפקדת תשלומים בעד עובד לקופת גמל תהיה בשיעור הריבית בשל איחור בהעברת כספים מהמערכת הבנקאית.

2.4.2.1.9 ביום 26 במאי 2016 פורסם צו הרחבה להגדלת ההפרשות לביטוח פנסיוני במשק 2016, הקובע כי הגדלת תשלומי עובדים ומעסיקים ברכיב התגמולים בכלל המשק ייעשה בשתי פעימות: (א) החל מיום 1 ביולי 2016 - תשלומי מעסיק 6.25% ותשלומי עובד 5.75%; (ב) החל מיום 1 בינואר 2017 - תשלומי מעסיק 6.5% ותשלומי עובד 6%. כמו כן, נקבע כי בסיס השכר ממנו יש להעביר תשלומים עבור עובדים קיימים וחדשים יהיה בהתאם לאמור בהסכם העבודה החל על הצדדים ובלבד שלא יפחת מהמתחייב לפי צו ההרחבה לפנסיה חובה.

בהסדרים פנסיוניים בביטוחי מנהלים/קופות גמל, שיעור התשלומים יכלול את תשלום המעסיק עבור רכישת כיסוי למקרה של אבדן כושר עבודה להבטחת 75% משכר העובד, ובלבד ששיעור הפרשות המעסיק לחלק התגמולים לבדו לא יפחת מ-5%. תחילתו של הצו ביום 1 ביולי 2016.

2.4.2.1.10 ביום 24 במאי 2016 פורסמה טיוטת תיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה ואחזקה של ניירות ערך), התשס"ט-2009, במסגרתה מוצע לקבוע, הליך תחרותי לרכישת ומכירת ניירות ערך יתקיים בין שמונה משתתפים לפחות, בנפרד לכל אפיק השקעה וכי משקיע מוסדי לא יהיה רשאי למכור או לרכוש ניירות ערך או מטבע חוץ, באמצעות צד קשור. כמו כן, מוצע לקבוע כי החזקה, לרבות סליקה של נייר ערך, תיעשה לפי הליך תחרותי שיתקיים לפחות אחת לשלוש שנים, בין חמישה משתתפים לפחות, וכללים למתן פטור מהליך כאמור.

2.4.2.1.11 ביום 8 במרץ 2016 פורסם תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תיקון מס' __), התשע"ו-2016 במסגרתו מוצע לקבוע כי אם נקבעה בדין או בהסכם התניה שלפיה שיעור ההפקדה למרכיב תשלומי המעסיק (למעט למרכיב הפיצויים) בקופת גמל מסוג מסוים עומד על שיעור מסוים משכרו של העובד שכולל את תשלום המעסיק לביטוח אובדן כושר עבודה, בשיעור הדרוש להבטחת 75% משכרו של העובד לפחות או בשיעור של 2.5% משכרו של העובד, לפי הנמוך, ושיעור ההפקדה לפי הדין או ההסכם למרכיב תשלומי המעסיק לסוג אחר של קופת גמל עומד על שיעור נמוך יותר, לא יראו בהוראות הדין או ההסכם כהתניה של מעסיק לגבי שיעור ההפקדה בעד העובד, בהפקדה לסוג מסוים של קופת גמל והעובד יהיה זכאי לשיעור הפקדה למרכיב תשלומי המעסיק שלא יפחת מ-6.25% החל מיולי 2016 ו-6.5% החל מינואר 2017.

2.4.2.1.12 ביום 26 בינואר 2016 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (סכומים קטנים), התשע"ו-2016, אשר קובעות את התנאים בהתקיימם יוכל עמית, אשר באחד מחשבונותיו שהם קרן ותיקה, קופת גמל לתגמולים, קופת גמל לחיסכון וקופת גמל אישית לפיצויים, שאינן קופות ביטוח, קיימים כספים, למשוך אותם בסכום חד פעמי, וכן חובת חברה מנהלת של אותה קופת גמל לשלוח לעמית הודעה בדבר זכותו למשיכת הכספים בנוסח ובמועד שיקבע המפקח.

2.4.2.2 חוזרים

2.4.2.2.1 ביום 19 ביולי 2016 פרסם המפקח חוזר המתקן את החוזר הקיים בנושא העברת כספים בין קופות גמל וקובע ביטול חובת קופה מקבלת להודיע לקופה מעבירה על קבלת בקשה להעברת כספים; חובת העברת בקשה להעברת כספים על ידי הקופה המקבלת לגוף המנהל של הקופה המעבירה; הודעת גוף מנהל של הקופה המעבירה כי אין באפשרותו לבצע את העברת הכספים בתוך 3 ימי עסקים ואפשרות למשלוח הודעות לעמית בדואר אלקטרוני. תחילתן של הוראות החוזר ביום 1 בינואר 2017.

2.4.2.2.2 ביום 19 ביולי 2016 פרסם המפקח חוזר המתקן את החוזר הקיים בנושא תשלומים לקופת גמל ובו נקבע כי מועד קבלת ההודעה מהחברה המנהלת למעסיק בדבר אי עמידתו בהוראות התקנות, יהיה יום העסקים הראשון לחודש העוקב לחודש שבו הועבר הדיווח או הופקדו התשלומים, ואם המעסיק לא מסר דיווח כנדרש - בתוך 30 ימי עסקים ממועד קבלת ההודעה, תשלח הודעה נוספת. כמו כן, נקבע, אמצעי התשלום אליו תיעשה השבה בעת השבת תשלום שהופקד ביתר והמועד בו היא תיעשה. הוראות החוזר חלות החל מיום פרסום החוזר.

2.4.2.2.3 ביום 30 ביוני 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו איחוד חשבונות קיימים בקרנות חדשות - מחשבונות לא פעילים לחשבונות פעילים. בחוזר נקבעו הוראות להעברת הכספים במסגרת איחוד חשבונות קיימים בקרן פנסיה וכן הוראות לעניין ההודעות שישלחו לעמיתים לגבי

העברת פרטיהם לצורך העברת הכספים לחשבונם בקרן פנסיה ולענין העברת מידע לממונה וקבלת מידע מהממונה, חובת תיעוד והקמת כספת ייעודית להעברת המידע. תחילת החוזר ביום פרסומו.

2.4.2.2.4 ביום 22 ביוני 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו "דיווח למפקח על תעריפים בתכניות לביטוח חיים-תיקון", בו נקבע שעל חברת ביטוח להגיש למפקח אחת לרבעון קלנדרי, דיווח על דמי הביטוח שנקבעו בפועל בכיסויי ביטוח חיים שהופקו במהלך אותו רבעון, עבור כל סוג תכנית ביטוח חיים ששווק על ידה ברבעון החולף. כמו כן, נקבעו המשתנים אליהם יתייחס הדיווח הרבעוני למפקח. תחילתו של התיקון ביום פרסומו.

2.4.2.2.5 ביום 10 באפריל 2016 פורסם תיקון לחוזר שעניינו מסמך הנמקה, אשר מחליף חוזר קודם בו נקבע נוסח אחיד למסמך ההנמקה שיימסר ללקוחות על-ידי יועץ או סוכן שיווק פנסיוני אגב הליך שיווק או ייעוץ פנסיוני. בתיקון נדחה מועד התחילה ליום 1 בינואר 2017.

2.4.2.2.6 ביום 13 במרס 2016 פורסם חוזר הממונה הקובע הוראות לעניין בחירת קופת ברירת מחדל ואת התנאים הנדרשים מחברה מנהלת של קופת גמל המצרפת עמיתים בהתאם להוראות סעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל. במסגרת החוזר נקבע כי צירוף לקופת גמל ייעשה על ידי בחירה אקטיבית של העובד את קופת הגמל או באמצעות המעסיק לקופת גמל שנבחרה על ידו בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל וככל שלא נבחרה על ידי העובד קופת גמל ולא נבחרה על ידי המעסיק קופת גמל בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל, יצרף המעסיק את העובד לקופת הגמל שתבחר על ידי הממונה. עוד קובע החוזר כי דמי הניהול שיוצעו על ידי קרנות הפנסיה הנבחרות יהיו בתוקף למשך 10 שנים ממועד ההצטרפות לקרן. קרנות הפנסיה ייבחרו על ידי הממונה אחת לשלוש שנים החל מיום 1 בספטמבר 2016. בנוסף, נקבע כי בחירת קופת ברירת מחדל על ידי מעסיק או ארגון עובדים תיעשה לפי הליך תחרותי בהתאם לקריטריונים שנקבעו על ידה. הסדרי ברירת מחדל קיימים יישארו בתוקף עד מרס 2019 לכל המאוחר.

בעקבות פרסום החוזר, הוגשה ביום 21 באפריל 2016 עתירה לבג"צ מטעם התאחדות חברות הביטוח למתן צו על תנאי וצו ביניים.

טענות שנטענו מטעם התאחדות חברות הביטוח לא התקבלו במסגרת פסק הדין שניתן בעתירה אולם נקבע בהתאם להסכמת הממונה בנושא כי קרנות הפנסיה שיבחרו על ידי הממונה בהליך התחרותי הראשון, ייבחרו אחת לשנתיים במקום אחת לשלוש שנים כפי שנקבע בתחילה.

בעקבות פסק הדין כאמור פרסם הממונה תיקון לחוזר וכן את ההנחיות החדשות לעניין הליך קביעת קרנות ברירת המחדל.

ביום 1 באוגוסט 2016 פרסם המפקח כי הקרנות שנבחרו הינן קרן הפנסיה של מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ אשר תגבה דמי ניהול בשיעור של 0.01% מהצבירה ו- 1.31% מההפקדות וקרן הפנסיה של הלמן אלדובי קופות גמל ופנסיה בע"מ אשר תגבה דמי ניהול בשיעור של 0.001% מהצבירה ו- 1.49% מההפקדות. בהתאם להוראות החוזר, קרנות הפנסיה יחלו לשמש כקרנות ברירת מחדל נבחרות ביום 1 בנובמבר 2016.

ליישום החוזר עלולות להיות השלכות מהותיות על פעילות החברה ויישומו עלול להשפיע על דמי הניהול הנגבים מעמיתים באופן שיפגע ברווחיות החברה, להשפיע על נתח השוק של החברה בענף ועל אופן הפצת מוצרי החברה. בשלב זה אין ביכולת החברה להעריך את ההשפעה הכוללת של יישום חוזר זה.

- 2.4.2.2.7 ביום 6 בינואר 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי, אשר מתקן ומבטל את החוזר הקיים בנושא. תחילתו של החוזר בדוח השנתי לעמית בגין שנת 2015.
- 2.4.2.2.8 ביום 5 בינואר 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו תנאים לשליטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה נוספת או בחברה מנהלת של קופת גמל נוספת. במסגרת החוזר נקבע כי בעל היתר שליטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה, יהיה רשאי לקבל היתר שליטה נוסף בחברה מנהלת של קרן פנסיה, או בחברה מנהלת של קרן פנסיה שמנהלת גם קופת גמל שאינה קרן פנסיה, יהיה רשאי לקבל היתר שליטה נוסף בחברה מנהלת אחרת, זאת, לתקופה קצובה, בכפוף לכך שבתוך שנה ממועד הרכישה יועברו הנכסים המנוהלים על ידי החברה הקיימת ועל ידי החברה הנוספת לניהולה של אחת מהן, ורישיונה של החברה האחרת יבטל. כמו כן, נקבעו בחוזר תנאים אשר בהתקיים אחד מהם ניתן יהיה לקבל היתר שליטה בחברה הקיימת ובחברה הנוספת, ללא צורך בהעברת הנכסים המנוהלים. הוראות החוזר חלות החל מיום הפרסום.
- 2.4.2.3 טיטות חוזרים
- 2.4.2.3.1 ביום 28 ביולי 2016 פרסם המפקח טיטות חוזר שעניינה "ייפוי כוח לבעל רישיון" אשר מציעה להחליף את החוזר הנוכחי, במסגרתה מוצע לקבוע כי סוכן ביטוח הפונה בשם לקוח באמצעות הרשאה שניתנה לו לפני יום 1 במאי 2013, לא יצטרך להחתימו על ייפוי כוח בהתאם לחוזר, וכן לקבוע אפשרויות נוספות לחתימת עמית על ייפוי כוח חד פעמי לקבלת מידע ואימותו. כמו כן, מוצע לקבוע, כי גוף מוסדי יוכל להתנות ביצוע עסקה באמצעות בעל רישיון מתוקף ייפוי כוח, בקיומו של הסכם בינו לבין בעל הרישיון.
- 2.4.2.3.2 ביום 18 ביולי 2016 פרסם המפקח טיטות חוזר המתקן את החוזר הקיים בנושא שיווק פוליסות ביטוח חיים הכוללות מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים, במסגרתה נקבע תיקון לדף פרטי הביטוח כך שיכלול גילוי לשיעורי הפרמיה המרביים שניתן לגבות בעבור נספח כיסוי ביטוחי לאריכות ימים, ותיקון הוראות נספח א' - חישוב הפרמיה בכיסוי ביטוחי לאריכות ימים.
- 2.4.2.3.3 ביום 17 ביולי 2016 פרסם המפקח טיטות חוזר שנייה של חוזר הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה, בה מוצע נוסח תקנון מחייב לקרן הפנסיה ממנו ניתן לסטות רק באישור המפקח, וכן והוראות נוספות שתהיה רשאית חברה מנהלת לקבוע בתקנונה.
- 2.4.2.3.4 ביום 14 ביולי 2016 פרסם המפקח טיטות חוזר המתקנת את החוזר הקיים בנושא מסלולי השקעה בקופות גמל ובמסגרתה מוצע לקבוע כי ההוראות אשר יחולו על מסלולי ההשקעה בקופות גמל להשקעה תהינה ההוראות הקבועות בחוזר לעניין ניהול מסלולי השקעה בקרנות השתלמות ובפוליסות שאינן קופות ביטוח.
- 2.4.2.3.5 ביום 11 ביולי 2016 פרסם המפקח טיטות חוזר שנייה של חוזר קווים מנחים לתכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה. במסגרת הטיטה, מוצע לקבוע כי תכנית אובדן כושר עבודה תורכב מתכנית בסיסית – לגביה מוצע לקבוע בחוזר הוראות בנוגע למקרה ביטוח, תקופת הביטוח, תקופת המתנה, היקף הכיסוי, תגמולי הביטוח ועוד. לתכנית הבסיסית ניתן לצרף נספחים שירחיבו את הכיסוי הבסיסי, בהתאם לתנאים ולהוראות הקבועים בטיטות החוזר.
- 2.4.2.3.6 ביום 8 ביוני 2016 פרסם המפקח טיטות חוזר שעניינו תכניות ביטוח חיים בדמי ביטוח קבועים, בה נקבעו עקרונות למתן ערכי סילוק או ערכי פדיון למבוטח במקרה של ביטול או הפחתת סכום הביטוח בכיסוי למקרה מוות בדמי ביטוח קבועים, בתכניות ביטוח חיים לכיסוי מקרה מוות לתקופה העולה על חמש שנים בדמי ביטוח קבועים, לרבות תכנית

ביטוח לכיסוי מקרה מוות ייעודית להלוואה לדיור (משכנתה).

2.4.2.3.7 ביום 6 ביוני 2016 פורסמה טיוטה שנייה של חוזר כללים לתפעול מוצר פנסיוני, בה נקבעו הוראות לעניין אופן הדיווח של סוכן ביטוח פנסיוני שמעביד מחויב לשלם לו או לגוף קשור בו דמי סליקה, באמצעות ממשק דמי סליקה ושיעור דמי הסליקה; כללים לגבי הפחתת עמלת הפצה והוראות לעניין הפחתת דמי הניהול של עמית לגביו שולמו דמי סליקה.

2.4.2.3.8 ביום 20 באפריל 2016 פרסם המפקח טיוטת חוזר שעניינה הוראות לתשלום קצבה מקופת גמל לחיסכון. במסגרת הטיוטה, מוצע לקבוע תנאים לקבלת קצבת זקנה מקופת גמל לחיסכון - הגעת העמית לגיל פרישה מוקדמת, רכישת כיסוי ביטוחי לאריכות ימים באמצעות החברה המנהלת ואת מועד תחילת תשלומי קצבת זקנה ממבטח. כמו כן, מוצע לקבוע תנאים לשיווק כיסוי ביטוחי לאריכות ימים על ידי חברה מנהלת, והוראות לעניין תשלום למוטבים של עמית בקופת גמל לחיסכון.

2.4.2.3.9 ביום 10 באפריל 2016 פרסם המפקח טיוטת חוזר שעניינה הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל, אשר מציעה לתקן ולהחליף חוזר קיים באותו השם. במסגרת הטיוטה מוצע להסדיר את הליך העברת הכספים של עמית אגב הצטרפותו לקרן פנסיה מקרן פנסיה אחרת שבה הוא מוגדר "עמית לא מפקיד" במסגרת איחוד חשבונות קיימים בקרן פנסיה.

2.4.3 תחום ביטוח בריאות

2.4.3.1 הוראות דין

2.4.3.1.1 ביום 27 ביולי 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(ביטוח בריאות קבוצתי)(תיקון), התשע"ו-2016 במסגרתה מוצע לאפשר למי שאינו רשאי לשמש כבעל פוליסה על פי נוסחון הנוכחי של התקנות, להתקשר כבעל פוליסה בחוזה לביטוח בריאות קבוצתי לגבי קבוצת מבוטחים, אף אם יש לו טובת הנאה מהיותו בעל פוליסה, בהתקיים התנאים המפורטים בטיוטה, וכן מוצע לקבוע הוראות לעניין ביטוח קבוצתי לחברי קופות חולים.

2.4.3.1.2 ביום 27 ביולי 2016 פורסם חוק ביטוח תאונות אישיות לתלמידים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016, אשר מסמיך את שר החינוך לקבוע, באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, את התשלום שייגבה מההורים בעד ביטוח תאונות אישיות ברשויות מקומיות שונות. כמו כן, נקבע מנגנון לעריכת מכרז משותף לכלל הרשויות המקומיות, לשם התקשרות בחוזה ביטוח תאונות אישיות לכלל התלמידים, שבו יקבעו מראש דמי ביטוח אחידים.

2.4.3.1.3 ביום 15 במרץ 2016 פורסם תזכיר חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון מס'___), התשע"ו-2016, במסגרתו מוצע לתקן את חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 ולבטל ההוראה לפיה תכנית לשירותי בריאות נוספים המוצעות על ידי קופות החולים לא תכלול תרופות מצילות חיים או מאריכות חיים, וכן לאפשר לכלול בתכניות כאמור הוראה הפוטרת או מעניקה הנחה מתשלום עבור כיסוי לתרופות מצילות או מאריכות חיים, משקולים הקשורים למצבו הכלכלי של העמית.

2.4.3.1.4 ביום 31 בדצמבר 2015, פורסמו ברשומות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות חולים), התשע"ו-2015, הקובעות תנאים אחידים לפוליסת ביטוח סיעודי קבוצתית לחברי קופות חולים, וכן הוראות לעניין הצטרפות לביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים.

ביום 24 בינואר 2016 פורסם חוזר ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות חולים, בו נקבעו עקרונות לעריכת ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות חולים, שעיקריהם: חברת ביטוח תישא בסיכון הביטוחי הגלום בתכנית בשיעור שלא יפחת מ-20%, כי היא תיבחר בהליך

תחרותי לתקופה שלא תעלה על 8 שנים, כי יחולו על ניהולה של הקרן הוראות הקבועות בחוק לעניין התחייבויות תלויות תשואה, וכן הוראות לעניין הכנסות והוצאות שיזקפו לקרן, הגבלות לעניין התקשרות חברת ביטוח ביותר מהסכם אחד לעריכת ביטוח קבוצתי לחברי קופת חולים, הודעות למבוטחים הזכאים להצטרף לפוליסה לביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים בעקבות סיומה של פוליסה לביטוח סיעודי קבוצתי; והוראות לעניין מבוטחים העוברים בין קופות החולים. הוראות החוזר יחולו לגבי תכניות לביטוח קבוצתי לחברי קופות חולים שיונהגו או יחודשו החל מיום 1 ביולי 2016.

באותו היום פורסמו ברשומות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(ביטוח בריאות קבוצתי) (תיקון), התשע"ו-2015, אשר במסגרתן בוטלה ההוראה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(ביטוח בריאות קבוצתי), תשס"ט-2009 אודות הסכומים שרשאי מבטח להחזיר לקופת חולים שהינה בעלת פוליסה בביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים. תחילתו של התיקון ביום 1 ביולי 2016.

ביום 14 ביוני 2016 פרסם המפקח טיוטת חוזר המתקנת את חוזר ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות חולים, במסגרתה נדחה מועד התחילה של ההוראות לעניין מסירת מידע למבוטח בביטוח סיעודי לחברי קופת חולים שהיה מבטח בביטוח סיעודי לחברי קופות חולים ערב המעבר לקופת חולים אחרת, ולעניין מסירת דוח שנתי למפקח אודות מבוטחים שהצטרפו ועזבו את התכנית עקב מעבר בין קופות חולים, ליום 1 בינואר 2017, ואת מועד התחילה של ההוראה לפיה חברת ביטוח תישא בסיכון הביטוחי הגלום בתכנית בשיעור שלא יפחת מ-20%, ליום 1 בינואר 2019.

2.4.3.2 הנחיות והבהרות

2.4.3.2.1 ביום 14 באפריל 2016 פרסם המפקח הכרעה עקרונית שעניינה אופן שיווק פוליסות תאונות אישיות, אשר קובעת הוראות לטיפול בפוליסות תאונות אישיות אשר שווקו מבלי שהובהרה למבוטחים מהות העסקה ועניינים מהותיים נוספים לעסקת הביטוח - דהיינו "אופן מטעה" כהגדרת המפקח. על חברת הביטוח לבדוק אם שווקו על ידה פוליסות תאונות אישיות באופן מטעה, לפנות טלפונית למבוטחים שבעת צירופם תואר בפניהם תיאור מטעה ולקבל את הסכמתם להמשך ביטוחם בפוליסה. ככל שמבוטח יודיע, כי אינו מסכים לביטוח יהיה על חברת הביטוח לבטל את הביטוח ולהשיב לו את דמי הביטוח ששילם ממועד צירופו לביטוח.

2.4.4 תחום ביטוח כללי

2.4.4.1 הוראות דין

2.4.4.1.1 ביום 2 באוגוסט 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דמי עמילות מרביים בביטוח מבנה אגב הלוואה לדיר), התשע"ו-2016, המציעה לקבוע כי המגבלה לפיה דמי העמילות לא יעלו 20% מדמי הביטוח, החלה על דמי העמילות לביטוח מבנה הנרכש אגב הלוואה לדיר, תחול גם על דמי העמילות בגין ביטוח החיים הנרכש אגב הלוואה לדיר, וכי בנוסף לכך, ניתן יהיה לשלם בשנת הביטוח הראשונה, גם עמלת היקף עבור שיווק ביטוח חיים אגב משכנתא בכללים הקבועים בטיטה.

2.4.4.1.2 ביום 9 ביוני 2016 פורסמו תקנות הביטוח הלאומי (היוון)(תיקון), התשע"ו-2016 ("התיקון"), בהמשך לפרסום המלצות הועדה הבין משרדית בראשות ד"ר אליהו וינוגרד בעניין טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעת עבודה במסגרתן נקבע, בין היתר, כי שיעור הריבית יעמוד על 2% במקום השיעור הנוכחי העומד על 3% - לפרטים נוספים ראה באור 9(25) בדוחות הכספיים.

בחודש אוגוסט 2016 פורסם כי בכוונת משרד האוצר לבטל את התקנות. לפרסום כאמור אין השפעה, בשלב זה, על האומדנים לתביעות התלויות שערכה החברה ליום 30 ביוני 2016.

חוזרים 2.4.4.2

2.4.4.2.1 ביום 7 בינואר 2016 פרסם המפקח חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה" הקובע כי ההוראות לפיהן דמי הביטוח נטו עבור כלי רכב שאינו אופנוע לא יעלו על 90% מדמי הביטוח נטו עבור ביטוח זהה בביטוח השיוירי, לא יחולו על ביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון בענף רכב חובה. תחילת החוזר בין יום 1 במרץ 2016 ליום 31 בדצמבר 2016. כמו כן שונו במסגרת החוזר ההוראות והמועדים לעניין הגשתם והנהגתם של דמי ביטוח בביטוח רכב חובה בהתאם לעדכון סעיף 40 לחוק הפיקוח, והורחבה האפשרות לעדכן את דמי הביטוח בדיעבד, בכפוף להודעה מראש לממונה. הוראות החוזר יחולו על פוליסות בענף ביטוח רכב חובה שתקופת הביטוח בהן מתחילה ב-1 במרץ 2016 ואילך. החל מיום 1 בינואר 2017 לא יתאפשר לחברת ביטוח להשתמש בנוסחאות תעריף שונות לציי רכב ולקולקטיבים, וכן תבוטל ההוראה לעניין שינוי דמי ביטוח בענף רכב חובה בביטוח לתקופה הקצרה משנה בצי רכב או בקולקטיב.

ביום 21 ביולי פורסמה טיוטת חוזר שעניינה תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה, אשר מציעה לעדכן את דמי הביטוח לכלי רכב פרטיים בביטוח שיוירי (הפול) לגבי פוליסות בענף ביטוח רכב חובה שתקופת הביטוח בהם מתחילה ביום 1 בינואר 2017.

טיוטות חוזרים 2.4.4.3

2.4.4.3.1 ביום 24 ביולי 2016 פרסם המפקח טיוטת חוזר שעניינה השבת כספים מקרנית לציבור המבוטחים, במסגרתה נקבעו הוראות להשבת סכום הכסף העודף שקיים בקרנית לציבור המבוטחים בביטוח רכב מנועי. ההוראות מתייחסות לשיעור דמי ההשבה, תקופת הביטוח המזכה בהשבה, ניכוי דמי ההשבה בעת ביטול הפוליסה, סכום דמי הביטוח שיצוינו בתעודת ודיווחים לקרנית.

2.5 תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הראל ביטוח

2.5.1 תמצית נתונים מהדוחות התוצאתיים המאוחדים של הראל ביטוח (באלפי ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		שינוי ב- %	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2015	2015		2016	2015	
						מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
4,243,070	986,997	1,019,319	(7)	2,193,783	2,037,458	פרמיות שהורווחו ברוטו
857,019	141,891	200,807	(18)	478,189	390,679	הכנסות מדמי ניהול
182,946	325,194	(125,432)	-	249,775	(171,851)	רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
39,245	12,005	4,922	-	22,432	(14)	רווח (הפסד) מניהול קופות גמל
51,123	16,193	9,851	(54)	29,690	13,649	רווח מניהול קרנות פנסיה
273,314	353,392	(110,659)	-	301,897	(158,216)	סך הכל רווח (הפסד) ממגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
						סך כל הרווח (ההפסד) הכולל ממגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
281,032	247,185	(79,298)	-	215,679	(120,758)	
						מגזר ביטוח כללי
3,071,824	756,338	735,655	(4)	1,519,508	1,451,705	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,767,624	427,840	473,515	4	871,044	908,172	פרמיות שהורווחו בשייר
205,475	68,049	35,866	-	149,622	(11,897)	סך הכל רווח (הפסד) ממגזר ביטוח כללי
112,035	(37,406)	43,723	-	88,682	(10,673)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל ממגזר ביטוח כללי
						מגזר ביטוח בריאות
3,964,225	970,726	1,022,927	5	1,926,079	2,019,083	פרמיות שהורווחו ברוטו
3,757,673	918,343	976,619	6	1,821,412	1,928,922	פרמיות שהורווחו בשייר
18,180	59,950	55,516	-	18,034	79,431	סך הכל רווח ממגזר ביטוח בריאות
(13,405)	15,416	63,333	-	(7,991)	86,022	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל ממגזר ביטוח בריאות
						פריטים שלא נכללו במגזרי הפעילות
165,756	68,787	30,328	(57)	133,887	58,039	רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון
5,984	1,547	1,347	(7)	3,158	2,935	הכנסות מעמלות
53,073	13,284	15,886	19	25,355	30,264	הוצאות הנהלה וכלליות שלא נזקפו לדוחות מגזרי פעילות
88,701	41,571	34,740	24	39,574	49,049	הוצאות מימון, נטו
591,435	500,268	(33,645)	-	551,497	(95,023)	רווח (הפסד) לפני מס
393,091	312,730	(27,921)	-	353,430	(45,942)	רווח (הפסד) נקי לתקופה
(54,646)	(212,756)	40,203	-	(123,880)	44,745	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס
338,445	99,974	12,282	-	229,550	(1,197)	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		שינוי %-	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2015	2016		2015	2016	
393,377	312,528	(27,878)	-	353,292	(46,252)	רווח (הפסד) נקי לתקופה המיוחס לבעלי המניות בחברה
(286)	202	(43)	-	138	310	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות מיעוט
9%	11%	1%	-	11%	(0.1%)	תשואה להון העצמי במונחים שנתיים באחוזים

תמצית נתונים מהמאזנים המאוחדים של הראל ביטוח (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר	שינוי ב- %	ליום 30 ביוני		
		2015	2016	
75,397	4.4	74,315	77,568	סך המאזן
40,036	6.2	38,837	41,255	נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
20,906	0.9	21,063	21,244	השקעות פיננסיות אחרות
935	3.5	910	942	נכסים בלתי מוחשיים
4,834	(11.2)	5,390	4,785	נכסי ביטוח משנה
				התחייבויות ביטוחיות (עתודות ביטוח ותביעות תלויות) בביטוח חיים
35,603	5.6	34,762	36,716	בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
11,393	4.8	11,098	11,630	בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
9,325	(5.4)	10,199	9,648	בביטוח כללי
7,797	9.0	7,402	8,070	בביטוח בריאות (תלוי תשואה ושאינו תלוי תשואה)
64,119	4.1	63,461	66,064	סה"כ התחייבויות ביטוחיות
3,954	(5.1)	3,910	3,712	הון עצמי המתייחס למחזיקי ההון של החברה

נכסים המנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר	שינוי ב- %	ליום 30 ביוני		
		2015	2016	
40,036	6.2	38,837	41,255	עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
66,721	9.5	64,128	70,202	עבור עמיתי קופות גמל וקרנות פנסיה*
106,757	8.2	102,965	111,456	סה"כ נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה

* סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל ובקרנות הפנסיה אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

2.6 נתונים נוספים אודות תוצאות הפעילות

הסך הכולל של הפרמיה המורוחת מעסקי הביטוח בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ- 5,508 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 5,639 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 2% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהפקדה חד פעמית בתקופה המקבילה אשתקד בסכום של כ- 226 מיליוני ש"ח בגין הסדר פרישה מוקדמת של מעסיק גדול בביטוח חיים וכן בשל אי זכיה במכרז לביטוח כלי רכב של עובדי מדינה לשנת 2016 שהביא לקיטון בסך של כ- 73 מיליוני ש"ח במגזר ביטוח כללי, קיטון זה קוזז בחלקו מגידול בהיקף הפרמיות במגזר ביטוח בריאות.

הסך הכולל של הפרמיה המורוחת מעסקי הביטוח ברבעון השני של שנת 2016 הסתכם לסך של כ- 2,778 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 2,714 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההפסד הכולל, המורכב מרווח לאחר מס בתקופת הדוח בתוספת השינוי נטו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה ושינויים אחרים בהון העצמי, הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 1 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 230 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

הקיטון ברווח הכולל נובע בעיקר מהסיבות הבאות:

(א) התשואות בשוק ההון בתקופת הדוח שהיו נמוכות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד והירידה בסך דמי הניהול המשתנים שנגבו בתקופת הדוח בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח מול סך של כ- 106 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

(ב) השפעת פרסום המלצות הועדה הבין משרדית בראשות ד"ר אליהו וינוגרד בעניין טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעת עבודה על פי תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח - 1978 ("ועדת וינוגרד") כך ששיעור הריבית יעמוד על 2% במקום השיעור הנוכחי העומד על 3% אשר בעקבותיו עדכנה הראל ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 175 מיליוני ש"ח לפני מס וסך של כ- 112 מיליוני ש"ח לאחר מס על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חובה וחבויות (לרבות מל"ל) (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

(ג) השפעת הירידה המתמשכת בריבית חסרת הסיכון והירידה בתשואות הגלומות בנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, אשר כתוצאה מכך עדכנו חברות הביטוח בקבוצה את שיעורי הריבית להיוון המשמשים בחישוב חלק מההתחייבויות הביטוחיות. בהתאם, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בתקופת הדוח בסך של כ- 146 מיליוני ש"ח לפני מס וסך של כ- 94 מיליוני ש"ח לאחר מס. בתקופה המקבילה אשתקד לאור העלייה בריבית חסרת הסיכון והעלייה בתשואות הגלומות בנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, עודכנו שיעורי הריבית להיוון המשמשים בחישוב חלק מההתחייבויות הביטוחיות. כתוצאה מהאמור קטנו ההתחייבויות הביטוחיות בסך כולל של כ- 138 מיליוני ש"ח לפני מס וסך של כ- 86 מיליוני ש"ח לאחר מס. (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

השפעות אלו קוזזו בחלקן בשל:

(א) גידול ברווח במגזר ביטוח בריאות, הנובע בעיקרו משיפור בתוצאות החיתומיות בתקופת הדוח.

(ב) בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מיישום חוזר המפקח בדבר אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 145 מיליוני ש"ח לפני מס וכ- 90 מיליוני ש"ח לאחר מס.

(ג) עדכון תביעה חריגה בענפי חבויות ואחרים בתקופה המקבילה אשתקד בסך כולל, ברוטו, של כ- 293 מיליוני ש"ח לפני מס אשר מתוכו השייר העצמי של החברה הנו כ- 57 מיליוני ש"ח. מרבית סכום השייר, נכלל כהוצאה בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל לאחר מס הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 12 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 100 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 88%. הקיטון ברווח הכולל נובע מהסיבות הבאות:

(א) השפעת הירידה המתמשכת בריבית חסרת הסיכון והירידה בתשואות הגלומות בנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, אשר כתוצאה מכך עדכנו חברות הביטוח בקבוצה את שיעורי הריבית להיוון המשמשים בחישוב חלק מההתחייבויות הביטוחיות. בהתאם, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות ברבעון השני, בסך של כ- 92 מיליוני ש"ח לפני מס וסך של כ- 59 מיליוני ש"ח לאחר מס. בתקופה המקבילה אשתקד לאור העלייה בריבית חסרת הסיכון והעלייה בתשואות הגלומות בנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, עודכנו שיעורי הריבית להיוון המשמשים בחישוב חלק מההתחייבויות הביטוחיות. כתוצאה מהאמור קטנו ההתחייבויות הביטוחיות בסך כולל של כ- 427 מיליוני ש"ח לפני מס וסך של כ- 266 מיליוני ש"ח לאחר מס (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

(ב) בהמשך לפרסום המלצות הועדה הבין משרדית בראשות ד"ר אליהו וינוגרד בעניין טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעה עבודה על פי תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח - 1978 ("ועדת וינוגרד") על כך ששיעור הריבית יעמוד על 2% במקום השיעור הנוכחי העומד על 3%, עדכנה הראל ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות ברבעון השני של שנת 2016 בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח נוספים, לפני מס וסך של כ- 16 מיליוני ש"ח לאחר מס על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חובה וחבויות (לרבות מל"ל) (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

השפעות אלו קוזזו בחלקן בשל:

(א) גידול ברווח במגזר ביטוח בריאות, הנובע בעיקרו משיפור בתוצאות החיתומיות בתקופת הדוח.

(ב) בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מיישום חוזר המפקח בדבר אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 145 מיליוני ש"ח לפני מס וכ- 90 מיליוני ש"ח לאחר מס.

(ג) התשואות בשוק ההון בתקופת הדוח שהיו גבוהות מהתשואות ברבעון המקביל אשתקד וכן מגביית דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח מול החזר דמי ניהול משתנים בסך של כ- 47 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

(ד) עדכון תביעה חריגה בענפי חבויות ואחרים ברבעון המקביל אשתקד בסך כולל, ברוטו, של כ- 293 מיליוני ש"ח לפני מס אשר מתוכו השייר העצמי של החברה הנו כ- 57 מיליוני ש"ח. מרבית סכום השייר, נכלל כהוצאה ברבעון המקביל אשתקד.

ההפסד הנקי הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 46 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של כ- 353 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הנקי הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 28 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של כ- 313 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההפסד לפני מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ- 95 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס של כ- 551 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד לפני מס בתקופת הדוח הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 34 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס של כ- 500 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

בתקופת הדוח הסתכמו ההכנסות מהשקעות נטו וההכנסות ממימון לסך של כ- 738 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות כאמור בסך של כ- 1,816 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהתשואות בשוק ההון שהיו נמוכות יותר בתקופת הדוח מאשר בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השני של שנת 2016 הסתכמו ההכנסות מהשקעות נטו וההכנסות ממימון לסך של כ- 702 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות כאמור בסך של כ- 207 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מהתשואות בשוק ההון שהיו גבוהות יותר בתקופת הדוח מאשר ברבעון המקביל אשתקד.

הוצאות המימון של החברה, שלא יוחסו למגזרי הפעילות, הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 49 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאות מימון בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות

המימון נובע בעיקר מהנפקת הון משני מורכב (סדרות יב-יג') באמצעות הראל מימון והנפקות (לפרטים נוספים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים).

ההון העצמי של החברה ליום 30 ביוני 2016, המתייחס לבעלי המניות של החברה, מסתכם לסך של כ- 3,712 מיליוני ש"ח, לעומת הון עצמי של כ- 3,910 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2015 ולעומת הון עצמי בסך של כ- 3,954 ליום 31 בדצמבר 2015. השינוי בהון העצמי נובע מ: (א) הפסד כולל המיוחס לבעלי המניות של החברה בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח; (ב) חלוקת דיבידנד בסך של כ- 240 מיליוני ש"ח; (ג) סכומים לא מהותיים בגין קרן תרגום של פעילויות חוץ, קרן הון בגין הנפקת אופציות לעובדים והחזקת מניות החברה בידי חברה בת שמנהלת תעודות סל.

לפרטים אודות דרישות ההון הרגולטורי מחברות הביטוח בקבוצה ומהחברות המנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, בהתאם לתקנות וחוזרי הפיקוח ראה באור 8 בדוחות הכספיים.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעו חברות הביטוח בקבוצה, בהתאם למשטר כושר הפרעון החדש solvency II, שבכוונת האוצר ליישם, ובהתחשב בהוראות המעבר, לחברה ול-EMI קיימים עודפי הון משמעותיים.

עודף ההון של החברה ליום 31 בדצמבר 2015, על בסיס מאוחד, ובהתחשב בהוראות המעבר, הנו בדומה לתוצאות ההגשה הקודמת ומסתכם לסך העולה על מיליארד ש"ח. יודגש כי למודל במתכונתו הנוכחית רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך דרישות ההון ועודפי ההון המשתקפים ממנו עשויים להיות שונים במועד היישום בפועל.

לעניין תרגיל ה-IQISS ראה באור 8 בדוחות הכספיים.

2.7 ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

ההפסד הכולל בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ- 121 מיליוני ש"ח מול רווח כולל של כ- 216 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד כולל נובע בעיקר מהסיבות הבאות -

(א) התשואות בשוק ההון בתקופת הדוח שהיו נמוכות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד והירידה בסך דמי הניהול המשתנים שנגבו בתקופת הדוח בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח מול סך של כ- 106 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

(ב) הירידה המתמשכת בריבית חסרת הסיכון והירידה בתשואות הגלומות בנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות בתקופת הדוח, אשר כתוצאה מכך עדכנו חברות הביטוח בקבוצה את שיעורי הריבית להיוון המשמשים בחישוב חלק מההתחייבויות הביטוחיות. בהתאם, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 146 מיליוני ש"ח לפני מס אל מול קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 149 מיליוני ש"ח לפני מס בתקופה המקבילה אשתקד (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

השפעת עדכון שיעורי הריבית כאמור קוזה בחלקה כתוצאה מיישום חוזר המפקח בדבר אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות בתקופה המקבילה אשתקד, אשר כתוצאה מכך, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 145 מיליוני ש"ח לפני מס וכ- 90 מיליוני ש"ח לאחר מס.

(ג) קיטון ברווח הכולל מפעילות קרנות הפנסיה וקופות הגמל מסך של כ- 52 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד לסך של כ- 15 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח, שנובע בעיקרו מהפרשה חד פעמית להשבת דמי ניהול לעמיתים במסגרת פרויקט הטיוב, מעליה בשיעור ההוצאות ומשחיקה בשיעור דמי הניהול.

ההפסד הכולל בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח ברבעון השני של שנת 2016 הסתכם לסך של כ- 79 מיליוני ש"ח, מול רווח כולל בסך של כ- 247 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. המעבר מרווח להפסד כולל נובע בעיקר מהסיבות הבאות -

(א) הירידה המתמשכת בריבית חסרת הסיכון והירידה בתשואות הגלומות בנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות ברבעון הנוכחי, אשר כתוצאה מכך עדכנו חברות הביטוח בקבוצה את שיעורי הריבית להיוון המשמשים בחישוב חלק מההתחייבויות הביטוחיות. בהתאם, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 92 מיליוני ש"ח לפני מס מול קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 371 מיליוני ש"ח לפני מס ברבעון המקביל אשתקד (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

השפעת עדכון שיעורי הריבית כאמור קווצה בחלקה כתוצאה מיישום חוזר המפקח בדבר אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות בתקופה המקבילה אשתקד, אשר כתוצאה מכך, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 145 מיליוני ש"ח לפני מס וכ- 90 מיליוני ש"ח לאחר מס.

(ב) השפעות אלו קווצו בחלקן בשל התשואות בשוק ההון בתקופת הדוח שהיו גבוהות מהתשואות ברבעון המקביל אשתקד וכן מגביית דמי ניהול משתנים בתקופת הדוח בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח מול החזר דמי ניהול משתנים בסך של כ- 47 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההפסד לפני מס במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 158 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס בסך של כ- 302 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד לפני מס במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 בסך של כ- 111 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס בסך של כ- 353 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ביטוח חיים

2.7.1 סך הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו לכ- 2,037 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 2,194 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 7% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהפקדה חד פעמית בתקופה המקבילה אשתקד בסכום של כ- 226 מיליוני ש"ח בגין הסדר פרישה מוקדמת של מעסיק גדול בביטוח חיים. הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח היוו כ- 37% מכלל הפרמיות שהורווחו בקבוצה בתקופת הדוח.

סך הפרמיות שהורווחו ברבעון השני של שנת 2016 הסתכמו לסך של כ- 1,019 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 987 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 3% ביחס לרבעון המקביל אשתקד.

ההפסד הכולל בביטוח חיים הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 136 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 164 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד כולל נובע בעיקר מהסיבות הבאות-

(א) הירידה המתמשכת בריבית חסרת הסיכון והירידה בתשואות הגלומות בנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות בתקופת הדוח, אשר כתוצאה מכך עדכנו חברות הביטוח בקבוצה את שיעורי הריבית להיוון המשמשים בחישוב חלק מההתחייבויות הביטוחיות. בהתאם, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 146 מיליוני ש"ח לפני מס מול קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 149 מיליוני ש"ח לפני מס בתקופה המקבילה אשתקד (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

השפעת עדכון שיעורי הריבית כאמור קווצה בחלקה כתוצאה מיישום חוזר המפקח בדבר אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות בתקופה המקבילה אשתקד, אשר כתוצאה מכך, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 145 מיליוני ש"ח לפני מס וכ- 90 מיליוני ש"ח לאחר מס.

(ב) התשואות בשוק ההון בתקופת הדוח שהיו נמוכות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד והירידה בסך דמי הניהול המשתנים שנגבו בתקופת הדוח בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח מול סך של כ- 106 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל בביטוח חיים הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 94 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 222 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. המעבר מרווח להפסד כולל נובע בעיקר מהסיבות הבאות:

(א) מהירידה המתמשכת בריבית חסרת הסיכון והירידה בתשואות הגלומות בנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות ברבעון הנוכחי, אשר כתוצאה מכך עדכנו חברות הביטוח בקבוצה את שיעורי הריבית להיוון המשמשים בחישוב חלק מההתחייבויות הביטוחיות. בהתאם, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 92 מיליוני ש"ח לפני מס מול קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 371 מיליוני ש"ח לפני מס ברבעון המקביל אשתקד (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

השפעת עדכון שיעורי הריבית כאמור קוזה בחלקה כתוצאה מיישום חוזר המפקח בדבר אופן חישוב בדיקת נאותות העתודות בתקופה המקבילה אשתקד, אשר כתוצאה מכך, גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 145 מיליוני ש"ח לפני מס וכ- 90 מיליוני ש"ח לאחר מס.

(ב) השפעות אלו קוזה בחלקן על ידי התשואות בשוק ההון ברבעון הנוכחי שהיו גבוהות מהתשואות ברבעון המקביל אשתקד והגידול בסך דמי הניהול המשתנים שנגבו בתקופת הדוח בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח מול החזר בסך של כ- 47 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

ההפסד לפני מס בביטוח חיים הסתכם בתקופת הדוח בכ- 172 מיליוני ש"ח מול רווח לפני מס של כ- 250 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד לפני מס בביטוח חיים הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 בסך של כ- 125 מיליוני ש"ח, מול רווח לפני מס בסך של כ- 325 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווחים מהשקעות, המוחזקות כנגד התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים, הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 519 מיליוני ש"ח, לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ- 1,401 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווחיות בביטוח חיים נגזרת, בעיקרה, מרווחי ההשקעה, המשפיעים על ההכנסות מדמי הניהול של נכסי ההתחייבויות תלויות התשואה ועל המרווח הפיננסי מהשקעות כספי התחייבויות שאינן תלויות תשואה. דמי הניהול והמרווח הפיננסי מחושבים בערכים ריאליים. בתקופת הדוח המרווח הפיננסי שהושג היה נמוך מהמרווח הפיננסי בתקופה המקבילה אשתקד בשל התשואות בשוק ההון שהיו נמוכות מאלו שבתקופה המקבילה אשתקד.

הרווחים מהשקעות, המוחזקות כנגד התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים, הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 542 מיליוני ש"ח, לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הרווחיות בביטוח חיים נגזרת, בעיקרה, מרווחי ההשקעה, המשפיעים על ההכנסות מדמי הניהול של נכסי ההתחייבויות תלויות התשואה ועל המרווח הפיננסי מהשקעות כספי התחייבויות שאינן תלויות תשואה. דמי הניהול והמרווח הפיננסי מחושבים בערכים ריאליים. ברבעון השני המרווח הפיננסי שהושג היה גבוה מהמרווח הפיננסי ברבעון המקביל אשתקד בשל התשואות בשוק ההון שהיו גבוהות מאלו שברבעון המקביל אשתקד.

בתקופת הדוח הסתכמו הפדיונות לסך של כ- 515 מיליוני ש"ח, והיוו כ- 2.5% מהעתודה הממוצעת בביטוח חיים, לעומת פדיונות בסך של כ- 488 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שהיוו כ- 2.5% מהעתודה הממוצעת אשתקד.

ברבעון השני של שנת 2016 הסתכמו הפדיונות לסך של כ- 264 מיליוני ש"ח, והיוו כ- 2.6% מהעתודה הממוצעת בביטוח חיים, לעומת פדיונות בסך של כ- 224 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, שהיוו כ- 2.3% מהעתודה הממוצעת אשתקד.

סך עתודות ביטוח החיים ליום 30 ביוני 2016 הסתכמו לכ- 48 מיליארדי ש"ח.

פוליסות תלויות תשואה :

פוליסות שהוצאו בשנים 1991 - 2003

4-6.2015 (באחוזים)	4-6.2016 (באחוזים)	1-6.2015 (באחוזים)	1-6.2016 (באחוזים)	
(0.23)	0.53	4.34	1.20	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
(0.25)	0.33	3.47	0.79	תשואה ריאלית לאחר תשלום דמי ניהול
(0.08)	1.04	3.82	0.79	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
(0.08)	0.84	2.95	0.38	תשואה נומינלית לאחר תשלום דמי ניהול

להלן שיעורי התשואה בפוליסות תלויות תשואה - מסלול כללי :

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004

4-6.2015 (באחוזים)	4-6.2016 (באחוזים)	1-6.2015 (באחוזים)	1-6.2016 (באחוזים)	
(0.29)	0.72	3.94	1.09	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
(0.34)	0.46	3.36	0.55	תשואה ריאלית לאחר תשלום דמי ניהול
(0.16)	1.24	3.42	0.68	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
(0.22)	0.97	2.85	0.15	תשואה נומינלית לאחר תשלום דמי ניהול

אומדן סכום רווחי ההשקעות ודמי הניהול, הנכללים בדוחות רווח והפסד המאוחדים, אשר נזקפו לזכות או לחובת המבוטחים בפוליסות תלויות תשואה והמחושבים בהתאם להנחיות שקבע המפקח, על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח הממוצעות, הוא (במיליוני ש"ח) :

4-6.2015	4-6.2016	1-6.2015	1-6.2016	
(253)	317	844	134	רווחים לאחר דמי ניהול
22	80	240	164	סך דמי ניהול

קרנות פנסיה

2.7.2 היקף הנכסים המנוהלים על ידי קרנות הפנסיה ליום 30 ביוני 2016 הסתכם לכ- 39.9 מיליארדי ש"ח, לעומת כ- 34.6 מיליארדי ש"ח ליום 30 ביוני 2015, גידול של כ- 15% ולעומת היקף נכסים בסך של כ- 37.1 מיליארדי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015, גידול של כ- 7%. הגידול ביחס לשנה קודמת נובע בעיקר מגידול בסכומי הפרשה של עמיתים ומתשואה שהושגה בתקופת הדוח.

דמי הגמולים שנגבו על-ידי קרנות הפנסיה של הקבוצה בתקופת הדוח הסתכמו לכ- 3,011 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 2,558 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 18%.

דמי הגמולים שנגבו על-ידי קרנות הפנסיה של הקבוצה ברבעון השני של שנת 2016 הסתכמו בכ- 1,608 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,322 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 22%. הגידול ביחס לרבעון המקביל אשתקד נובע בחלקו מהקדמת הפקדה של מעסיק גדול.

סך הנכסים של קרנות הפנסיה ודמי הגמולים המופקדים בהן אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

סך ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקרנות הפנסיה המנוהלות בקבוצה הסתכם בתקופת הדוח בכ- 136 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 129 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 5%.

סך ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקרנות הפנסיה המנוהלות בקבוצה הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 בכ- 70 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 66 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ- 7%.

סך ההוצאות בגין ניהול קרנות הפנסיה הסתכמו בתקופת הדוח לכ- 123 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 100 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקרו מגידול בעמלות המשולמות לסוכנים כתוצאה מגידול בפעילות וכן מעדכון תנאי ההתקשרות לגבי שירותי תפעול שמעניקה הראל ביטוח להראל פנסיה (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

סך ההוצאות בגין ניהול קרנות הפנסיה הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 61 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 50 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך הרווח הכולל לפני מס מניהול קרנות פנסיה ומתפעול קרן פנסיה ותיקה, הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 14 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 30 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקרו מעדכון תנאי ההתקשרות לגבי שירותי תפעול שמעניקה הראל ביטוח להראל פנסיה וכן מגידול בעמלות המשולמות לסוכנים כתוצאה מגידול בפעילות.

סך הרווח הכולל לפני מס מניהול קרנות פנסיה ומתפעול קרן פנסיה ותיקה, הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 10 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך הרווח לפני מס מניהול קרנות פנסיה ומתפעול קרן פנסיה ותיקה, הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 14 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס בסך של כ- 30 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הרווח לפני מס מניהול קרנות פנסיה ומתפעול קרן פנסיה ותיקה, הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 10 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

בתקופת הדוח נרשמו תשואות חיוביות במרבית אפיקי ההשקעה בשוק ההון. שיעורי התשואות הנומינליות שהשיגה קרן הפנסיה החדשה "הראל פנסיה" בתקופת הדוח הינן כדלקמן:

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016

שם הקרן	תשואה כוללת (באחוזים)
הראל פנסיה	0.50

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016

שם הקרן	תשואה כוללת (באחוזים)
הראל פנסיה	1.14

קופות גמל

2.7.3 נכון למועד הדוח, תחת החברות המנהלות של קופות הגמל בקבוצה קיימות 9 קופות גמל (קופות גמל, קרנות השתלמות, קופות מרכזיות ואישיות לפיצויים, קופת גמל לדמי מחלה וקופה לפנסיה תקציבית). בחלק מקופות הגמל מספר מסלולי השקעה, לבחירת העמית. סך הכל מפעילה הקבוצה במסגרת קופות הגמל כאמור 37 מסלולים.

היקף הנכסים המנוהלים בקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, ליום 30 ביוני 2016, הסתכם לכ-30.3 מיליארדי ש"ח, לעומת סך של כ-29.5 מיליארדי ש"ח ליום 30 ביוני 2015 ולעומת סך של כ-30 מיליארדי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. עיקר הגידול נובע מצבירה חיובית ומתשואה שהושגה בתקופת הדוח.

הנכסים ודמי הגמולים של קופות הגמל אינם נכללים בדוחות המאוחדים של החברה.

ההכנסות מדמי ניהול, שנגבו מקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, הסתכמו בתקופת הדוח לכ- 91 מיליוני ש"ח מול כ- 109 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 17%. הקיטון בדמי הניהול נובע מהפרשה חד פעמית להשבת דמי ניהול לעמיתים במסגרת פרויקט הטיוב וכן בשל שחיקה בשיעור דמי הניהול.

ההכנסות מדמי ניהול, שנגבו מקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 לכ- 50 מיליוני ש"ח מול כ- 54 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההוצאות בקופות הגמל בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 91 מיליוני ש"ח, מול כ- 87 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בקופות הגמל הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 45 מיליוני ש"ח, מול כ- 43 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך הרווח הכולל לפני מס של החברות המנהלות קופות גמל, הנכלל בדוח הרווח והפסד המאוחד במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 1 מיליוני ש"ח, מול רווח כולל בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקרו מהפרשה חד פעמית להשבת דמי ניהול לעמיתים במסגרת פרויקט הטיוב וכן בשל שחיקה בשיעור דמי הניהול.

סך הרווח הכולל לפני מס של החברות המנהלות קופות גמל, הנכלל בדוח הרווח והפסד המאוחד במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 5 מיליוני ש"ח, מול רווח כולל בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך ההפסד לפני מס של פעילות קופות הגמל, הנכלל בדוח הרווח והפסד המאוחד במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 0.01 מיליוני ש"ח מול רווח לפני מס בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הרווח לפני מס של פעילות קופות הגמל, הנכלל בדוח הרווח והפסד המאוחד במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 5 מיליוני ש"ח מול רווח לפני מס בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הצבירה נטו (ללא רווחי השקעות) בקופות הגמל בתקופת הדוח הייתה חיובית והסתכמה לסך של כ- 540 מיליוני ש"ח, לעומת צבירה שלילית של כ- 222 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפקדות שוטפות בגין תיקון 190 לפקודת מס הכנסה.

2.8 ביטוח בריאות

הסך הכולל של הפרמיות שהורווחו במגזר ביטוח בריאות הסתכם בתקופת הדוח בסך של כ- 2,019 מיליוני ש"ח, מול סך של כ- 1,926 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 5%. הסך הכולל של הפרמיות שהורווחו במגזר ביטוח בריאות מהווה בתקופת הדוח כ- 37% מכלל הפרמיות שהורווחו בקבוצה.

הסך הכולל של הפרמיות שהורווחו במגזר ביטוח בריאות הסתכם ברבעון השני לשנת 2016 בסך של כ- 1,023 מיליוני ש"ח, מול פרמיות בסך של כ- 971 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ- 5%.

הרווח הכולל במגזר ביטוח בריאות הסתכם בתקופת הדוח לכ- 86 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מהפסד לרווח כולל נובע בעיקרו משיפור בתוצאות החיתומיות בתקופת הדוח.

הרווח הכולל במגזר ביטוח בריאות הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לכ- 63 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח הכולל נובע בעיקר:

(א) מהתשואות בשוק ההון ברבעון הנוכחי שהיו גבוהות מהתשואות ברבעון המקביל אשתקד.

(ב) משיפור בתוצאות החיתומיות בתקופת הדוח.

(ג) השפעות אלו קוזזו בחלקן מקיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 56 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, בשל העלייה בריבית ההיוון.

הרווח לפני מס במגזר ביטוח בריאות בתקופת הדוח מסתכם בכ- 79 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס בסך כ- 18 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס במגזר ביטוח בריאות ברבעון השני של שנת 2016 הסתכם לכ- 56 מיליוני ש"ח, לעומת רווח לפני מס בסך כ- 60 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך התשלומים והשינוי בהתחייבויות ברוטו בגין חוזי ביטוח במגזר ביטוח בריאות בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ- 1,497 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 1,595 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 6% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. השינוי בהתחייבויות הביטוחיות כולל את רווחי ההשקעה שנזקפו לתכנית לביטוח סיעודי קבוצתי שבה מרבית הסיכון הביטוחי מוטל על התכנית עצמה, בסך של כ- 31 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח מול סך של כ- 52.5 מיליוני ש"ח שנזקפו בתקופה המקבילה אשתקד.

2.9 ביטוח כללי

הרכב הפרמיות ברוטו והרווח בפעילות הביטוח הכללי לתקופת הדוח, לפני מסים, על פי ענפי הביטוח הכלולים בביטוח הכללי, הינו כדלקמן (באלפי ש"ח):

פרמיות ברוטו							
שנת 2015	שינוי ב-%	4-6.2015	4-6.2016	שינוי ב-%	1-6.2015	1-6.2016	
484,763	8.9	82,066	89,371	(11.7)	310,484	274,102	רכב חובה
798,997	9.2	155,876	170,181	(18.7)	518,817	421,818	רכב רכוש
872,789	53.7	183,463	281,987	25.5	415,408	521,164	ענפי רכוש ואחרים
826,913	4.5	155,767	162,718	5.0	431,896	453,376	ענפי חבויות אחרים
(29,067)	(30.3)	(7,236)	(5,047)	(27.1)	(14,441)	(10,533)	ביטוח אשראי ומשכנתאות*
2,954,395	22.7	569,936	699,210	(0.1)	1,662,164	1,659,927	סה"כ

* בניכוי סילוקים

רווח כולל לפני מסים							
שנת 2015	שינוי ב-%	4-6.2015	4-6.2016	שינוי ב-%	1-6.2015	1-6.2016	
86,086	-	(442)	1,674	-	63,847	(30,384)	רכב חובה
(15,534)	-	(7,774)	3,818	80.9	2,440	4,414	רכב רכוש
55,907	22	17,395	21,290	7.2	27,618	29,607	ענפי רכוש ואחרים
(67,642)	-	(50,115)	6,285	8.1	(40,644)	(43,928)	ענפי חבויות אחרים
53,218	-	3,530	10,656	(16.4)	35,421	29,618	ביטוח אשראי ומשכנתאות
112,035	-	(37,406)	43,723	-	88,682	(10,673)	סה"כ

הפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 1,660 מיליוני ש"ח, בדומה לסך הפרמיות ברוטו בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בפרמיות ברוטו בתקופת הדוח נובע בעיקר מאי זכיה של הראל ביטוח במכרז לביטוח כלי רכב של עובדי המדינה לשנת 2016 (ראה סעיף 2.9.1 להלן) לתוצאות המכרז כאמור לא הייתה השפעה מהותית על הרווח או ההון של החברה בתקופת הדוח.

הפרמיות ברוטו ברבעון השני לשנת 2016 הסתכמו לסך של כ- 699 מיליוני ש"ח, מול כ- 570 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 23%.

הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדוח לכ- 1,137 מיליוני ש"ח מול כ- 1,039 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 9%.

הפרמיות בשייר הסתכמו ברבעון השני לשנת 2016 לכ- 422 מיליוני ש"ח מול כ- 297 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ- 42%.

הגידול בפרמיות בשייר בתקופת הדוח וברבעון השני נובע מאי חידוש העסקה עם NICO, לשנת 2016, אשר במסגרתה השתתפה NICO בכ- 10% מכלל השייר של החברה בענפי ביטוח כללי (לפרטים נוספים ראה סעיף 3.5.4.3.1 בדוח התקופתי לשנת 2015), וכן מירידה בחלק מבטחי משנה בפרמיה בענף אחריות מקצועית.

ההפסד הכולל בביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ- 11 מיליוני ש"ח מול רווח כולל של כ- 89 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד כולל נובע בעיקרו מהסיבות הבאות:

(א) השפעת פרסום המלצות הועדה הבין משרדית בראשות ד"ר אליהו וינוגרד בעניין טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעה עבודה על פי תקנות הביטוח הלאומי

(היוון), התשל"ח - 1978 ("ועדת וינוגרד") כך ששיעור הריבית יעמוד על 2% במקום השיעור הנוכחי העומד על 3%, אשר בעקבותיו הגדילה הראל ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 175 מיליוני ש"ח לפני מס על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חובה וחבויות (לרבות מל"ל), (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

(ב) השפעת שוק ההון שהתשואות בו היו נמוכות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד ומאינפלציה שלילית נמוכה יותר בתקופת הדוח בהשוואה לתקופה אשתקד.

(ג) השפעות אלו קוזזו בחלקן בשל עדכון תביעה חריגה בענפי חבויות ואחרים בתקופה המקבילה אשתקד בסך כולל, ברוטו, של כ- 293 מיליוני ש"ח לפני מס אשר מתוכו השייר העצמי של החברה הנו כ- 57 מיליוני ש"ח. מרבית סכום השייר נכלל כהוצאה בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל בביטוח כללי ברבעון השני של שנת 2016 הסתכם לסך של כ- 44 מיליוני ש"ח מול הפסד כולל של כ- 37 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. המעבר מהפסד כולל לרווח כולל נובע בעיקרו מהסיבות הבאות:

(א) מהתשואות בשוק ההון ברבעון הנוכחי שהיו גבוהות מהתשואות ברבעון המקביל אשתקד.

(ב) עדכון תביעה חריגה בענפי חבויות ואחרים ברבעון המקביל אשתקד בסך כולל, ברוטו, של כ- 293 מיליוני ש"ח לפני מס אשר מתוכו השייר העצמי של החברה הנו כ- 57 מיליוני ש"ח. מרבית סכום השייר, נכלל כהוצאה ברבעון המקביל אשתקד.

(ג) בהמשך לפרסום המלצות הועדה הבין משרדית בראשות ד"ר אליהו וינוגרד בעניין טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעה עבודה על פי תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח - 1978 ("ועדת וינוגרד") על כך ששיעור הריבית יעמוד על 2% במקום השיעור הנוכחי העומד על 3%, עדכנה הראל ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות ברבעון השני של שנת 2016 בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח נוספים, לפני מס על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חובה וחבויות (לרבות מל"ל) (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

ההפסד לפני מס בביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ- 12 מיליוני ש"ח מול רווח בסך של כ- 150 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס בביטוח כללי ברבעון השני של שנת 2016 הסתכם לסך של כ- 36 מיליוני ש"ח מול רווח בסך של כ- 68 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2.9.1 רכב רכוש

בביטוח רכב רכוש הסתכמו הפרמיות ברוטו בתקופת הדוח לסך של כ- 422 מיליוני ש"ח מול פרמיות ברוטו בסך של כ- 519 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 19%. הקיטון בפרמיות נובע, בעיקרו, מאי זכייתה של הראל ביטוח במכרז לביטוח רכב עובדי מדינה לשנת 2016. לתוצאות המכרז כאמור לא הייתה השפעה מהותית על הרווח או ההון של החברה בתקופת הדוח.

בביטוח רכב רכוש הסתכמו הפרמיות ברוטו ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 170 מיליוני ש"ח מול פרמיות ברוטו בסך של כ- 156 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ- 9%.

הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדוח לכ- 411 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ- 460 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 11%.

הפרמיות בשייר הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 לכ- 164 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ- 136 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ- 21%.

הרווח הכולל בביטוח רכב רכוש הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 4 מיליוני ש"ח מול רווח כולל בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל בביטוח רכב רכוש הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 4 מיליוני ש"ח מול הפסד כולל בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח לפני מס בביטוח רכב רכוש הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 4 מיליוני ש"ח מול רווח בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס בביטוח רכב רכוש הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 3 מיליוני ש"ח מול רווח בסך של כ- 1 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד.

ביום 11 באוקטובר 2015 נמסר להראל ביטוח על אי זכייתה במכרז שפרסם החשב הכללי במשרד האוצר לעניין ביטוחי רכב ורכב חובה של עובדי מדינה לשנת 2016. לתוצאות המכרז כאמור לא הייתה השפעה מהותית על הרווח או ההון של החברה בתקופת הדוח.

2.9.2 רכב חובה

בביטוח רכב חובה הסתכמו הפרמיות ברוטו בתקופת הדוח לסך של כ- 274 מיליוני ש"ח מול פרמיות ברוטו בסך של כ- 310 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בביטוח רכב חובה הסתכמו הפרמיות ברוטו ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 89 מיליוני ש"ח מול פרמיות ברוטו בסך של כ- 82 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

לגבי ביטוח חובה לכלי רכב שבבעלות עובדי המדינה - ראה סעיף 2.9.1 לעיל.

הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדוח לכ- 273 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ- 279 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הפרמיות בשייר הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 לכ- 89 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ- 74 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההפסד הכולל בביטוח רכב חובה הסתכם בתקופת הדוח לכ- 30 מיליוני ש"ח מול רווח כולל בסך של כ- 64 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד כולל נובע בעיקר מהשפעת המלצות ועדת וינוגרד אשר בעקבותיהן הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 106 מיליוני ש"ח על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חובה (לרבות מל"ל) (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים). השפעות אלו קוזזו בחלקן מהתפתחות חיובית באומדן התביעות התלויות בגין שנים קודמות.

הרווח הכולל בביטוח רכב חובה הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לכ- 2 מיליוני ש"ח מול הפסד כולל בסך של כ- 0.4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח הכולל נובע בעיקרו מהסיבות הבאות:

(א) מהשפעת שוק ההון שהתשואות בו ברבעון השני, היו גבוהות מהתשואות ברבעון המקביל אשתקד.

(ב) השפעה זו קוזזה בחלקה מהשפעת המלצות ועדת וינוגרד אשר בעקבותיהן הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חובה (לרבות מל"ל) (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

ההפסד לפני מס בביטוח רכב חובה הסתכם בתקופת הדוח לכ- 31 מיליוני ש"ח מול רווח לפני מס של כ- 90 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד לפני מס בביטוח רכב חובה הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לכ- 2 מיליוני ש"ח מול רווח לפני מס של כ- 42 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מאחר שבעל רכב חייב לבטח את רכבו בהתאם לפקודת ביטוח רכב מנועי, בעלי רכב (בדרך כלל אופנועים) שנדחו על-ידי חברות הביטוח רשאים לרכוש ביטוח באמצעות ה"פול" (המאגר הישראלי

לביטוח רכב). ה"פול" פועל כחברת ביטוח לכל דבר. תעריפיו, אשר נקבעים על-ידי המפקח, גבוהים מתעריפי חברות הביטוח הפועלות בשוק והם מהווים רף עליון לתעריפי חברות הביטוח (למעט לגבי אופנועים), תעריף ביטוח החובה המקסימאלי שחברת ביטוח רשאית לגבות ממבוטח אינו יכול לעלות על 90% מתעריף נטו של ה"פול" לאותו מבוטח). כל חברות הביטוח הפועלות בתחום ביטוח רכב חובה שותפות ב"פול", וכל אחת נושאת בהפסדי ה"פול", על-פי חלקה היחסי בשוק ביטוח רכב חובה בשנה שחלפה.

במכתב מאת מנכ"ל ה"פול", נקבע חלקה הזמני של הראל ביטוח בדמי הביטוח נטו לשנת 2016, בשיעור של 10.3% (מול 10.5% שהיה חלקה של החברה לשנת 2015).

ביום 11 באוקטובר 2015 נמסר להראל ביטוח על אי-זכייתה במכרז שפרסם החשב הכללי במשרד האוצר לעניין ביטוחי רכב רכוש ורכב חובה של עובדי מדינה לשנת 2016. לתוצאות המכרז כאמור לא הייתה השפעה מהותית על הרווח או ההון של החברה בתקופת הדוח.

2.9.3 ענפי חבויות ואחרים

בביטוח חבויות ואחרים הסתכמו הפרמיות ברוטו בתקופת הדוח לסך של כ- 453 מיליוני ש"ח, מול פרמיות ברוטו בסך של כ- 432 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בביטוח חבויות ואחרים הסתכמו הפרמיות ברוטו ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 163 מיליוני ש"ח, מול פרמיות ברוטו בסך של כ- 156 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 330 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ- 208 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 59%.

הפרמיות בשייר הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 בכ- 112 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ- 49 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ- 126%.

הגידול בפרמיות בשייר בתקופת הדוח וברבעון השני נובע בעיקרו מירידה בחלק מבטחי משנה בפרמיה בענף אחריות מקצועית.

ההפסד הכולל בביטוח חבויות ואחרים הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 44 מיליוני ש"ח מול הפסד כולל בסך של כ- 41 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד הכולל נובע:

(א) מהשפעת המלצות ועדת וינוגרד אשר בעקבותיהן הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 69 מיליוני ש"ח לפני מס על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חבויות (לרבות מל"ל) (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

(ב) השפעה זו קוזה בחלקה בשל עדכון תביעה חריגה בענפי חבויות ואחרים בתקופה המקבילה אשתקד בסך כולל, ברוטו, של כ- 293 מיליוני ש"ח לפני מס אשר מתוכו השייר העצמי של החברה הנו כ- 57 מיליוני ש"ח. מרבית סכום השייר, נכלל כהוצאה בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל בביטוח חבויות ואחרים הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 6 מיליוני ש"ח מול הפסד כולל בסך של כ- 50 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. המעבר מרווח להפסד כולל נובע:

(א) מהתשואות בשוק ההון ברבעון הנוכחי שהיו גבוהות מהתשואות ברבעון המקביל אשתקד.

(ב) עדכון תביעה חריגה בענפי חבויות ואחרים ברבעון המקביל אשתקד בסך כולל, ברוטו, של כ- 293 מיליוני ש"ח לפני מס אשר מתוכו השייר העצמי של החברה הנו כ- 57 מיליוני ש"ח. מרבית סכום השייר, נכלל כהוצאה ברבעון המקביל אשתקד.

(ג) בהמשך לפרסום המלצות הועדה הבין משרדית בראשות ד"ר אליהו וינוגרד בעניין טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעה עבודה על פי תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח - 1978 ('יועדת וינוגרד') על כך ששיעור הריבית יעמוד על 2% במקום

השיעור הנוכחי העומד על 3%, עדכנה הראל ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות ברבעון השני של שנת 2016 בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח נוספים, לפני מס על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חובה וחבויות (לרבות מל"ל), (לפרטים נוספים ראה באור 9 בדוחות הכספיים).

ההפסד לפני מס בביטוח חבויות אחרים הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 45 מיליוני ש"ח מול הפסד לפני מס בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס בביטוח חבויות אחרים הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 3 מיליוני ש"ח מול הפסד לפני מס בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2.9.4 ענפי רכוש ואחרים

בביטוח רכוש ואחרים הסתכמו הפרמיות בתקופת הדוח לסך של כ- 521 מיליוני ש"ח מול פרמיות בסך של כ- 415 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 25%.

בביטוח רכוש ואחרים הסתכמו הפרמיות ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 282 מיליוני ש"ח מול פרמיות בסך של כ- 183 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 54%.

הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדוח לכ- 134 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ- 107 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 25%.

הפרמיות בשייר הסתכמו ברבעון השני של שנת 2016 לכ- 62 מיליוני ש"ח, בהשוואה לכ- 45 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ- 37%.

הרווח הכולל בביטוח רכוש ואחרים הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 30 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 28 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל בביטוח רכוש ואחרים הסתכם ברבעון השני לשנת 2016 לסך של כ- 21 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח לפני מס בביטוח רכוש ואחרים הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 30 מיליוני ש"ח, בדומה לרווח לפני מס בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס בביטוח רכוש ואחרים הסתכם ברבעון השני לשנת 2016 לסך של כ- 21 מיליוני ש"ח, בדומה לרווח לפני מס ברבעון המקביל אשתקד.

2.9.5 ענף ביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא

בביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא הסתכמו הפרמיות שהורווחו בשייר בתקופת הדוח לסך של כ- 13 מיליוני ש"ח מול פרמיות שהורווחו בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא הסתכמו הפרמיות שהורווחו בשייר ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 5 מיליוני ש"ח מול פרמיות שהורווחו בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

בענף ביטוח זה לא קיימים ל- EMI הסכמי ביטוח משנה.

הרווח הכולל בביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 30 מיליוני ש"ח מול רווח כולל בסך של כ- 35 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נובע מהשפעת שוק ההון, שהתשוואות בו היו נמוכות מהתשוואות בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל בביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 11 מיליוני ש"ח מול רווח כולל בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח נובע מהשפעת שוק ההון, שהתשוואות בו היו גבוהות מהתשוואות בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס בביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ- 30 מיליוני ש"ח מול רווח לפני מס בסך של כ- 38 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס בביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא הסתכם ברבעון השני של שנת 2016 לסך של כ- 10 מיליוני ש"ח מול רווח לפני מס בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2.10 מסים על ההכנסה

סכום המסים על ההכנסה בתקופת הדוח הסתכם להכנסות בסך של כ- 49 מיליוני ש"ח מול הוצאות בגין מיסים על הכנסה בסך של כ- 198 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סכום המסים על ההכנסה ברבעון השני של שנת 2016 הסתכם להכנסות בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח מול הוצאות בגין מיסים על הכנסה בסך של כ- 188 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. שינוי במס החברות, כאמור לעיל, הקטין בתקופת הדוח את הוצאות המס של הקבוצה בסך של כ- 31 מיליוני ש"ח והגדיל את הרווח הכולל וההון העצמי של הקבוצה בהתאם.

2.11 נזילות ומקורות מימון

2.11.1 תזרים מזומנים

סך תזרימי המזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת הסתכם בתקופת הדוח לכ- 910 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה הסתכמו בכ- 93 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון ותנודות בשער החליפין הסתכמו בכ- 42 מיליוני ש"ח. התוצאה של כל הפעילות הנ"ל מתבטאת בגידול ביתרות המזומנים בסך של כ- 961 מיליוני ש"ח.

2.11.2 מימון הפעילות

ככלל, החברה והחברות הבנות שלה מממנות את פעילותן השוטפת ממקורותיהן העצמאיים. לאור דרישות ההון החלות על החברות הבנות של החברה שהינן מבטח, ובהתאם לתקנות ההון, ההון הרגולטורי הנדרש ממבטח יכול להיות מורכב מהון ראשוני, הון ראשוני מורכב, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב.

לענין הנפקת סדרות אגרות חוב (סדרות יב' - יג') של הראל הנפקות בדרך של הצעת רכש חליפין - ראה באור 10 בדוחות הכספיים.

3 היבטי ממשל תאגידי

3.1 נושאי משרה

3.1.1 סיום כהונה ומינויים של נושאי משרה

3.1.1.1 ביום 5 באוגוסט 2016 הסתיימה כהונתם של מר אהרון קצירגינסקי ומר רונן וולפמן, חברי ועדת האשראי של החברה, וזאת לאחר סיום של תשע שנות כהונה. מר קותי גביש ומר דודו מזרחי יחלו את תפקידו כחבר ועדת האשראי בחברה בתקופה הקרובה.

3.1.1.2 ביום 17 ביולי 2016 הודיע מר אמיר הסל, המכהן כמנהל השקעות ראשי של החברה וכן מנהל חטיבת ההשקעות של חברות הבת של החברה על סיום כהונתו בחברה. מר הסל יסיים בפועל את כהונתו בחודש אוקטובר 2016

3.1.1.3 ביום 19 ביולי 2016 החברה הודיעה על מינוי צפוי של מר סמי בבקוב כמנהל השקעות ראשי ומנהל חטיבת ההשקעות של החברה. מר בבקוב יחל את תפקידו בפועל ביום 1 בנובמבר 2016.

4 בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

בקרות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הדירקטוריון מביע תודתו לעובדי הקבוצה וסוכניה

עבור הישגי הקבוצה

מישל סיבוני
מנכ"ל

יאיר המבורגר
יו"ר הדירקטוריון

23 באוגוסט 2016

הצהרה

אני, מישל סיבוני, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכך-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מישל סיבוני

מנהל כללי

23 באוגוסט 2016

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה

אני, רונן אגסי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכך-
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכך-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
 אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רונן אגסי

23 באוגוסט 2016

מנהל חטיבת כספים ומשאבים

הראל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני 2016

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "הקבוצה"), הכולל את תמצית הדוח על המצב הכספי ביניים המאוחד ליום 30 ביוני 2016 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים", וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין לנו מחושים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר דרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 7א' לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין

רואי חשבון

23 באוגוסט 2016

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
934,915	909,548	941,549		נכסים
7,822	2,402	2,645		נכסים בלתי מוחשיים
1,981,790	1,905,504	2,085,367		נכסי מיסים נדחים
1,128,160	916,834	1,175,898		הוצאות רכישה נדחות
1,290,112	1,318,362	1,125,655		רכוש קבוע
1,368,958	1,354,053	1,369,024		השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,516,409	1,479,609	1,518,525		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
4,834,430	5,390,497	4,785,143		נדל"ן להשקעה אחר
61,458	24,720	52,817		נכסי ביטוח משנה
1,056,971	804,441	1,494,370		נכסי מיסים שוטפים
1,102,655	1,064,200	1,202,400		חייבים ויתרות חובה
37,167,751	36,300,549	37,570,438		פרמיה לגבייה
				השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
				השקעות פיננסיות אחרות
7,478,343	7,936,402	7,284,667		נכסי חוב סחירים
10,781,927	10,461,739	11,165,896		נכסי חוב שאינם סחירים
818,184	737,785	770,573		מניות
1,827,869	1,927,486	2,022,878		אחרות
20,906,323	21,063,412	21,244,014		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
966,875	770,245	1,541,499		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,072,334	1,010,176	1,458,968		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
75,396,963	74,314,552	77,568,312		סך כל הנכסים
40,036,286	38,837,321	41,254,679		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

תמצית דוחות על המצב הכספי ביניים מאוחדים ליום (המשך)

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
				הון והתחייבויות
				הון
868,909	868,909	868,909		הון מניות ופרמיה על מניות
469,527	401,669	517,984		קרנות הון
2,615,486	2,639,217	2,324,655		עודפים
3,953,922	3,909,795	3,711,548		סך כל ההון המיוחס לבעלים של החברה
2,784	3,238	3,112		זכויות שאינן מקנות שליטה
3,956,706	3,913,033	3,714,660		סך כל ההון
				התחייבויות
24,778,277	25,064,706	25,472,641		התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
39,340,412	38,396,494	40,591,235		התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
715,436	675,035	705,057		התחייבויות מיסים נדחים
230,388	219,840	246,579		התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
16,224	80,236	-		התחייבויות מיסים שוטפים
2,575,753	2,630,749	2,827,811		זכאים ויתרות זכות
3,783,767	3,334,459	4,010,329		התחייבויות פיננסיות
71,440,257	70,401,519	73,853,652		סך כל ההתחייבויות
75,396,963	74,314,552	77,568,312		סך כל ההון וההתחייבויות

חגית ארגוב
מנהלת הכספים

מישל סיבוני
מנהל כללי

יאיר המבורגר
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 23 באוגוסט 2016.

תמצית דוחות על רווח והפסד ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2015	2015	2016	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
11,279,119	2,714,061	2,777,901	5,639,370	5,508,246	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,649,288	414,535	346,468	822,589	704,744	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
9,629,831	2,299,526	2,431,433	4,816,781	4,803,502	פרמיות שהורווחו בשייר
1,939,013	207,218	701,941	1,816,180	737,552	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
871,226	145,210	202,262	484,772	395,404	הכנסות מדמי ניהול
328,476	84,983	63,799	160,054	135,360	הכנסות מעמלות
12,768,546	2,736,937	3,399,435	7,277,787	6,071,818	סך כל ההכנסות
10,644,665	1,900,829	2,963,074	6,031,253	5,320,670	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
1,272,015	370,563	308,887	686,847	695,784	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
9,372,650	1,530,266	2,654,187	5,344,406	4,624,886	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,040,712	531,674	553,216	1,005,249	1,095,725	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
890,320	211,959	231,414	427,219	464,064	הוצאות הנהלה וכלליות
15,880	3,831	2,482	8,025	5,901	הוצאות אחרות
101,452	37,474	48,283	38,001	50,400	הוצאות מימון, נטו
12,421,014	2,315,204	3,489,582	6,822,900	6,240,976	סך כל ההוצאות
243,903	78,535	56,502	96,610	74,135	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
591,435	500,268	(33,645)	551,497	(95,023)	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
198,344	187,538	(5,724)	198,067	(49,081)	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
393,091	312,730	(27,921)	353,430	(45,942)	רווח (הפסד) לתקופה
393,377	312,528	(27,878)	353,292	(46,252)	מיוחס ל:
(286)	202	(43)	138	310	בעלים של החברה
393,091	312,730	(27,921)	353,430	(45,942)	זכויות שאינן מקנות שליטה
3.79	3.01	(0.27)	3.40	(0.45)	רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)

תמצית דוחות על הרווח (ההפסד) הכולל ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
393,091	312,730	(27,921)	353,430	(45,942)	רווח (הפסד) לתקופה
					פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה
					לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועברו או יועברו לרווח והפסד
					שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים
					פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
					שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים
					פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
					שהועבר לדוח רווח והפסד
					הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים
					המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
					לדוח רווח והפסד
					הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות
					חוץ
					הטבת מס (מסים על הכנסה) בגין
					פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה
					לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועברו או יועברו לרווח והפסד
					סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
					שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת
					הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח
					והפסד, נטו ממס
					פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו
					לרווח והפסד
					קרן הערכה מחדש לגבי פריטי רכוש
					קבוע
					מדידה מחדש של תוכנית הטבה
					מוגדרת
					הטבת מס (מסים על הכנסה) בגין
					פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו
					לרווח והפסד
					רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר
					לרווח והפסד, נטו ממס
					סך רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
					סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה
					מיוחס ל:
					בעלים של החברה
					זכויות שאינן מקנות שליטה
					סך הרווח (הפסד) הכולל לתקופה

מיוחס לבעלים של החברה								
הון מניות ופרמיה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	יתרת עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)								
868,909	303,796	37,261	(16,228)	144,698	2,615,486	3,953,922	2,784	3,956,706
יתרה ליום 1 בינואר 2016								
סך הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
-	-	-	-	-	(46,252)	(46,252)	310	(45,942)
רווח (הפסד) לתקופה								
-	46,137	-	(8,905)	12,074	(4,579)	44,727	18	44,745
סך רווח (הפסד) כולל אחר								
-	46,137	-	(8,905)	12,074	(50,831)	(1,525)	328	(1,197)
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון								
-	-	-	-	-	(240,000)	(240,000)	-	(240,000)
דיבידנד ששולם								
-	-	(849)	-	-	-	(849)	-	(849)
תשלומים מבוססי מניות								
868,909	349,933	36,412	(25,133)	156,772	2,324,655	3,711,548	3,112	3,714,660
יתרה ליום 30 ביוני 2016								
לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)								
868,909	440,720	37,532	15,987	35,277	2,382,312	3,780,737	3,098	3,783,835
יתרה ליום 1 בינואר 2015								
סך הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
-	-	-	-	-	353,292	353,292	138	353,430
רווח לתקופה								
-	(87,741)	-	(39,754)	-	3,613	(123,882)	2	(123,880)
סך רווח (הפסד) כולל אחר								
-	(87,741)	-	(39,754)	-	356,905	229,410	140	229,550
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון								
-	-	-	-	-	(100,000)	(100,000)	-	(100,000)
דיבידנד ששולם								
-	-	(352)	-	-	-	(352)	-	(352)
תשלומים מבוססי מניות								
868,909	352,979	37,180	(23,767)	35,277	2,639,217	3,909,795	3,238	3,913,033
יתרה ליום 30 ביוני 2015								

מיוחס לבעלים של החברה								
הון מניות ופרמיה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	יתרת עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
868,909	319,623	36,412	(32,327)	152,727	2,353,886	3,699,230	3,148	3,702,378
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר) יתרה ליום 1 באפריל 2016								
-	-	-	-	-	(27,878)	(27,878)	(43)	(27,921)
סך הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה הפסד לתקופה								
-	30,310	-	7,194	4,045	(1,353)	40,196	7	40,203
סך רווח (הפסד) כולל אחר								
-	30,310	-	7,194	4,045	(29,231)	12,318	(36)	12,282
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה								
868,909	349,933	36,412	(25,133)	156,772	2,324,655	3,711,548	3,112	3,714,660
יתרה ליום 30 ביוני 2016								
868,909	555,437	37,726	(3,622)	35,277	2,316,813	3,810,540	3,065	3,813,605
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר) יתרה ליום 1 באפריל 2015								
-	-	-	-	-	312,528	312,528	202	312,730
סך הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה רווח לתקופה								
-	(202,458)	-	(20,145)	-	9,876	(212,727)	(29)	(212,756)
סך רווח (הפסד) כולל אחר								
-	(202,458)	-	(20,145)	-	322,404	99,801	173	99,974
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
-	-	(546)	-	-	-	(546)	-	(546)
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון תשלומים מבוססי מניות								
868,909	352,979	37,180	(23,767)	35,277	2,639,217	3,909,795	3,238	3,913,033
יתרה ליום 30 ביוני 2015								

מיוחס לבעלים של החברה								
הון מניות ופרמיה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	יתרת עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
868,909	440,720	37,532	15,987	35,277	2,382,312	3,780,737	3,098	3,783,835
-	-	-	-	-	393,377	393,377	(286)	393,091
-	(136,924)	-	(32,215)	109,421	5,100	(54,618)	(28)	(54,646)
-	(136,924)	-	(32,215)	109,421	398,477	338,759	(314)	338,445
-	-	-	-	-	34,697	34,697	-	34,697
-	-	(271)	-	-	-	(271)	-	(271)
-	-	-	-	-	(200,000)	(200,000)	-	(200,000)
868,909	303,796	37,261	(16,228)	144,698	2,615,486	3,953,922	2,784	3,956,706

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
יתרה ליום 1 בינואר 2015
סך הרווח (ההפסד) הכולל לשנה
 רווח (הפסד) לשנה
 סך רווח (הפסד) כולל אחר
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לשנה
 השפעה מצטברת ליום 31 בדצמבר, 2015 של ביטול רישום הצבירה ויישום לראשונה של הנוהג המיטבי בביטוח כללי (ראה באור 2 הדוחות השנתיים)
עסקאות עם בעלים שזקפו ישירות להון
 תשלומים מבוססי מניות
 דיבידנד ששולם
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		נספח	
	2015	2016	2015	2016		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
(55,552)	(499,742)	777,878	(212,596)	874,912	א	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(120,193)	(6,531)	27,478	(28,148)	34,960		לפני מיסים על הכנסה
(175,745)	(506,273)	805,356	(240,744)	909,872		מס הכנסה שהתקבל (ששולם)
						מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
(170,598)	(34,939)	(40,613)	(98,010)	(72,864)		תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(149,715)	(42,299)	(36,833)	(73,131)	(60,710)		השקעה ברכוש קבוע
(185,108)	(14,198)	(12,054)	(138,022)	(16,773)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
161,628	35,980	118,306	37,126	201,733		השקעה בחברות מוחזקות
126,950	14,206	32,344	18,276	41,611		תמורה ממימוש השקעה בחברה
94	-	-	-	301		מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
(216,749)	(41,250)	61,150	(253,761)	93,298		דיבידנד מחברה מוחזקת
						תמורה ממימוש רכוש קבוע
						מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
294,453	-	207,413	(1,100)	207,413		תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(54,939)	-	-	(24,665)	(24,615)		תמורת הנפקת כתבי התחייבות, נטו
-	22,884	-	22,884	-		פירעון כתבי התחייבויות נדחים
(200,000)	-	(210,000)	(100,000)	(210,000)		והלוואות מתאגידים בנקאיים
39,514	22,884	(2,587)	(102,881)	(27,202)		קבלת הלוואות מבעלי עניין
812	(33,270)	27,373	(13,570)	(14,710)		דיבידנד לבעלי החברה
(352,168)	(557,909)	891,292	(610,956)	961,258		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
2,391,377	2,338,330	2,109,175	2,391,377	2,039,209	ב	השפעת התנודות בשער חליפין על יתרות המזומנים ושווי מזומנים
2,039,209	1,780,421	3,000,467	1,780,421	3,000,467	ג	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
						יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
393,091	312,730	(27,921)	353,430	(45,942)	נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה (1),(2),(3)
					רווח (הפסד) לתקופה
					פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
(243,903)	(78,535)	(56,502)	(96,610)	(74,135)	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(190,570)	494,288	(258,962)	(671,569)	5,002	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
					הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות
(2,482)	9,131	(86,731)	33,725	(40,164)	נכסי חוב סחירים
44,688	(87,820)	(42,394)	23,953	33,385	נכסי חוב שאינם סחירים
(42,486)	(7,859)	3,994	(36,270)	(10,082)	מניות
(85,200)	(168,946)	36,325	(289,458)	(29,179)	השקעות אחרות
168,274	363,753	(137,102)	353,397	(142,473)	הוצאות (הכנסות) מימון בגין התחייבויות פיננסיות, נטו
(18,893)	(16,830)	6,302	(13,687)	16,389	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(30,749)	4,902	1,151	(5,153)	12,115	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
					פחת והפחתות
58,343	13,973	17,397	27,043	37,383	רכוש קבוע
108,147	30,858	28,523	56,930	54,076	נכסים בלתי מוחשיים
17,355	(383,863)	207,975	269,087	694,364	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
3,616,439	573,816	870,332	2,672,521	1,250,823	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
573,435	7,984	62,780	17,368	49,287	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(193,465)	(19,680)	(28,457)	(117,179)	(103,577)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
(271)	(546)	-	(352)	(849)	הכנסות שכר בגין תשלום מבוסס מניות
198,344	187,538	(5,724)	198,067	(49,081)	הוצאות (הכנסות) מיסים על הכנסה
					שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
					השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(18,883)	(5,112)	(7,904)	(9,184)	(16,455)	רכישת נדל"ן להשקעה
(3,785,048)	(1,261,156)	110,353	(2,298,743)	(243,125)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
					השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר
(32,009)	(13,906)	(7,763)	(18,706)	(15,231)	רכישת נדל"ן להשקעה
2,099	-	-	-	1,000	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
(288,156)	(16,990)	143,607	(146,034)	(127,234)	מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
42,657	110,663	(5,623)	81,112	(99,745)	פרמיית לגבייה
(121,616)	(310,162)	(412,163)	(405,226)	(514,129)	חייבים ויתרות חובה
(237,619)	(236,708)	355,802	(194,137)	223,449	זכאים ויתרות זכות
12,926	(1,265)	10,583	3,079	9,040	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
(448,643)	(812,472)	805,799	(566,026)	920,854	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(55,552)	(499,742)	777,878	(212,596)	874,912	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על הכנסה

(1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

(2) במסגרת הפעילות השוטפת הוצגה ריבית שהתקבלה בסכום של 671 מיליוני ש"ח (לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 סכום של 780 מיליוני ש"ח ולשנת 2015 סכום של 1,427 מיליוני ש"ח) וריבית ששולמה בסכום של 48 מיליוני ש"ח (לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 סכום של 39 מיליוני ש"ח ולשנת 2015 סכום של 80 מיליוני ש"ח).

(3) במסגרת הפעילות השוטפת הוצג דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות אחרות בסכום של 96 מיליוני ש"ח (לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 סכום של 140 מיליוני ש"ח ולשנת 2015 סכום של 267 מיליוני ש"ח).

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2015	2015	2016	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,153,223	1,187,166	1,064,160	1,153,223	966,875	נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה מזומנים ושווי מזומנים אחרים יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
1,238,154	1,151,164	1,045,015	1,238,154	1,072,334	
<u>2,391,377</u>	<u>2,338,330</u>	<u>2,109,175</u>	<u>2,391,377</u>	<u>2,039,209</u>	
966,875	770,245	1,541,499	770,245	1,541,499	נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה מזומנים ושווי מזומנים אחרים יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
1,072,334	1,010,176	1,458,968	1,010,176	1,458,968	
<u>2,039,209</u>	<u>1,780,421</u>	<u>3,000,467</u>	<u>1,780,421</u>	<u>3,000,467</u>	

באור 1 - כללי**הישות המדווחת**

הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אבא הלל סילבר 3, רמת גן.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של החברה ליום 30 ביוני 2016, כוללת את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה, וכן את זכויות החברה בחברות כלולות (להלן: "הקבוצה"). החברה הינה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "החברה האם"). מניות החברה האם רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים**א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים**

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם לדרישות הגילוי אשר נקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח"), ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (להלן: "הדוחות השנתיים").

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 23 באוגוסט 2016.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בהתאם ל- IFRS ובהתאם לחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו על פיו נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות לרבות הנחות ואומדנים אקטואריים (להלן: "אומדנים"), אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית, על ערכם של נכסים והתחייבויות ועל סכומי הכנסות והוצאות. מובהר בזאת כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. האומדנים העיקריים הכלולים בדוחות הכספיים מבוססים על הערכות אקטואריות וכן על הערכות שווי חיצוניות.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה הנהלה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים עקביים בעיקרם לאלה בהם השתמשה להכנת הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2015, ולמעט האמור להלן, לא חל שינוי בהנחות האקטואריות המשפיע באופן מהותי על העתודות. בקשר עם עדכון הריביות להיוון המשמשות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות לרבות המלצת ועדת וינוגרד, וכן עם בדיקת נאותות העתודות (LAT), ראה גם באור 9.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

למעט המפורט בסעיף א' להלן, המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

א. יישום לראשונה של תיקונים לתקנים**תיקון ל- IAS 38 נכסים בלתי מוחשיים (להלן – "התקן"), הבהרה לשיטות הפחתה מקובלות**

החל מיום 1 בינואר 2016 הקבוצה מיישמת את התיקון לתקן המתואר להלן.

התיקון לתקן קובע חזקה הניתנת לסתירה לפיה שיטת הפחתה מבוססת הכנסות עבור נכסים בלתי מוחשיים אינה נאותה. מטרת התיקון הינה להגביל את השימוש בהפחתה מבוססת הכנסות ועל כן, חברות אשר ירצו להמשיך ולהפחית את הנכס הבלתי מוחשי בשיטת הפחתה כאמור, יצטרכו להראות כי קיים קשר אשר אינו נסיבתי בין הפקת ההכנסה לצריכת ההטבות הכלכליות.

התיקון לתקן יושם באופן פרוספקטיבי לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2016.

ב. עונתיות**1. ביטוח חיים ובריאות**

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוח כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח.

באור 4 - מגזרי פעילות

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנוהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

ביצועי המגזר נמדדים בהתבסס על רווחי המגזר לפני מסים על ההכנסה. תוצאות עסקאות בינחברתיות מבוטלות במסגרת ההתאמות לצורך עריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים. הקבוצה פועלת במגזרים הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפי ביטוחי החיים וכן את פעילות הקבוצה בניהול קרנות פנסיה וקופות גמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפים מחלות ואשפוז, תאונות אישיות, סיעוד ושיניים. הפוליסות הנמכרות במסגרת ענפי ביטוח אלה מכסות את מגוון הנזקים הנגרמים למבוטח כתוצאה ממחלות ו/או מתאונות, לרבות מצב סיעודי וטיפול שיניים. פוליסות ביטוחי בריאות מוצעות הן לפרטים והן לקולקטיבים.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר זה מורכב מחמישה תתי תחומים:

רכב רכוש: כולל את פעילות הקבוצה במכירת פוליסות ביטוח בענף ביטוח רכב מנועי (להלן: "רכב רכוש"), המכסות נזקים הנגרמים לבעל רכב כתוצאה מתאונה ו/או גניבה ו/או את חבות בעל הרכב או הנהג לנזק רכוש שנגרם לצד שלישי בתאונה.

רכב חובה: כולל את פעילות הקבוצה בענף ביטוח לפי דרישת פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל-1970 (להלן: "רכב חובה"), המכסה נזקי גוף כתוצאה משימוש ברכב מנועי בהתאם לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975.

ענפי חבויות אחרים: כולל את פעילות הקבוצה במכירת פוליסות המכסות את חבות המבוטח כלפי צד שלישי (למעט כיסוי חבויות בתחום רכב חובה כמתואר לעיל). במסגרת זו נכללים, בין היתר, ענפי הביטוח הבאים: ביטוח מפני אחריות מעבידים, ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח אחריות לדירקטורים ולנושאי משרה וביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים.

ענפי רכוש ואחרים: תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בכל ענפי הרכוש למעט רכב רכוש (כגון: ערבויות, דירות וכדומה).

עסקי ביטוח משכנתאות: תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית בענף ביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא (כענף בודד - MONOLINE). ביטוח זה נועד לתת שיפוי בגין הנזק הנגרם כתוצאה מאי פירעון של הלוואות שניתנו כנגד שעבוד במשכון ראשון של נכס נדל"ן יחיד למגורים בלבד ולאחר מימוש הנכס המשמש כבטוחה להלוואות כאמור.

4. לא מיוחס למגזרי פעילות

פעילויות אשר לא יוחסו למגזרי פעילות כוללות בעיקר פעילויות של סוכנויות ביטוח וכן את פעילות ההון בחברה ובחברות הביטוח המאוחדות.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טוח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,037,458	2,019,083	1,451,705	-	-	5,508,246	פרמיות שהורווחו ברוטו
71,050	90,161	543,533	-	-	704,744	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,966,408	1,928,922	908,172	-	-	4,803,502	פרמיות שהורווחו בשייר
519,779	85,620	74,107	58,046	-	737,552	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
390,679	1,434	-	3,291	-	395,404	הכנסות מדמי ניהול
7,758	32,166	92,501	11,771	(8,836)	135,360	הכנסות מעמלות
2,884,624	2,048,142	1,074,780	73,108	(8,836)	6,071,818	סך כל ההכנסות
2,420,603	1,497,136	1,402,931	-	-	5,320,670	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
46,732	54,321	594,731	-	-	695,784	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,373,871	1,442,815	808,200	-	-	4,624,886	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
412,305	404,745	285,498	2,013	(8,836)	1,095,725	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
275,815	133,698	24,287	30,264	-	464,064	הוצאות הנהלה וכלליות
6,239	-	-	(338)	-	5,901	הוצאות (הכנסות) אחרות
1,957	1,580	(2,191)	49,054	-	50,400	הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
3,070,187	1,982,838	1,115,794	80,993	(8,836)	6,240,976	סך כל ההוצאות
27,348	14,124	29,117	3,546	-	74,135	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(158,215)	79,428	(11,897)	(4,339)	-	(95,023)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
37,458	6,591	1,224	9,950	-	55,223	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(120,757)	86,019	(10,673)	5,611	-	(39,800)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
11,630,230	4,194,402	9,648,009	-	-	25,472,641	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
36,715,642	3,875,593	-	-	-	40,591,235	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,019,319	1,022,927	735,655	-	-	2,777,901	פרמיות שהורווחו ברוטו
38,020	46,308	262,140	-	-	346,468	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
981,299	976,619	473,515	-	-	2,431,433	פרמיות שהורווחו בשייר
543,512	72,021	56,073	30,335	-	701,941	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
200,807	419	-	1,036	-	202,262	הכנסות מדמי ניהול
6,334	12,960	43,158	5,349	(4,002)	63,799	הכנסות מעמלות
1,731,952	1,062,019	572,746	36,720	(4,002)	3,399,435	סך כל ההכנסות
1,536,629	792,469	633,976	-	-	2,963,074	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
20,168	48,341	240,378	-	-	308,887	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,516,461	744,128	393,598	-	-	2,654,187	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
201,712	205,917	148,846	743	(4,002)	553,216	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
138,981	65,173	11,374	15,886	-	231,414	הוצאות הנהלה וכלליות
2,663	-	-	(181)	-	2,482	הוצאות (הכנסות) אחרות
2,640	3,090	7,808	34,745	-	48,283	הוצאות מימון, נטו
1,862,457	1,018,308	561,626	51,193	(4,002)	3,489,582	סך כל ההוצאות
19,847	11,802	24,746	107	-	56,502	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(110,658)	55,513	35,866	(14,366)	-	(33,645)	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
31,361	7,817	7,857	13,273	-	60,308	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
(79,297)	63,330	43,723	(1,093)	-	26,663	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
11,630,230	4,194,402	9,648,009	-	-	25,472,641	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
36,715,642	3,875,593	-	-	-	40,591,235	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוץ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיכון ארוך טווח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,639,370	-	-	1,519,508	1,926,079	2,193,783
822,589	-	-	648,464	104,667	69,458
4,816,781	-	-	871,044	1,821,412	2,124,325
1,816,180	-	133,887	134,626	146,056	1,401,611
484,772	-	2,228	-	4,355	478,189
160,054	(6,496)	9,654	116,426	33,982	6,488
7,277,787	(6,496)	145,769	1,122,096	2,005,805	4,010,613
6,031,253	-	-	1,273,709	1,595,170	3,162,374
686,847	-	-	555,705	79,357	51,785
5,344,406	-	-	718,004	1,515,813	3,110,589
1,005,249	(6,496)	2,846	287,077	354,402	367,420
427,219	-	25,355	23,514	130,348	248,002
8,025	-	-	-	-	8,025
38,001	-	39,574	(6,456)	2,051	2,832
6,822,900	(6,496)	67,775	1,022,139	2,002,614	3,736,868
96,610	-	3,950	49,665	14,843	28,152
551,497	-	81,944	149,622	18,034	301,897
(186,808)	-	(13,625)	(60,940)	(26,025)	(86,218)
364,689	-	68,319	88,682	(7,991)	215,679
25,064,706	-	-	10,199,109	3,767,122	11,098,475
38,396,494	-	-	-	3,634,778	34,761,716

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנחלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות (הכנסות) מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
986,997	970,726	756,338	-	-	2,714,061
33,654	52,383	328,498	-	-	414,535
953,343	918,343	427,840	-	-	2,299,526
(1,390)	43,112	96,709	68,787	-	207,218
141,891	2,210	-	1,109	-	145,210
5,945	15,805	61,686	4,727	(3,180)	84,983
1,099,789	979,470	586,235	74,623	(3,180)	2,736,937
469,278	719,657	711,894	-	-	1,900,829
22,930	44,038	303,595	-	-	370,563
446,348	675,619	408,299	-	-	1,530,266
187,980	184,065	161,268	1,541	(3,180)	531,674
120,952	66,287	11,436	13,284	-	211,959
3,752	-	-	79	-	3,831
7,382	6,122	(17,601)	41,571	-	37,474
766,414	932,093	563,402	56,475	(3,180)	2,315,204
20,017	12,573	45,216	729	-	78,535
353,392	59,950	68,049	18,877	-	500,268
(106,207)	(44,534)	(105,455)	(82,057)	-	(338,253)
247,185	15,416	(37,406)	(63,180)	-	162,015
11,098,475	3,767,122	10,199,109	-	-	25,064,706
34,761,716	3,634,778	-	-	-	38,396,494

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות (הכנסות) מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טוח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
11,279,119	-	-	3,071,824	3,964,225	4,243,070
1,649,288	-	-	1,304,200	206,552	138,536
9,629,831	-	-	1,767,624	3,757,673	4,104,534
1,939,013	-	165,756	170,705	186,320	1,416,232
871,226	-	4,281	-	9,926	857,019
328,476	(15,121)	21,105	224,698	62,556	35,238
12,768,546	(15,121)	191,142	2,163,027	4,016,475	6,413,023
10,644,665	-	-	2,421,780	3,211,015	5,011,870
1,272,015	-	-	1,025,470	174,898	71,647
9,372,650	-	-	1,396,310	3,036,117	4,940,223
2,040,712	(15,121)	4,051	599,236	726,565	725,981
890,320	-	53,073	48,143	267,586	521,518
15,880	-	-	-	-	15,880
101,452	-	88,701	3,967	4,580	4,204
12,421,014	(15,121)	145,825	2,047,656	4,034,848	6,207,806
243,903	-	49,149	90,104	36,553	68,097
591,435	-	94,466	205,475	18,180	273,314
(88,781)	-	28,526	(93,440)	(31,585)	7,718
502,654	-	122,992	112,035	(13,405)	281,032
24,778,277	-	-	9,325,361	4,060,027	11,392,889
39,340,412	-	-	-	3,737,203	35,603,209

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנחלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
274,102	421,818	521,164	453,376	(10,533)	1,659,927
659	11,101	387,174	123,784	-	522,718
273,443	410,717	133,990	329,592	(10,533)	1,137,209
65,919	94,200	23,476	69,447	(24,005)	229,037
207,524	316,517	110,514	260,145	13,472	908,172
27,983	6,259	2,510	30,382	6,973	74,107
1,216	7,436	62,395	21,454	-	92,501
236,723	330,212	175,419	311,981	20,445	1,074,780
258,720	265,894	267,532	622,384	(11,599)	1,402,931
20,225	16,033	229,085	329,388	-	594,731
238,495	249,861	38,447	292,996	(11,599)	808,200
37,205	71,998	103,083	73,212	-	285,498
5,030	6,986	5,505	4,491	2,275	24,287
(916)	(205)	(82)	(994)	6	(2,191)
279,814	328,640	146,953	369,705	(9,318)	1,115,794
12,159	2,720	1,091	13,201	(54)	29,117
(30,932)	4,292	29,557	(44,523)	29,709	(11,897)
548	122	50	595	(91)	1,224
(30,384)	4,414	29,607	(43,928)	29,618	(10,673)
2,403,836	597,667	869,317	5,331,306	445,883	9,648,009
2,079,896	552,386	205,301	2,351,374	445,883	5,634,840

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2016
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2016

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 83% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
89,371	170,181	281,987	162,718	(5,047)	699,210
380	5,929	220,184	51,074	-	277,567
88,991	164,252	61,803	111,644	(5,047)	421,643
(17,496)	1,691	3,873	(29,424)	(10,516)	(51,872)
106,487	162,561	57,930	141,068	5,469	473,515
21,461	4,803	1,965	23,409	4,435	56,073
516	3,336	29,544	9,762	-	43,158
128,464	170,700	89,439	174,239	9,904	572,746
120,063	132,796	138,865	244,046	(1,794)	633,976
6,737	8,188	119,377	106,076	-	240,378
113,326	124,608	19,488	137,970	(1,794)	393,598
21,383	41,298	47,050	39,115	-	148,846
2,340	3,272	2,554	2,062	1,146	11,374
3,283	733	269	3,496	27	7,808
140,332	169,911	69,361	182,643	(621)	561,626
10,359	2,318	941	11,276	(148)	24,746
(1,509)	3,107	21,019	2,872	10,377	35,866
3,183	711	271	3,413	279	7,857
1,674	3,818	21,290	6,285	10,656	43,723
2,403,836	597,667	869,317	5,331,306	445,883	9,648,009
2,079,896	552,386	205,301	2,351,374	445,883	5,634,840

פרמיות ברוטו

פרמיות ביטוח משנה

פרמיות בשייר

שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מיסים על הכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2016

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2016

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)
ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
310,484	518,817	415,408	431,896	(14,441)	1,662,164
31,877	59,294	308,086	224,032	-	623,289
278,607	459,523	107,322	207,864	(14,441)	1,038,875
80,813	123,804	(12,496)	11,167	(35,457)	167,831
197,794	335,719	119,818	196,697	21,016	871,044
53,539	11,349	4,293	49,369	16,076	134,626
5,803	17,069	61,368	32,186	-	116,426
257,136	364,137	185,479	278,252	37,092	1,122,096
182,573	322,007	209,025	562,929	(2,825)	1,273,709
29,008	45,148	158,987	322,562	-	555,705
153,565	276,859	50,038	240,367	(2,825)	718,004
33,663	77,082	102,883	73,449	-	287,077
4,947	7,520	4,854	4,051	2,142	23,514
(2,915)	(618)	(237)	(2,688)	2	(6,456)
189,260	360,843	157,538	315,179	(681)	1,022,139
22,400	4,748	1,796	20,654	67	49,665
90,276	8,042	29,737	(16,273)	37,840	149,622
(26,429)	(5,602)	(2,119)	(24,371)	(2,419)	(60,940)
63,847	2,440	27,618	(40,644)	35,421	88,682
2,546,907	679,770	884,666	5,568,774	518,992	10,199,109
2,157,034	581,350	172,024	2,131,769	518,992	5,561,169

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2015
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2015

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 80% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
82,066	155,876	183,463	155,767	(7,236)	569,936
8,288	19,858	138,243	106,324	-	272,713
73,778	136,018	45,220	49,443	(7,236)	297,223
(23,427)	(34,638)	(9,971)	(47,839)	(14,742)	(130,617)
97,205	170,656	55,191	97,282	7,506	427,840
37,859	7,938	3,067	35,031	12,814	96,709
3,016	8,624	31,831	18,215	-	61,686
138,080	187,218	90,089	150,528	20,320	586,235
119,175	160,637	75,175	353,355	3,552	711,894
18,639	20,866	55,969	208,121	-	303,595
100,536	139,771	19,206	145,234	3,552	408,299
21,798	48,579	50,042	40,849	-	161,268
2,394	3,647	2,369	1,938	1,088	11,436
(7,977)	(1,719)	(633)	(7,317)	45	(17,601)
116,751	190,278	70,984	180,704	4,685	563,402
20,441	4,322	1,643	18,863	(53)	45,216
41,770	1,262	20,748	(11,313)	15,582	68,049
(42,212)	(9,036)	(3,353)	(38,802)	(12,052)	(105,455)
(442)	(7,774)	17,395	(50,115)	3,530	(37,406)
2,546,907	679,770	884,666	5,568,774	518,992	10,199,109
2,157,034	581,350	172,024	2,131,769	518,992	5,561,169

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנחלה וכלליות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2015
תחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2015

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
484,763	798,997	872,789	826,913	(29,067)	2,954,395
51,066	92,206	665,012	391,241	-	1,199,525
433,697	706,791	207,777	435,672	(29,067)	1,754,870
26,660	14,631	(19,377)	32,847	(67,515)	(12,754)
407,037	692,160	227,154	402,825	38,448	1,767,624
67,698	12,828	5,753	63,227	21,199	170,705
12,081	31,757	120,526	60,334	-	224,698
486,816	736,745	353,433	526,386	59,647	2,163,027
359,802	643,298	413,927	1,012,124	(7,371)	2,421,780
48,865	81,441	324,952	570,212	-	1,025,470
310,937	561,857	88,975	441,912	(7,371)	1,396,310
80,617	175,297	198,625	144,697	-	599,236
10,076	15,294	10,002	8,260	4,511	48,143
1,791	340	152	1,674	10	3,967
403,421	752,788	297,754	596,543	(2,850)	2,047,656
40,229	7,622	3,418	37,571	1,264	90,104
123,624	(8,421)	59,097	(32,586)	63,761	205,475
(37,538)	(7,113)	(3,190)	(35,056)	(10,543)	(93,440)
86,086	(15,534)	55,907	(67,642)	53,218	112,035
2,347,384	548,286	840,528	5,107,403	481,760	9,325,361
1,988,263	475,164	187,223	2,128,547	481,760	5,260,957

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2015
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר 2015

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)				לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	2,193,783	2,193,783	-	-	2,037,458	2,037,458	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	69,458	69,458	71,050	71,050	-	-	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	2,124,325	2,124,325	1,966,408	1,966,408	-	-	פרמיות שהורווחו בשייר
40	1,129	1,401,152	1,401,611	518,610	519,779	369	90	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
90,751	135,542	240,248	478,189	164,386	390,679	128,870	109,071	הכנסות מדמי ניהול
-	149	6,488	6,488	7,609	7,758	-	-	הכנסות מעמלות
90,791	136,820	3,772,213	4,010,613	2,657,013	2,884,624	129,239	109,161	סך כל ההכנסות
1,049	4,602	3,155,944	3,162,374	2,414,952	2,420,603	5,466	964	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
-	-	51,785	51,785	46,732	46,732	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,049	4,602	3,104,159	3,110,589	2,368,220	2,373,871	5,466	964	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
40,954	62,803	278,775	367,420	308,548	412,305	50,722	37,923	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
43,156	55,305	164,900	248,002	177,354	275,815	42,027	41,075	הוצאות הנהלה וכלליות
5,642	597	-	8,025	-	6,239	1,338	6,687	הוצאות אחרות
4	(136)	2,756	2,832	2,089	1,957	(4)	80	הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
90,805	123,171	3,550,590	3,736,868	2,856,211	3,070,187	99,549	86,729	סך כל ההוצאות
-	-	28,152	28,152	27,348	27,348	-	-	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(14)	13,649	249,775	301,897	(171,850)	(158,215)	29,690	22,432	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
1,358	176	(85,878)	(86,218)	35,924	37,458	(170)	(170)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
1,344	13,825	163,897	215,679	(135,926)	(120,757)	29,520	22,262	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)				
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	-	986,997	-	-	-	1,019,319	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	-	33,654	-	-	-	38,020	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	-	953,343	-	-	-	981,299	פרמיות שהורווחו בשייר
374	949	615	(1,390)	542,189	543,512	557	543,512	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
49,763	70,158	65,594	141,891	80,886	200,807	54,350	200,807	הכנסות מדמי ניהול
-	73	-	5,945	6,261	6,334	-	6,334	הכנסות מעמלות
50,137	71,180	66,209	1,099,789	1,610,635	1,731,952	54,907	1,731,952	סך כל ההכנסות
517	2,264	2,699	469,278	1,533,848	1,536,629	472	1,536,629	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
-	-	-	22,930	20,168	20,168	-	20,168	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
517	2,264	2,699	446,348	1,513,680	1,516,461	472	1,516,461	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
20,227	31,918	25,895	187,980	149,567	201,712	19,166	201,712	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
21,636	27,456	20,926	120,952	89,889	138,981	19,989	138,981	הוצאות הנהלה וכלליות
2,836	(173)	498	3,752	-	2,663	3,254	2,663	הוצאות (הכנסות) אחרות
(1)	(136)	(2)	7,382	2,777	2,640	21	2,640	הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
45,215	61,329	50,016	766,414	1,755,913	1,862,457	42,902	1,862,457	סך כל ההוצאות
-	-	-	20,017	19,847	19,847	-	19,847	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
4,922	9,851	16,193	353,392	(125,431)	(110,658)	12,005	(110,658)	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
485	(292)	(1,768)	(106,207)	31,168	31,361	(1,213)	31,361	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
5,407	9,559	14,425	247,185	(94,263)	(79,297)	10,792	(79,297)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	-	4,243,070	4,243,070
-	-	138,536	138,536
-	-	4,104,534	4,104,534
118	186	1,415,928	1,416,232
215,426	263,445	378,148	857,019
-	286	34,952	35,238
215,544	263,917	5,933,562	6,413,023
1,960	11,860	4,998,050	5,011,870
-	-	71,647	71,647
1,960	11,860	4,926,403	4,940,223
76,731	106,673	542,577	725,981
84,135	91,710	345,673	521,518
13,369	2,511	-	15,880
104	40	4,060	4,204
176,299	212,794	5,818,713	6,207,806
-	-	68,097	68,097
39,245	51,123	182,946	273,314
(329)	(109)	8,156	7,718
38,916	51,014	191,102	281,032

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מיסים על הכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	קבוצתי	פרט	משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת (1) 1990
			תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
			אלפי ש"ח			
2,045,742	103,876	451,642	970,732	5	457,278	62,209
(8,284)						
2,037,458						
866,318	-	-	866,318	-	-	-
160,433	-	-	84,319	(79,018)	80,068	75,064
2,245,270	106,559	208,108	900,280	112,687	592,700	324,935
169,682	-	-	169,607	75	-	-
1,025,370	51,776	229,395	486,790	5	226,970	30,435
(6,051)						
1,019,319						
423,567	-	-	423,567	-	-	-
71,081	-	-	42,629	(29,376)	38,258	19,570
1,475,190	47,358	125,624	603,710	46,472	410,305	241,721
58,658	-	-	58,296	362	-	-

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מביחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות.

(2) מרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בופעל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת, המרווח הפיננסי בגין פוליסות שאינן תלויות תשואה שהופקו החל משנת 2004 כולל עוד, את השפעת השינוי בשיעורי ההיוון המשמשים בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
4,251,641	215,006	836,861	2,133,026	635	931,849	134,264
(8,571)						
4,243,070						
2,133,583	-	-	2,133,579	4	-	-
663,217	-	-	164,255	96,613	213,893	188,456
4,925,543	207,774	407,655	2,259,674	(46,740)	1,542,910	554,270
72,507	-	-	73,084	(577)	-	-

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה

סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות.

(2) מרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת, המרווח הפיננסי בגין פוליסות שאינן תלויות תשואה שהופקו החל משנת 2004 כולל עוד, את השפעת השינוי בשיעורי היוון המשמשים בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
	אלפי ש"ח			
2,022,002	199,759	992,222	566,873	263,148
1,497,136	128,918	608,501	582,406	177,311

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
	אלפי ש"ח			
1,018,499	101,984	500,327	284,702	131,486
792,469	66,189	313,547	304,505	108,228

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
	אלפי ש"ח			
3,973,536	431,221	1,876,593	1,149,277	516,445
3,211,015	271,580	1,280,001	1,209,858	449,576

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של 748,731 אלפי ש"ח ו-377,756 אלפי ש"ח לתקופה של שישה ושלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016, בהתאמה (לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 בסך של 1,444,892 אלפי ש"ח) ופרמיות קבוצתיות בסך של 443,250 אלפי ש"ח ו-224,555 אלפי ש"ח לתקופה של שישה ושלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016, בהתאמה (לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 סך של 862,922 אלפי ש"ח).

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

באור 5 - מסים על הכנסה

א. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח

הסכם עם שלטונות המס

ביום 13 בינואר 2016 נחתמו ההסכמים הענפיים לשנים 2013-2015 בין התאחדות חברות הביטוח לבין רשות המיסים. ההסכמים הענפיים לשנים אלו הנם ללא שינוי ביחס להסכמים משנים קודמות, פרט לאמור להלן:

א. הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בתחום ביטוח כללי ובתחום בריאות הכלולה במסגרת ההתחייבויות הביטוחיות תוכר מעתה על פני מספר שנים ולא במועד ביצועה.

ב. נקבעו שיעורי ייחוס הוצאות להכנסות מועדפות בשנים 2014 עד וכולל 2020 השונים משיעורי הייחוס הנוכחיים.

ג. הוצאות רכישה (DAC) – (א) הוצאות שהוצאו ברכישת חוזה ביטוח חיים וחוזה השקעה בביטוח חיים יותרו בניכוי ב- 10 חלקים שנתיים שווים, החל משנת המס בה הוצאו, בכפוף לביטולים; (ב) הוצאות שהוצאו ברכישת חוזה פנסיה וגמל יותרו בניכוי ב- 10 חלקים שווים, החל משנת המס בה הוצאו, ללא תלות בביטולים. תחולת אופן הפחתה זה נקבע עבור שנות חיתום 2015 עד וכולל 2020.

לכל האמור, לא הייתה ולא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הקבוצה.

הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לעקרונות ההסכם האמור.

ב. שיעורי המס החלים על הכנסות של חברות הקבוצה

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ו- 2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. שינוי במס החברות, כאמור לעיל, הקטין את הוצאות המס של הקבוצה בסך של כ- 31 מיליוני ש"ח והגדיל את הרווח הכולל וההון העצמי של הקבוצה בהתאם.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס המוצגים בטבלה להלן.

שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם על חברות הבנות של החברה שהינם מוסדות כספיים הינם כדלקמן:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס במוסדות כספיים
2015	26.5%	17.75%	37.58%
2016 ואילך	25%	17%	35.9%

באור 5 - מסים על הכנסה (המשך)

ג. פרה- רולינג שאושרו

(1) ביום 4 ביולי 2016 התקבל אישור רשות המסים, בתוקף למפרע מיום 31 בדצמבר 2015, לפיצול ומיזוג פעילות הביטוח של דקלה חברה לביטוח (להלן: "הפעילות המועברת") אל תוך הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה הקולטת"), ללא תמורה, בהתאם לסעיפים 105ט ו-103 לפקודת מס הכנסה, וכן אישור להעברת מניות דקלה חברה לביטוח בע"מ לידי הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ללא תמורה, בהתאם לסעיף 104ג לפקודה. במסגרת אישור רשות המסים, נקבעו הוראות בהתאם לסעיפים 103, 104 ו-105 לפקודת מס הכנסה בקשר עם אופן ביצוע שינוי המבנה.

(2) ביום 15 ביוני 2016 התקבל אישור רשות המסים, בתוקף למפרע מיום 31 בדצמבר 2015, להעברת מניות הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המעבירה 1") ומיזוגה לתוך חברת הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן: "החברה הקולטת 1"), וכן להעברת מניות מנוף ניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה המעבירה 2") ומיזוגה לתוך חברת הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה הקולטת 2"), ללא תמורה, תוך חיסולן של החברות המעבירות ללא פירוק ובהתאם להוראות סעיפים 104ב(ו) ו-103 לפקודת מס הכנסה, וכן אישור להעברת מניות לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ לידי הראל חברה לביטוח בע"מ, ללא תמורה, בהתאם לסעיף 104ג לפקודה. במסגרת אישור רשות המסים נקבעו הוראות בהתאם לסעיפים 103 ו-104 לפקודת מס הכנסה בקשר עם אופן ביצוע שינוי המבנה.

(3) בחודש אוגוסט 2015 הוגשה בקשה לרשות המסים לקבלת אישור למיזוג קופות גמל וקרנות פנסיה שבבעלות הראל גמל והשתלמות בע"מ והראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ. אישור המיזוג נתבקש לאור סעיף 35 לחוק ההתייעלות הכלכלית, שקבע כי יצומצם מספר קופות הגמל שבניהול חברות מנהלות באופן שכל חברה מנהלת תנהל רק קופת גמל אחת מכל סוג, וכן על פי מדיניות הממונה על שוק ההון הביטוח והחיסכון שבמשרד האוצר. במסגרת הבקשה נתבקש אישור רשות המסים לכך שמהלך המיזוג של קופות הגמל וקרנות הפנסיה, לא יהווה אירוע מס לפי פקודת מס הכנסה ו/או חוק מיסוי מקרקעין. נכון למועד פרסום הדוחות טרם התקבל האישור הנדרש.

ד. שומות מס במחלוקת

לחברה מחלוקת עם רשויות המס אשר מצויה בדיונים משפטיים מול מס הכנסה בנושא מגזר נדל"ן לשנים 2009-2014. נשוא המחלוקת הנו שבמסגרת דוחות המס של החברה ביטוח לשנים אלו, כללה החברה הכנסות מסוימות במסגרת מגזר נדל"ן ולא שילמה בגינן מס רווח.

באור 6 - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2015	2015	2016		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
1,368,958	1,354,053	1,369,024		נדל"ן להשקעה
				השקעות פיננסיות
				נכסי חוב סחירים
17,043,861	17,159,955	16,077,771		נכסי חוב שאינם סחירים (*)
6,400,091	5,734,982	7,462,301		מניות
6,804,453	6,459,283	6,422,844		השקעות פיננסיות אחרות
6,919,346	6,946,329	7,607,522		
37,167,751	36,300,549	37,570,438		סך הכל השקעות פיננסיות
966,875	770,245	1,541,499		מזומנים ושווי מזומנים
532,702	412,474	773,718		אחר
40,036,286	38,837,321	41,254,679		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה**
21,110	37,729	247,538		זכאים ויתרות זכות
163,135	124,627	193,560		התחייבויות פיננסיות***
184,245	162,356	441,098		התחייבויות פיננסיות בגין חוזים תלויי תשואה
548,126	492,451	623,451		(*) מתוכם נכסי חוב שנמדדים בעלות מתואמת
586,900	529,846	670,071		שווי הוגן של נכסי חוב שנמדדים בעלות מתואמת

** כולל נכסים בסך 3,506,982 אלפי ש"ח, 3,269,141 אלפי ש"ח ובסך 3,371,174 אלפי ש"ח לימים 30 ביוני 2016 ו-2015 וליום 31 בדצמבר 2015, בהתאמה, בגין התחייבות הנובעת מתיק סיעוד קבוצתי, בו מרבית סיכוני ההשקעה אינם מוטלים על המבטח.

*** בעיקר נגזרים וחוזים עתידיים.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
12,538,988	3,538,783	-	16,077,771	נכסי חוב סחירים
-	6,540,646	298,204	6,838,850	נכסי חוב שאינם סחירים
4,897,057	21,198	1,504,589	6,422,844	מניות
4,636,001	139,265	2,832,256	7,607,522	אחרות
22,072,046	10,239,892	4,635,049	36,946,987	סך הכל

ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
*14,689,482	*2,465,197	5,276	17,159,955	נכסי חוב סחירים
-	5,054,808	187,723	5,242,531	נכסי חוב שאינם סחירים
5,201,651	-	1,257,632	6,459,283	מניות
4,296,164	404,409	2,245,756	6,946,329	אחרות
24,187,297	7,924,414	3,696,387	35,808,098	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,764,696	3,279,165	-	17,043,861	נכסי חוב סחירים
-	5,487,299	364,666	5,851,965	נכסי חוב שאינם סחירים
5,202,323	13,076	1,589,054	6,804,453	מניות
4,202,508	118,353	2,598,485	6,919,346	אחרות
23,169,527	8,897,893	4,552,205	36,619,625	סך הכל

* מוין מחדש.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,552,205	2,598,485	1,589,054	364,666
202,983	55,014	140,776	7,193
(101,915)	(65,745)	(25,204)	(10,966)
519,758	404,061	42,182	73,515
(389,047)	(134,740)	(212,050)	(42,257)
(128,230)	(24,819)	(30,169)	(73,242)
37,798	-	-	37,798
(58,503)	-	-	(58,503)
4,635,049	2,832,256	1,504,589	298,204
120,705	56,354	60,324	4,027

יתרה ליום 1 בינואר 2016

סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות אל רמה 3**

העברות מתוך רמה 3**

יתרה ליום 30 ביוני 2016

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2016

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,602,300	2,701,650	1,569,963	330,687
157,066	43,985	109,607	3,474
(47,313)	(33,491)	(7,269)	(6,553)
303,091	214,997	39,686	48,408
(329,962)	(81,045)	(206,660)	(42,257)
(71,126)	(13,840)	(738)	(56,548)
37,798	-	-	37,798
(16,805)	-	-	(16,805)
4,635,049	2,832,256	1,504,589	298,204
75,283	45,030	29,317	936

יתרה ליום 1 באפריל 2016

סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות אל רמה 3**

העברות מתוך רמה 3**

יתרה ליום 30 ביוני 2016

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2016

** בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
130,899	890,301	1,965,032	2,986,232	יתרה ליום 1 בינואר 2015
7,076	29,135	54,324	90,535	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד (*)
(4,113)	(44,480)	(71,336)	(119,929)	תקבולי ריבית ודיבידנד
69,428	328,326	501,077	898,831	רכישות
(82)	(25,680)	(108,637)	(134,399)	מכירות
(14,540)	(12,260)	(2,414)	(29,214)	פדיונות
5,969	-	-	5,969	העברות אל רמה 3**
(1,638)	-	-	(1,638)	העברות מתוך רמה 3***
-	92,290	(92,290)	-	מיון יתרות
192,999	1,257,632	2,245,756	3,696,387	יתרה ליום 30 ביוני 2015
6,115	27,763	59,065	92,943	(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2015

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
165,341	1,266,462	2,230,207	3,662,010	יתרה ליום 1 באפריל 2015
(2,167)	14,954	(30,558)	(17,771)	סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח והפסד (*)
(2,363)	(20,425)	(25,099)	(47,887)	תקבולי ריבית ודיבידנד
44,539	8,332	142,100	194,971	רכישות
(82)	(26)	(68,480)	(68,588)	מכירות
(11,267)	(11,665)	(2,414)	(25,346)	פדיונות
636	-	-	636	העברות אל רמה 3**
(1,638)	-	-	(1,638)	העברות מתוך רמה 3***
192,999	1,257,632	2,245,756	3,696,387	יתרה ליום 30 ביוני 2015
(3,128)	13,681	(30,480)	(19,927)	(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2015

** בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה.
 *** בגין ניירות ערך שסחירותם השתנתה.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,986,232	1,965,032	890,301	130,899
343,531	90,022	227,563	25,946
(224,200)	(123,417)	(90,236)	(10,547)
1,719,103	987,751	540,857	190,495
(249,804)	(204,908)	(37,653)	(7,243)
(76,091)	(23,705)	(20,992)	(31,394)
69,905	-	-	69,905
(16,471)	-	(13,076)	(3,395)
-	(92,290)	92,290	-
4,552,205	2,598,485	1,589,054	364,666
336,242	93,859	221,474	20,909

יתרה ליום 1 בינואר 2015

סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות אל רמה 3**

העברות מתוך רמה 3***

מיון יתרות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2015

** בעיקר בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה.

*** בעיקר בגין ניירות ערך שסחירותם השתנתה.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים והשקעות מוחזקות לפדיון - שווי הוגן לעומת הערך בספרים

ליום 31 בדצמבר (מבוקר)	ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)		ליום 31 בדצמבר (מבוקר)	ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)	
	שווי הוגן			ערך בספרים	
2015	2015	2016	2015	2015	2016
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,898,915	5,923,893	6,160,121	4,579,010	4,630,046	4,710,094
5,895,542	5,488,078	6,282,317	5,290,474	4,912,068	5,549,773
989,116	1,008,652	990,824	912,132	919,299	905,717
311	326	312	311	326	312
12,783,884	12,420,949	13,433,574	10,781,927	10,461,739	11,165,896
320,839	344,235	310,408	307,199	325,641	295,129
320,839	344,235	310,408	307,199	325,641	295,129
13,104,723	12,765,184	13,743,982	11,089,126	10,787,380	11,461,025
			8,987	7,490	17,703

הלוואות וחיובים:

אגרות חוב מיועדות נכסי חוב שאינם סחירים שאינם ניתנים להמרה, למעט פיקדונות בבנקים פיקדונות בבנקים נכסי חוב שאינם סחירים ניתנים להמרה סך כל נכסי חוב שאינם סחירים

השקעות המוחזקות לפדיון: נכסי חוב סחירים שאינם ניתנים להמרה סך הכל השקעות מוחזקות לפדיון

סך הכל ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השווי ההוגן בהיררכיה. להגדרת הרמות ראה באור 6א(2).

ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,399,725	1,589,813	-	6,989,538	נכסי חוב סחירים
-	-	312	312	נכסי חוב שאינם סחירים
692,354	-	78,219	770,573	מניות
633,336	81,751	1,307,791	2,022,878	אחרות
<u>6,725,415</u>	<u>1,671,564</u>	<u>1,386,322</u>	<u>9,783,301</u>	סך הכל

ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
*6,371,219	1,239,542	-	7,610,761	נכסי חוב סחירים
-	-	326	326	נכסי חוב שאינם סחירים
657,441	-	80,344	737,785	מניות
609,481	179,728	1,138,277	1,927,486	אחרות
<u>7,638,141</u>	<u>1,419,270</u>	<u>1,218,947</u>	<u>10,276,358</u>	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,721,209	1,449,935	-	7,171,144	נכסי חוב סחירים
-	-	311	311	נכסי חוב שאינם סחירים
741,186	-	76,998	818,184	מניות
538,540	62,017	1,227,312	1,827,869	אחרות
<u>7,000,935</u>	<u>1,511,952</u>	<u>1,304,621</u>	<u>9,817,508</u>	סך הכל

* מוין מחדש.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,304,621	1,227,312	76,998	311
15,046	14,954	91	1
5,965	4,361	1,604	-
(23,683)	(23,601)	(82)	-
147,239	147,239	-	-
(51,868)	(51,476)	(392)	-
(10,998)	(10,998)	-	-
1,386,322	1,307,791	78,219	312
15,002	14,910	91	1

יתרה ליום 1 בינואר 2016

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברוח והפסד (*)

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני 2016

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים

פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2016

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,336,565	1,259,873	76,380	312
5,401	5,407	(6)	-
17,912	16,066	1,846	-
(9,545)	(9,544)	(1)	-
75,792	75,792	-	-
(32,467)	(32,467)	-	-
(7,336)	(7,336)	-	-
1,386,322	1,307,791	78,219	312
5,830	5,836	(6)	-

יתרה ליום 1 באפריל 2016

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברוח והפסד (*)

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני 2016

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו

בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2016

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,184,007	1,067,284	115,947	776
77,823	60,348	17,623	(148)
(65,176)	(48,536)	(16,640)	-
(32,903)	(29,257)	(3,646)	-
255,016	255,016	-	-
(53,776)	(52,552)	(922)	(302)
(1,719)	(1,719)	-	-
(144,325)	(112,307)	(32,018)	-
<u>1,218,947</u>	<u>1,138,277</u>	<u>80,344</u>	<u>326</u>
<u>28,164</u>	<u>24,976</u>	<u>3,336</u>	<u>(148)</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2015

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3**

יתרה ליום 30 ביוני 2015

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2015

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,210,599	1,129,279	80,994	326
1,710	1,928	(218)	-
(19,641)	(19,580)	(61)	-
(8,418)	(8,321)	(97)	-
52,783	52,783	-	-
(16,367)	(16,093)	(274)	-
(1,719)	(1,719)	-	-
<u>1,218,947</u>	<u>1,138,277</u>	<u>80,344</u>	<u>326</u>
<u>1,673</u>	<u>1,891</u>	<u>(218)</u>	<u>-</u>

יתרה ליום 1 באפריל 2015

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

ברווח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני 2015

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2015

** מיון יתרות בגין חברות מוחזקות.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,184,007	1,067,284	115,947	776
77,128	56,538	20,732	(142)
(39,030)	(20,777)	(18,253)	-
(60,087)	(52,925)	(7,165)	3
439,840	439,840	-	-
(137,942)	(135,371)	(2,245)	(326)
(14,970)	(14,970)	-	-
(144,325)	(112,307)	(32,018)	-
<u>1,304,621</u>	<u>1,227,312</u>	<u>76,998</u>	<u>311</u>
<u>18,947</u>	<u>12,640</u>	<u>6,455</u>	<u>(148)</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2015

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברוח והפסד (*)

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3**

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

(*) מתוכם סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2015

** מיון יתרות בגין חברות מוחזקות.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. שווי הוגן לעומת הערך בספרים - התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

ליום 31 בדצמבר (מבוקר)	ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)		ליום 31 בדצמבר (מבוקר)	ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)		
	שווי הוגן			ערך בספרים		
2015	2015	2016	2015	2015	2016	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,496	22,884	10,628	10,496	22,884	10,628	
3,295,741	2,997,301	3,524,491	2,993,618	2,733,379	3,171,977	
<u>3,306,237</u>	<u>3,020,185</u>	<u>3,535,119</u>	<u>3,004,114</u>	<u>2,756,263</u>	<u>3,182,605</u>	

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת הלוואות מבעלי עניין כתבי התחייבויות נדחים סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

2. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2015	2015	2016
3.05%	3.05%	2.56%
1.88%	1.85%	1.75%

באחוזים
הלוואות
כתבי התחייבויות נדחים

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

3. התחייבויות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. להגדרת הרמות ראה באור 6א(2).

ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
22,981	804,743	827,724
22,981	804,743	827,724

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
39,979	538,217	578,196
39,979	538,217	578,196

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

רמה 1	רמה 2	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
28,257	751,396	779,653
28,257	751,396	779,653

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) מכשירים נגזרים המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות במסגרת מדיניות ניהול נכסים מול התחייבויות ("ALM") של הקבוצה. מתוך הנייל, סך של כ- 634 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2016, סך של כ- 454 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2015 וסך של כ- 617 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015, נכללים במסגרת התחייבויות שאינן תלויות תשואה והיתרה נכללת במסגרת ההתחייבויות תלויות התשואה של הקבוצה. מרבית הסכום נובע מניהול חשיפה באמצעות נגזרים למטבע חוץ ולמדד. כנגד ההתחייבויות כאמור, הפקידו הגופים המוסדיים בטחונות בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזה. לגופים המוסדיים בקבוצה מסגרות אשראי מאושרות לצורך פעילותם בנגזרים. כמו כן, הפקידו הגופים המוסדיים בקבוצה סך של כ- 838 מיליוני ש"ח כבטוחות לכיסוי ההתחייבויות הנובעות מפעילות זו.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

4. פרטים נוספים

1. דירוג מעלות

ביום 16 במרס 2016 מעלות קבעה דירוג 'iAA' להנפקת הון משני מורכב באמצעות 2 סדרות חדשות של אגרות חוב בסך כולל של עד 250 מיליוני ש"ח. אגרות החוב (סדרות יב'-יג') הונפקו על ידי הראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ. לעניין דירוג מעלות לאחר תאריך הדוח ראה באור 10.

2. לעניין החלפת שתי סדרות חוב חדשות של אגרות חוב לאחר תאריך הדוח ראה באור 10.

ד. נתונים בדבר מדידות שווי הוגן ברמה 2 וברמה 3

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה וללקוחותיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, עקב פערי מידע בין חברות הקבוצה לבין הצדדים האחרים לחוזה הביטוח ויתר מוצרי הקבוצה, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרי הקבוצה, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של המפקח, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהם וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרונות" בנושאים שונים, שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות.

חשיפה זו מוגברת בתחומי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות. בתחומים אלו ההתקשרויות עם המבוטחים, העמיתים והלקוחות הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקה בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכניקות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו.

במסגרת שינויים רגולטוריים אלו, בשנת 2011 פרסם המפקח חוזר שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מפרט את מסגרת הפעולות שעל גוף מוסדי לבצע על מנת להבטיח שרישום זכויות עמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. במסגרת החוזר נקבעו שלבי ביצוע פרויקט הטיוב כדלקמן: (1) עריכת סקר פערים אודות המידע הקיים ברמת מוצרים, עמיתים ומעבידים - עד ליום 31 במרס 2013; (2) בניית מודל מיפוי ודירוג הפערים שנמצאו - עד ליום 31 במרס 2013; (3) הכנת תוכנית עבודה לטיפול בכל הכשלים שנמצאו - עד ליום 30 בספטמבר 2013. תוכנית העבודה תכלול התייחסות לסידור המידע הקיים ושמירתו - עד ליום 30 בספטמבר 2014. החברה פועלת בהתאם להוראות החוזר. בהתאם להוראות החוזר סיום פרויקט הטיוב נקבע ליום 30 ביוני 2016. החברה סיימה נכון למועד האמור את פעולות הטיוב במרבית הנושאים אשר נכללו במסגרת תכנית העבודה של הפרוייקט. יחד עם זאת, נותרו מספר נושאים אשר בשל מורכבותם הטיפול בהם יימשך גם לאחר המועד הקבוע לסיום הפרוייקט וצפוי להסתיים עד תום שנת 2016. החברה הודיעה למפקח על התמשכות הטיפול בנושאים האמורים ועל לוחות הזמנים הצפויים להשלמתם.

ביום 16 באוגוסט 2016 התקבלה אצל החברה, הודעה מאת המפקח בדבר הטלת עיצום כספי בסך כולל של 1,225 אלפי ש"ח. העיצום הכספי הוטל בשל אי שליחת דוחות שנתיים, לאוכלוסייה מסוימת של לקוחות בעלי פוליסות ביטוח חיים משולבות באופן שוטף על ידי אגף תלונות תקופת הביטוח. בהחלטה בדבר הטלת העיצומים הכספיים עשה המפקח שימוש בסמכות המוקנית לו על פי דין, והפחית את סכום העיצום בשיעור כולל של 30%, וזאת בין היתר לאחר שקבע, כי העובדות המהוות את ההפרה הן קלות ערך וכי החברה נקטה פעולות למניעת ההפרה והקטנת הנזק.

בנוסף, קיימת חשיפה כללית, הנובעת מכך שכנגד הגופים המוסדיים בקבוצה מוגשות מעת לעת תלונות לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בחברה. הכרעות הפיקוח בתלונות אלה, אם וככל שתינתן בהן הכרעה, עלולות להינתן אף כהכרעות רוחביות, החלות על קבוצות רחבות של מבוטחים. לעיתים, הגורמים המתלוננים אף מאיימים כי ינקטו בהליכים ביחס לתלונתם במסגרת תביעה ייצוגית. לעת הזו, לא ניתן להעריך אם קיימת חשיפה בגין תלונות אלו ולא ניתן להעריך אם תינתן הכרעה רוחבית של הממונה בענין תלונות כני"ל ו/או אם תוגשנה תביעות ייצוגיות כתוצאה מהליכים שכאלו וכן לא ניתן להעריך את החשיפה הפוטנציאלית לתלונות כני"ל. לפיכך, לא נכללה הפרשה בגין החשיפה האמורה. בנוסף, במסגרת המדיניות שמיישם אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר בתקופה האחרונה, להעמקת הביקורת והביקורת בגופים מוסדיים, הפיקוח מקיים מעת לעת ביקורות מעמיקות לגבי פעילותם של הגופים המוסדיים בקבוצה, במגוון תחומי הפעילות. בעקבות ביקורת אלו עלול משרד האוצר להטיל קנסות ו/או עיצומים כספיים וכן עלול ליתן הוראות לביצוע שינויים ביחס לפעולות שונות שנעשו, וזאת הן כלפי העתיד והן כלפי העבר. במקרים של הוראות כאמור לגבי העבר, עלול הפיקוח לדרוש השבת כספים או שינוי בתנאים כלפי המבוטחים ו/או העמיתים באופן שעלול להטיל חבויים כספיות על החברות הבנות של החברה ו/או להגדיל את החשיפה של החברות הבנות שהינן מבטח למגוון רחב יותר של אירועים ביטוחיים שיהיו מכוסים בשל ההנחיות כאמור בפוליסות שהונפקו.

במסגרת הביקורת שעורך הפיקוח התקיימו ומתקיימות בתקופת הדוח מספר ביקורות מעמיקות בתחומי הפנסיה, אקטואריה בפנסיה, אקטואריה ביטוח חיים וסיעוד, איתור עמיתים ומוטבים, שירות לקוחות, ביטוח משנה, ביטוח סיעודי, מערכות מידע ותביעות.

במסגרת השקעות חברות הקבוצה בנכסי חוב, חתומות החברות המשקיעות על כתבי שיפוי, שאינם מוגבלים בסכום, אל מול הנאמנים לנכסי החוב. בכתבי שיפוי אלו, התחייבו חברות הקבוצה (כמו גם יתר המשקיעים באותם נכסי חוב) כלפי הנאמנים, לשפות את הנאמנים בגין כל הוצאה שתושג עליהם במסגרת הטיפול בהסדרי חוב, ככל שמטופלים על ידם וככל שהוצאה כאמור לא תשולם על ידי החברה שבעלותה מצויים הנכסים. חברות הקבוצה מחזיקות במספר נכסי חוב המצויים בהליך הסדר, החשיפה בגין כתבי השיפוי שניתנו בגין נכסי חוב אלו, אינה מהותית.

בקשר עם מיזוג הפעילות הביטוחית של דקלה לחברה, ובהתאם לבקשת קופת חולים כללית, אשר הנה הלקוח העיקרי של דקלה ואשר במסגרת ההתקשרות מולה, מעמידה דקלה שירותי תפעול וניהול של תוכנית השב"ן ושל התוכנית הסייעודית לחברי הקופה, חתמה החברה על כתב שיפוי, במסגרתו התחייבה לשפות את שירותי תפעול וניהול של תוכנית כללית בגין נזקים שיגרמו לכללית, אם וככל שייגרמו, כתוצאה מפיצול הפעילות, בתנאים המפורטים בכתב השיפוי. לעניין מיזוג הפעילות הביטוחית של דקלה, ראה באור 9 להלן.

להלן פרטים על החשיפה בגין תובענות ייצוגיות ובקשות להכרה בתובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות בקבוצה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה (או חברה בת) תידחינה ואישור התובענה יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה (או חברה בת) שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להידחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה ו/או הנהלות חברות מאוחדות. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות. ההפרשה הכוללת בדוח הכספי לכיסוי החשיפה הינה בסכום לא מהותי.

בבקשות לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 ו-53 להלן, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכוי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענות אלו.

1. בחודש ינואר 2008 הוגשה נגד החברה ונגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות") תובענה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גבו "תשלום גורם תת שנתיות" (תשלום אותו רשאיות חברות הביטוח לגבות כאשר תעריף הביטוח נקבע בסכום שנתי, אולם התשלום בפועל מבוצע במספר תשלומים) שלא כדין. לטענת התובעים, הנזק שנגרם לתובעים מסתכם לסך של 1,683.54 ש"ח לכל שנת ביטוח. להערכת התובעים, סכום התביעה בגין כל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד כלל הנתבעות הינו כ- 2.3 מיליארדי ש"ח, מתוך זה סך של כ- 307 מיליוני ש"ח כנגד החברה. ביום 1 בפברואר 2010 אישר בית המשפט בקשה להסדר דיוני בין הצדדים, לפיה התובע ימחק מהבקשה והתובענה את הטענה כי החברה גבתה שיעור תשלום גורם תת שנתיות העולה על השיעור המותר גם בגין פוליסות שהונפקו לפני 1992. בהתאם להוראת בית המשפט, התובע הגיש תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית מתוקנות. ביום 29 בדצמבר 2013 הגיש המפקח על הביטוח את עמדתו, התומכת בעמדת הנתבעות כי אין מניעה לגבות תת שנתיות על גורם הפוליסה, על רכיב החסכון בביטוח חיים המשולב בחסכון ועל פוליסות ריסק אחרות, לרבות סיעוד, אבדן כושר עבודה ונכות מתאונה. ביום 19 ביולי 2016 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בקשר עם גביית גורם תת שנתיות על רכיב הפרמיה המכונה גורם הפוליסה ועל רכיב החסכון בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחסכון, וכן בקשר עם גביית גורם תת שנתיות בפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד.

2. בחודש אפריל 2008 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים, נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות נוהגות לזכות מבוטחות נשים, בהגיען לגיל פרישה, בגין פוליסות ביטוח מנהלים ישנות שנמכרו עד שנת 2000, בגמלה חודשית נמוכה מזו שמקבל מבוטח גבר בנתונים זהים, וזאת בשל הנימוק, כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. לעומת זאת, הנתבעות גובות מהנשים פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שהן גובות מגברים על אף ששיעור התמותה של נשים, בתקופת כיסוי "הריסק", לכאורה, נמוך יותר. התובעות טוענות, כי התנהלות זו של הנתבעות יוצרת הפליה של מבוטחות שהינן נשים, בניגוד להוראות הדין. ביום 17 באוגוסט 2014 אישר בית הדין האזורי לעבודה בירושלים את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. הקבוצה שאושרה לעניין התובענה הייצוגית כוללת נשים שיש להן או שהיה להן פוליסות ביטוח אצל ארבע המשיבות, ואשר בחישוב פרמיית הריסק שלהן לא נעשתה אבחנה בין תעריפי נשים לתעריפי גברים. בחודש דצמבר 2014 הנתבעות הגישו לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים, בקשת רשות ערעור על החלטה זו. במקביל, בית הדין האזורי לעבודה קיבל את בקשת הנתבעות לעכב את ההליך בפניו עד להחלטה בבקשת רשות ערעור. בחודש אפריל 2015 החליט בית הדין הארצי לעבודה ליתן לנתבעות רשות ערעור על החלטה. במסגרת הדיון שהתקיים בערעור הורה בית הדין על העברת החומר למפקח על הביטוח לצורך קבלת עמדתו.

3. בחודש יולי 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב נגד החברה תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מנעת, כביכול, מלשלם ו/או לשפות את מבוטחיה בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב במקרה של אובדן גמור או אובדן גמור להלכה או גניבה, ומחתימה את המבוטחים, בניגוד, כביכול, להוראות המפקח על הביטוח, על כתב סילוק. לטענת התובע, בכך החברה מתעשרת על חשבון המבוטח ומפרה חובה חקוקה. התובע מציע כי אין בידיו את הנתונים על מנת להעריך במדויק את גודל הקבוצה, אולם הוא מעריך את סכום התובענה עבור כלל חברי הקבוצה, לתקופה של 4.5 שנים בסך של כ- 37 מיליוני ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

4. בחודש אפריל 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בפתח תקווה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במקרה של הפסקת הביטוח במהלך חודש כלשהו, לאחר שפרמיית הביטוח בגין חודש זה נגבתה על ידי הנתבעות מראש, נמנעות כביכול הנתבעות מלהחזיר למבוטחים את החלק היחסי, העודף, של פרמיית הביטוח בגין אותו חודש או לחילופין הן מחזירות, כביכול, את פרמיית הביטוח בערכים נומינליים בלבד. הנזק הכולל לכלל חברי הקבוצה, הנתבע במצטבר מכל הנתבעות, מסתכם להערכת המבקשים בסכום של כ- 225 מיליוני ש"ח לתקופה של 10 שנים (התובעים לא ייחסו סכום ספציפי לכל אחת מהנתבעות בנפרד). סכום התביעה האישית של התובעים מהחברה הינו בסך של 80 ש"ח. בחודש דצמבר 2011 הורה בית המשפט על מחיקת טענות התובעים בכל הקשור לסעיף 28 א' לחוק חוזה הביטוח ובכל הקשור למבוטחים שהפוליסה שלהם פקעה חלקית או זמנית. בחודש נובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט עמדת המפקח על הביטוח, כי הוראות הפוליסה הן המחייבות לעניין אופן גביית הפרמיה לאחר פטירת המבוטח או בתקופה שלאחר ביטול הפוליסה וכי חוות הדעת האקטוארית שהוגשה לבית המשפט מטעם הנתבעות אינה מלאה לצורך ההוכחה כי הנתבעות תמחרו את הפרמיה באופן שמעיד שהן לקחו בחשבון את העובדה כי פרמיות הביטוח לא יוחזרו למבוטחים בגין התקופה שלאחר פטירת המבוטח או בתקופה שלאחר ביטול הפוליסה. ביום 23 ביוני 2015 אישר בית המשפט המחוזי מרכז-לוד באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. נגד החברה אישר בית המשפט את ניהולה של התובענה כתובענה ייצוגית, אך ורק בנושא צירוף הפרשי הצמדה וריבית בעת השבת דמי הביטוח שנגבו בחודשים שלאחר חודש ביטול חוזה הביטוח או שלאחר קרות מקרה הביטוח.

5. בחודש מאי 2011 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 3 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות שלא כדין, כביכול, תשלום הקרוי "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" בשיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת ללא הסכמתם או ידיעתם וללא קיומו של תנאי המאפשר גבייה כאמור בהוראות הפוליסות. התובעים טוענים, כי בהתאם להוראות המפקח על הביטוח באגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון ("המפקח") הותר לחברות לגבות "גורם פוליסה" בתנאים מסוימים, אך לטענתם בנוסף על אישור המפקח כאמור, על הנתבעות לעגן את גביית "גורם הפוליסה" בהסכמה חוזית מול המבוטח. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה נגד כלל הנתבעות מסתכם להערכת התובעים בסכום של 2,325 מיליוני ש"ח ונגד החברה, בהתאם לחלקה בשוק בכ- 386 מיליוני ש"ח. ביום 10 ביוני 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה מטעם הצדדים. בית המשפט מינה בודק להסדר הפשרה. על פי הסכם הפשרה המוצע, ישיבו הנתבעות לחברי הקבוצה סכום כולל של מאה מיליוני ש"ח, בגין גביית גורם פוליסה בעבר. חלקה של החברה בסכום האמור שווה לארבעה-עשר מיליוני ש"ח. בנוסף, כל אחת מן הנתבעות תפחית את הגבייה העתידית מחברי קבוצה אלו, בגין גורם הפוליסה, בשיעור של 25% ביחס לסכום הגבייה בפועל. בנוסף, ככל שיאושר הסכם הפשרה, תידרש החברה לשאת בגמול לתובע הייצוגי ובשכר טרחת בא כוחו, בסכום שייפסק על ידי בית המשפט. בעקבות הגשת חוות דעתו של הבודק, הבהיר בית המשפט לצדדים, ביום 18 באוקטובר 2015, במסגרת החלטה, אשר ניתנה במהלך דיון שהתנהל בפניו, את עמדתו הראשונית ביחס להסדר הפשרה, לפיה נטייתו הברורה הינה שלא לאשר את הסדר הפשרה בתנאים הנוכחיים והציע לצדדים לשפר את תנאי הסדר הפשרה באופן משמעותי. בחודש פברואר 2016 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסדר הפשרה, לפיה הוא מצטרף לעיקריה ולמסקנותיה של חוות דעת הבודק ביחס להסדר הפשרה ומותיר לשיקול דעתו של בית המשפט את הקביעה מהו סכום הפיצוי הראוי בנסיבות אלו בהתאם לנתונים שבפניו. יחד עם זאת, מצוין היועץ המשפטי לממשלה, כי קיים לשיטתו קושי עם הקביעה בהסכם הפשרה, לפיה הנתבעות ימשיכו לגבות את גורם הפוליסה בעתיד באופן שימנע מחברי הקבוצה מלתבוע בעניין זה בעתיד, נוכח העובדה שהמדובר, לשיטתו, בויתור על עילות תביעה עתידיות, אך בנסיבות העניין בבקשת האישור דנן, הוא מבקש להשאיר את שאלת המשך הגבייה של גורם הפוליסה בעתיד לשיקול דעתו של בית המשפט. בנוסף, הביע היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לפיה כל ההפחתה בגביית גורם הפוליסה בעתיד צריכה להיות מופנית בשלמותה להגדלת רכיב החיסכון בפוליסה, וכן התייחס למספר נושאים נוספים בהסדר הפשרה ובהם, הודעה למבוטחים הזכאים לקבלת הפיצוי בגין העבר, אופן ביצוע תשלום הפיצוי ביחס לעבר לרבות תרומת הסכומים שלא יאוותרו הזכאים לקבלתם ושכר הטרחה והגמול המוצע למבקשים ובאי כוחם.

6. בחודש יוני 2011 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 9 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במקרים בהם עקב עיקולים המוטלים לבקשת צד שלישי על תגמולי הביטוח, מעוכב תשלום תגמולי הביטוח למבוטחים, חברות הביטוח משלמות למבוטחים, כביכול, את תגמולי הביטוח, בערכים נומינליים ללא שיערוך כלשהו, או במקרים מסוימים בצירוף הפרשי הצמדה בלבד, ללא הרווחים אשר צמחו להן, כביכול, כתוצאה מעיכוב זה. הנזק המוערך הכולל לכלל חברי הקבוצה מכלל הנתבעות מסתכם, להערכת התובעים, בסכום של כ- 350 מיליוני ש"ח. הנזק המוערך הכולל נגד החברה מסתכם, להערכת התובעים, בסכום של כ- 72 מיליוני ש"ח. ביום 8 בפברואר 2012 הודיעו התובעים כי הם זונחים את הטענה לפיה העיקולים הוטלו שלא כדין. ביום 12 בדצמבר 2012 אישר בית המשפט את התובענה כייצוגית. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. הצדדים מנהלים מגעים לפשרה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

7. בחודש מאי 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה המאוחדת דקלה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות ונגד שלוש קופות חולים (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות סירבו לבטח, במסגרת הביטוח הסייעודי הקבוצתי ללקוחות קופות חולים, לקוחות בעלי מוגבלויות, וזאת לכאורה, בניגוד להוראות הדין הקבועות בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, תשנ"ח – 1998 (להלן: "חוק"), תוך כדי הפלייה ופגיעה בכבוד ובזכות לשוויון. התובעים מעריכים את סכום התביעה עבור כלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד כלל הנתבעות בכ- 659 מיליוני ש"ח. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. בחודש אפריל 2016 הגישו המבקשים לבית המשפט בקשה להסתלקות מבקשת האישור. בקשת ההסתלקות כפופה לאישור בית המשפט.
8. בחודש מאי 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד החברה המאוחדת דקלה ביטוח ונגד ארבע חברות ביטוח נוספות וסוכנות ביטוח אחת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות סירבו, כביכול, לבטח לקוחות בעלי מוגבלויות בביטוחי פרט כגון ביטוחי בריאות, נסיעות, פנסיה, תאונות אישיות, חיים, סיעודי ואובדן כושר עבודה ("ביטוחי הפרט"), וזאת בניגוד, כביכול, להוראות הדין שקבועות בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, תשנ"ח – 1998 ("החוק"), תוך כדי הפלייה ופגיעה בכבוד ובזכות לשוויון. התובעים מעריכים את סכום התביעה עבור כלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג נגד כלל הנתבעות בכ- 934 מיליוני ש"ח. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. בחודש אפריל 2016 הגישו המבקשים לבית המשפט בקשה להסתלקות מבקשת האישור. בקשת ההסתלקות כפופה לאישור בית המשפט.
9. בחודש יולי 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארגון נכי צה"ל (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי בפוליסה קבוצתית לביטוח חיים לחברי ארגון נכי צה"ל קיים, כביכול, כיסוי ביטוחי כאשר מקרה הביטוח מתרחש במהלך השנה שבין הגיע המבוטח לגיל 75 ועד הגיעו לגיל 76, בעוד שהחברה מעניקה כיסוי למקרי ביטוח שמתרחשים עד הגיע המבוטח לגיל 75 בלבד. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה, מסתכם להערכת התובעת בסכום של כ- 46 מיליוני ש"ח. ביום 5 ביוני 2014 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל המוטבים של נכי צה"ל שנפטרו בין השנים 2006 ועד 2012, לאחר שמלאו להם 75 שנים ובטרם מלאו להם 76 שנים, אשר אירע להם מקרה ביטוח לאחר הגיעם לגיל 75 ובטרם מלאו להם 76 שנים ואשר לא קיבלו את תגמולי הביטוח מהחברה. ביום 6 ביולי 2014 הגישו הנתבעות, לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על החלטה זו. בחודש נובמבר 2014 הורה בית המשפט העליון על עיכוב ההליכים בבית המשפט המחוזי בתל אביב עד למתן החלטה אחרת. בהתאם להמלצת בית המשפט משכו הנתבעות בחודש דצמבר 2015 את בקשת הערעור. לפיכך, הופסק עיכובם של ההליכים בבית המשפט המחוזי. בהחלטתו מיום 20 במרס 2016 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על הרחבת הקבוצה כך שתכלול גם את מוטביהם של נכי צה"ל שנפטרו בין השנים 2013 עד 2016.
10. בחודש דצמבר 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד 6 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במסגרת רפורמה שנעשתה בשנת 2007 בענף רישוי רכב על ידי משרד התחבורה, תוקנו תקנות התעבורה, תשכ"א - 1961, אשר במסגרתן שונה סיווגם של רכבי הפנאי-שטח והמיני-וואנים ("כלי הרכב") לכלי רכב פרטיים. לטענת התובעים, הנתבעות בחרו להמשיך ולהגדיר את כלי הרכב ככלי רכב מסחריים, כל זאת כביכול, בניגוד להוראות הדין. בנוסף נטען, כי ביחס לרכבים שייצרו לאחר כניסת הרפורמה לתוקף, כלומר שנת 2008 ומעלה שינו הנתבעות את התנהלותן וכלי רכב אלו מבוטחים על ידן ככלי רכב פרטיים, ובזאת, כביכול, הנתבעות יוצרות הפליה. לטענת התובעים, באמצעות סיווג כלי הרכב על ידי הנתבעות ככלי רכב מסחריים, וזאת על אף שכלי הרכב מסווגים על ידי משרד התחבורה כרכבים פרטיים (1-M), הנתבעות גובות, לכאורה, פרמיות ביטוח הגבוהות מפרמיות הביטוח המקבילות לכלי רכב פרטיים. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה ביחס לחברה, מסתכם להערכת התובעים בסכום של כ- 189 מיליוני ש"ח.
11. בחודש דצמבר 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי תל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה משלמת, כביכול, את גמלת הביטוח הסייעודי החודשית, למבוטחים בפוליסה הקבוצתית של הסתדרות המורים בישראל ("הפוליסה"), בהתאם למדד הידוע בתחילת החודש ולא לפי המדד הידוע במועד התשלום. בנוסף נטען, כי החברה משלמת, כביכול, את גמלת הסייעוד ללא הצמדה למדד הבסיס המופיע בפוליסה אלא על פי מדד הבסיס שפורסם חודשיים מאוחר יותר, וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות הפוליסה. התובעת אינה מציינת בבקשה את סכום הנזק הכולל הנטען על ידה לגבי כלל חברי הקבוצה. הצדדים מנהלים הליך גישור.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

12. בחודש מאי 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה נמנעת, כביכול, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחיה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד מועד תשלום תגמולי הביטוח, ולחילופין, החל מחלוף 30 יום מהגשת הדרישה לקבלת תגמולי ביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם בסכומים שנעים בין כ- 168 מיליוני ש"ח לכ- 807 מיליוני ש"ח. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. ביום 30 באוגוסט 2015 קיבל בית המשפט המחוזי בתל-אביב באופן חלקי את בקשת האישור, באופן שניהולה של התביעה כתובענה ייצוגית אושר ביחס לטענה בדבר אי תשלום ריבית כנדרש בסעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח ("החוק") והבקשה נדחתה ככל שהיא מתייחסת לטענה כי החברה אינה מצמידה את תגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28(א) לחוק. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה ביחס לחברה על פי כתב התביעה המתוקן, מסתכם להערכת התובעים בסכום של כ- 120 מיליוני ש"ח. בחודש אוקטובר 2015 הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר את הבקשה כייצוגית. בחודש ינואר 2016 הוגשה בקשה לעיכוב הליכים לבית המשפט העליון ובחודש פברואר 2016 נעתר בית המשפט העליון לבקשה והורה על עיכובם של ההליכים. בנוסף, קבע בית המשפט העליון כי הדיון בבקשת רשות הערעור יתקיים בפני מותב. בהתאם להמלצת בית המשפט משכו הנתבעות בחודש אוגוסט 2016 את בקשת הערעור.
13. בחודש יולי 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי - מרכז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה נמנעה, כביכול, מלפרסם באתר האינטרנט שלה מידע מלא בקשר לסכומי הביטוח שישולמו למבוטחים כפיצוי כאשר הניתוח מומן על ידי גורם אחר שאינו המבטח, וזאת כביכול בניגוד להוראות חוזר המפקח על הביטוח "פירוט תגמולי ביטוח בתוכניות לביטוח בריאות" ובמטרה, לכאורה, להפחית את סכומי תגמולי הביטוח המגיעים למבוטחים על פי הפוליסות. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם בסכום של כ- 35 מיליוני ש"ח. בחודש מרס 2016 הוגש הסכם פשרה לאישור בית המשפט. בחודש יוני 2016 הוגש הסכם פשרה מתוקן לאישורו של בית המשפט בהתאם להערות בית המשפט.
14. בחודש אוקטובר 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי - מרכז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במקרים בהם הצירוף לביטוח נעשה בתחילת החודש שבו רכש המבוטח את הפוליסה, הנתבעות מעדכנות, כביכול, את פרמיית הביטוח הן בשל הצמדה למדד והן בשל שינוי גיל בפוליסות ביטוח חיים ובריאות בעלות פרמיה משתנה, במועד מוקדם מהמועד שיש לעדכן ומצמידות את הפרמיה למדד שהינו מוקדם למדד שאליו יש להצמיד. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה נגד כלל הנתבעות מסתכם בסכום של 399 מיליוני ש"ח.
15. בחודש אוקטובר 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי - מרכז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה נמנעה, כביכול, מלשלם למבוטחים שביצעו ניתוחים במימון מלא או חלקי של קופת החולים שלהם פיצוי בשיעור מחצית מהסכום שנחסך לה מעלות המלאה של הניתוח בשל השתתפות קופת החולים. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם בסכום של כ- 14 מיליוני ש"ח. בחודש מרס 2016 הוגש הסכם פשרה לאישור בית המשפט. בחודש יוני 2016 הוגש הסכם פשרה מתוקן לאישורו של בית המשפט בהתאם להערות בית המשפט.
16. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה המאוחדת דקלה ביטוח. עניינה של התובענה בטענה, כי דקלה משלמת, כביכול, את תגמולי הביטוח למבוטחים בפוליסת ביטוח בריאות קבוצתית "מושלם לעובד גמלאים" של גמלאי קופ"ח כללית ובני משפחותיהם ("הפוליסה"), בהתאם למדד הידוע בתחילת החודש ולא לפי המדד הידוע במועד התשלום בניגוד להוראות הדין ("העילה הראשונה") וכן כי דקלה העלתה, כביכול, למבוטחים בפוליסה את דמי הביטוח, כביכול, ללא כל ביסוס ובניגוד כביכול להוראות הפוליסה והדין ("העילה השנייה"). הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם לסכום של כ- 21.5 מיליוני ש"ח (סך של כ- 19 מיליוני ש"ח ביחס לעילה הראשונה וסך של כ- 2.5 מיליוני ש"ח ביחס לעילה השנייה).
17. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה, בין היתר, בטענה, כי החברה משלמת למבוטחים בפוליסת ביטוח אובדן כושר עבודה וסיעוד משתתפת ברווחים מסוג "חיונית" (להלן: "הפוליסה") סכום פיצוי חודשי (המורכב מ"פיצוי חודשי" ו- "יתרת הבונוס"), המחושב, לכאורה, בניגוד להוראות הפוליסה וכן כי החברה אינה משלמת, לכאורה, למבוטחים בפוליסה את הבונוס שהצטבר להם עד למועד תשלום הפיצוי החודשי הראשון על פי הפוליסה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם לסכום של כ- 381 מיליוני ש"ח.
18. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במקרים בהם החברה מוכרת יחד עם ביטוח רכב רכוש, הכולל כיסוי לנהיגים צעירים, כתב שירות שכולל רכב חלופי, אין באפשרות הנהג הצעיר ליהנות מכתב השירות, שכן ספק השירות אינו מאפשר נהיגה לנהג צעיר ברכב החלופי. התובעים טוענים, כי לא נכלל סייג מספק לפיו אין אפשרות לנהג צעיר לנהוג ברכב החלופי. לפי טענת התובעים, בכך הנתבעות מטעות את מבוטחיהן ופועלות בניגוד להוראות הדין לעניין חובת מבטח להבליט הגבלות החלות על כיסוי ביטוחי. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג, מסתכם להערכת התובעים לסכום של כ- 17.3 מיליוני ש"ח כנגד החברה, וסך של כ- 28.4 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בית המשפט העביר את הבקשה לקבלת עמדת המפקח על הביטוח. בחודש מרס 2016 הגיש המפקח על הביטוח את עמדתו לפיה תכלית המפרט להציג למבוטח את עיקרי הכיסוי שרכש בתמצית, ולכן אין חובה לציין במפרט גם את כל החרגים של הפוליסה ושל כתבי השירות.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

19. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי- מרכז בלוד, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה, בטענה כי החברה אינה מעניקה למבוטחים בפוליסת ביטוח בריאות מסוג גילוי מחלות קשות (להלן: "הפוליסה") כיסוי ביטוחי במקרה של גילוי המחלה הספציפית בה חלתה התובעת, על אף שלטענתה פרשנות ראויה של הפוליסה היתה צריכה, כביכול, להוביל למסקנה, כי יש ליתן כיסוי ביטוחי במקרה כאמור (אף שהמחלה מוחרגת בהתאם לתנאי הפוליסה). בהתאם לתובענה, התובעת אינה מעריכה את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג.
20. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. תובענה זו הוגשה על דרך תיקון בקשה לאישור תובענה כייצוגית תלויה ועומדת שהוגשה כנגד 4 חברות ביטוח נוספות בעילות דומות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי בביטוח רכב חובה שהנפיקו הנתבעות לתובעים, מצוין מועד תחילת הביטוח כתאריך נקוב בתעודה עם הסתייגות, כי הפוליסה לא תכנס לתוקף לפני מועד תשלום התעודה בפועל. לטענת התובעים, במקרה שבו מבוטח משלם את תעודת החובה באיחור, לאחר המועד הנקוב בתעודת הביטוח, הוא אינו מזוכה בגין הימים שחלפו מהמועד הנקוב בתעודה ועד מועד התשלום בפועל. בחודש אפריל 2016 דחה בית המשפט המחוזי מרכז-לוד את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש יוני 2016 הוגש על-ידי התובעים, לבית המשפט העליון, ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי במסגרתו נדחתה בקשת האישור.
21. בחודש מאי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - מחוז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה, בטענה כי החברה משלמת תגמולי ביטוח למבוטחים בפוליסות הכוללות כיסוי של נכות מתאונה, בגין מקרי ביטוח שעניינם נכות באיבר שאינו מוזכר באופן מפורש בפוליסה, על פי מנגנון חישוב שלכאורה, אינו כלול בפוליסה ובכך, פועלת, כביכול, בניגוד להוראות הדין. בהתאם לתובענה, הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג, מסתכם להערכת התובעים לסכום של כ- 50 מיליוני ש"ח.
22. בחודש יוני 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה המאוחדת דקלה. עניינה של התובענה בטענה, כי בהתאם להוראות פוליסת הביטוח הסייעודי הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית "סיעודי מושלם פלוס" (להלן: "הפוליסה") דקלה אינה משלמת למבוטחים, המצויים במצב סיעודי, תגמולי ביטוח בגין הימים בהם היו מאושפזים בבית חולים כללי או שיקומי וכי ימים אלו אינם נכללים במניין הימים לחישוב תקופת ההמתנה הקבועה בפוליסה, וזאת, כביכול, בניגוד להוראות המפקח על הביטוח ולהוראות הדין. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג, מסתכם, להערכת התובעת, לסכום של כ- 35 מיליוני ש"ח. בית המשפט העביר את הבקשה לקבלת עמדת המפקח על הביטוח ביחס למחלוקות נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש ינואר 2016 הוגשה עמדת המפקח על הביטוח במסגרתה הובהר כי אין בהגדרת מקרה הביטוח בפוליסה משום הפרה של הוראות הפיקוח וכי הפוליסה מושהה הבקשה אושרה באופן פרטני על ידי הפיקוח.
23. בחודש יוני 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד שש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות קובעות סכומי ביטוח בפוליסות לביטוח חיים הנדרשות לצורך הלוואת משכנתא, על בסיס נתונים שאינם מבוססים על מסלול המשכנתא והריבית כפי שנקבעו על ידי הבנק המלווה, ולתקופות ביטוח בהן לא מתבצע עדכון סכומי הביטוח בהתאם ליתרת סכום המשכנתא. כתוצאה מכך, הנתבעות גובות, לכאורה, דמי ביטוח הגבוהים מדמי הביטוח שהיו צריכים להיות מחושבים בהתאם ליתרת המשכנתא בבנקים המלווים ובכך הנתבעות, כביכול, מטעות את מבוטחיהן ופועלות בניגוד להוראות הדין. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג כנגד החברה, מסתכם לסכום של כ- 88 מיליוני ש"ח וסכום של כ- 1,182 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בית המשפט העביר את הבקשה לקבלת עמדת המפקח על הביטוח בשאלות העולות מבקשת האישור. המפקח על הביטוח העביר את שאלות בית המשפט להתייחסות המפקח על הבנקים. ביום 23 במרס 2016 הוגשה עמדת המפקח על הביטוח אשר ככלל תומכת בעמדת הנתבעות, וקובעת כי אין הסדרה רגולטורית המקימה חובה על חברות הביטוח לעדכן מיוזמתן, מעת לעת, את הסכום המבוטח בפוליסה וכי חברת הביטוח אינה רשאית לערוך שינויים בתנאי חוזה הביטוח ובכלל זה בסכום הביטוח, ללא קבלת הוראה מפורשת מצד המבוטח. הצדדים הסכימו להצעת בית המשפט לפנות לגישור.
24. בחודש יולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - מחוז בלוד בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ונגד ארבע חברות מנהלות אחרות של קרנות פנסיה (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מעלות את דמי הניהול, המשולמים על ידי עמיתים בקרנות פנסיה מתוך החיסכון שהצטבר (יתרה צבורה), לשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, במועד בו העמיתים הופכים לפנסיונרים, מקבלים גמלת זקנה והם אינם יכולים עוד לנייד את החיסכון הפנסיוני שלהם. באופן כזה, הנתבעות, כביכול, מפעילות את זכותן החוזית, המוקנית להן על פי הוראות תקנון קרן הפנסיה, באופן פסול, חסר תום לב ובניגוד להוראות הדין. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג, מסתכם, להערכת התובעות, לסכום של כ- 48 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

25. בחודש נובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - מחוז מרכז בלוד בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד החברה וסטנדרד ביטוחים בע"מ וכן נגד חברת ביטוח נוספת וסוכנות ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במקרים בהם מחזיקי כרטיסי אשראי של ישראלכרט וכאל מתקשרים למוקד המכירות של חברות הביטוח הנתבעות, על מנת להפעיל פוליסה לביטוח נסיעות לחו"ל, אותה הם זכאים לקבל ללא עלות ("הפוליסה הבסיסית"), הנתבעות משווקות להן, כביכול, "הרחבות" או "תוספות" לפוליסה הבסיסית, כאשר למעשה, נמכרות להם, כביכול, פוליסות מדף מלאות המקנות כיסוי מן השקל הראשון וכוללות כיסויים חופפים לכיסויים הכלולים בפוליסה הבסיסית. זאת, בעלות מלאה וללא הפחתת שוויה של הפוליסה הבסיסית. בכך, לטענת התובעים, בין היתר, מטעות הנתבעות, לכאורה, את המבוטחים, מפרות את חובות הגילוי, פועלות בניגוד להוראות הדין ועושות עושר ולא במשפט. בהתאם לתובענה, הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג מסתכם, להערכת התובעים, לסכום כולל של כ- 270 מיליוני ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור.
26. בחודש אפריל 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד פלאפון תקשורת בע"מ. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה, מפלה, כביכול, הפליה אסורה על רקע מגדר ונטיות מיניות בין גברים שאינם בזוגיות עם אישה לבין גברים המצויים בזוגיות עם אישה ולבין נשים בכל הקשור במתן כיסוי ביטוחי להיריון ולידה במסגרת פוליסות ביטוח בריאות. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת המבקש לסכום של כ- 52 מיליוני ש"ח. בחודש אוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט בקשה מוסכמת להסתלקות המבקש מבקשת האישור, ולדחיית תביעתו האישית. בקשת ההסתלקות כפופה לאישור בית המשפט.
27. בחודש מאי 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חמש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות נמנעות, כביכול, מלשלם תגמולי ביטוח בגין רכיב המע"מ החל על עלות התיקון במקרים שבהם הנזק לא תוקן בפועל. זאת, כביכול, בניגוד להוראות הדין ותוך עשיית עושר ולא במשפט. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג נגד החברה מסתכם להערכת התובעים לסכום כולל של כ- 136 מיליוני ש"ח ולסך כולל של כ- 489.5 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות.
28. בחודש יוני 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות גובות, כביכול, פרמיות ביטוח הכוללות "תוספת סיכון" הנובעת מאופי עבודתם של המבוטחים, גם בתקופות בהן המבוטחים אינם עובדים. זאת, כביכול, בין היתר, בניגוד להוראות הדין, תוך עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה, הפרת חוזה, אי גילוי נאות והטעיה. התובע אינו מעריך את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג.
29. בחודש יולי 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות אינן מתחשבות, כביכול, בבואן לקבוע את דמי הביטוח בביטוח רכב מקיף, בנתונים היסטוריים סובייקטיביים של הרכב המבוטח המשפיעים על שווי, אך מתחשבות בנתונים אלו בבואן לחשב את גובה הפיצוי לו זכאי המבוטח בגין אירוע מזכה בהתאם לפוליסת הביטוח, וכן אינן מציינות בפוליסת הביטוח את שווי הרכב כבסיס לחישוב גובה הפיצוי בקרות אירוע מזכה. בכך, מפרות הנתבעות, לטענת התובעים, את הוראות הדין, ופוגעות באינטרס הוודאות וההסתמכות של חברי הקבוצה. נזקו האישי הנטען של התובע ביחס לחברה עומד על סך של 200 ש"ח לכל שנה שבה רכבו היה מבוטח בחברה. התובעים אינם מעריכים את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג.
30. בחודש אוגוסט 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה המאוחדת דקלה. עניינה של התובענה בטענה, כי בעת יישוב תביעות בביטוח סיעודי, מפצלת דקלה, כביכול, לצורך בחינת קיומו של מקרה הביטוח, את פעולות היומיום לחלקי גוף, תוך בחינה כמותית דווקנית של יכולת המבוטח לבצע כל אחת מן הפעולות. זאת, באופן המרוקן, כביכול, מתוכן את חוזרי המפקח על הביטוח, אשר על פיהם עליה לבצע, כביכול, בחינה מהותית של יכולת זו, ובניגוד לעמדת המפקח על הביטוח בנושא זה מחודש ינואר 2015. בכך מפרה דקלה, לטענת התובעת, את הוראות פוליסת הביטוח, מתארת תיאור מטעה את עסקת הביטוח, עושה עושר ולא במשפט ומפרה חובה חקוקה. נזקה האישי הנטען של התובעת מוערך בסך של כ- 59,000 ש"ח והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג, מסתכם, להערכת המבקשת, לסכום של כ- 75.6 מיליוני ש"ח.
31. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד החברה המאוחדת דקלה ונגד שלוש חברות ביטוח אחרות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות אימצו, כביכול, עמדה פרשנית לפיה לצורך הכרה במבוטח במסגרת בירור תביעת סיעוד כמי שמתקיים לגביו מצב של "אי שליטה על סוגרים", על מצב זה להיות תוצאה של מחלה או ליקוי אורולוגיים או גסטרואנטרולוגיים בלבד. זאת, כביכול, בניגוד להוראות פוליסות הביטוח. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו במאות מיליוני שקלים.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

32. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ונגד 4 חברות נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות הפרו, כביכול, את חובות הנאמנות שהן חבות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהולן בכך שתיגמלו את סוכני הביטוח בעמלות בשיעור הנגזר מדמי הניהול, הנגבים על-ידיהן מן העמיתים ובכך תיגמלו את הסוכנים בסכום הגדל ככל שגדלים דמי הניהול ובטענה כי הנתבעות, עשו, כביכול, עושר ולא במשפט בכך שיצרו, כביכול, מנגנון שמטרתו להעלות את דמי הניהול לטובת הסוכנים והחברות המנהלות. התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ- 300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008 ובסך הכל כ- 2 מיליארד ש"ח.

33. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד החברה המאוחדת דקלה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות גובות, כביכול, דמי ביטוח מלאים ממבוטחים שהינם חיילי מילואים, גם כאשר הם מצויים במהלך שירות מילואים, על אף שאינם מספקות להם, כביכול, כיסוי ביטוחי מלא בתקופה זו, אלא כיסוי ביטוחי חלקי וחסר, ששוויו נמוך משמעותית מדמי הביטוח הנגבים מהם. בהתנהלות זו עושות הנתבעות, לטענת התובעים, עושר ולא במשפט, מפרות חובה חקוקה, ומפרות את חובת הגילוי היזום המוטלת עליהן. עוד טוענים התובעים, כי ההוראות המגבילות את הכיסוי הביטוחי בתקופת שירות המילואים מבלי להפחית את דמי הביטוח בתקופה זו מהוות משום תנאי מקפח בחוזה אחיד, וכי הן עומדות בניגוד לציפייה הסבירה של המבוטחים. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו בעשרות מיליוני שקלים.

34. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מפצה מבוטחים, שעברו ניתוח בבית חולים ציבורי בסכום השווה ל- 25% בלבד משכר מנתח הסכם של החברה בעוד שלפי הוראות הפוליסה, עליה לפצותם, לכאורה, בסכום השווה ל- 50% משכר מנתח הסכם בגין הניתוח הרלבנטי. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות הפוליסה, פועלת ברשלנות, בחוסר תום לב והטעיה ומפרה את הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981. התובע מעריך את הנזק לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסך של כ- 13.1 מיליוני ש"ח.

35. בחודש אוקטובר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מפצות, כביכול, מבוטחים, אשר רכבם נפגע בתאונת דרכים ואשר נערכה להם הצעת תיקון ו/או שומה על ידי שמאי מרשימת שמאי החוץ של הנתבעות, בדרך של תיקון הרכב, תשלום תגמולי ביטוח או בכל דרך אחרת, תוך שינוי והפחתה משמעותית מהצעת התיקון ו/או השומה שערך שמאי החוץ, תוך הסתמכות על חוות דעת שנתן שמאי מטעמן. זאת, מבלי שפנו למנגנון הערעור בפני שמאי מכריע. בהתנהלות זו פועלות הנתבעות, לטענת התובעים, בניגוד להוראות חוזר המפקח על הביטוח בעניין זה, עושות עושר ולא במשפט, מפרות חובה חקוקה ומפרות את חובת תום הלב. עוד טוענים התובעים, כי במקרים בהם נדרשו המבוטחים לחתום על כתבי וויתור כתנאי לקבלת פיצוי, הפרו הנתבעות את חוק החוזים האחידים ואת חובת תום הלב וכתרו חוזה פסול, וכי החתימה על טפסים אלו מהווה משום עושק של חברי הקבוצה. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו בעשרות ואף מאות מיליוני שקלים.

36. בחודש נובמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד מדנס סוכנות לביטוח בע"מ (להלן: "מדנס") (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות התקשרו בהסכם בלעדיות לטווח ארוך בקשר לפוליסות ביטוח אחריות מקצועית רפואית לפיו התחייבה החברה לבטח אך ורק מבוטחים שיופנו על ידי מדנס ולהפנות למדנס כל סוכן ביטוח אחר, שיפנה אליה, לשם עריכת הביטוח דרכה, ומדנס התחייבה לערוך ביטוח אחריות מקצועית רפואית עבור לקוחותיה, אך ורק אצל החברה. בכך, התקשרו הנתבעות, לטענת התובעים בהסדר כובל, הפרו חובה חקוקה, ניצלו את מעמדן המונופוליסטי לרעה באופן העלול להפחית או לפגוע בתחרות, הפרו את חוק ההגבלים העסקיים, עשו עושר ולא במשפט, נהגו ברשלנות והפרו את חובות האמון, הגילוי והזהירות המוטלות על סוכן ביטוח. התובעים מעריכים את גובה הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסכום של למעלה מ- 300 מיליון ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

37. בחודש נובמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה המאוחדת דקלה ("דקלה") ונגד שירותי בריאות כללית ("כללית") (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בפוליסת הביטוח הסייעודי הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית "סייעודי מושלם פלוס" (להלן: "הפוליסה"). לטענת התובע, במקרים בהם קיים מעבר מתקופת זכאות אחת ("תקופת הזכאות הראשונה"), לתקופת זכאות אחרת, בה זכאי המבוטח לתגמולי ביטוח מופחתיים ביחס לתקופת הזכאות הראשונה ("תקופת הזכאות השנייה"), וכאשר המעבר בין תקופות הזכאות נעשה לאחר ה-1 לחודש קלנדרי, משולמים לו תגמולי ביטוח על פי הסכום המופחת, עבור כל החודש בו נעשה המעבר כאמור. כך, שלטענת התובע נגרעים ממנו תגמולי ביטוח, בגובה ההפרש שבין תגמולי הביטוח בגין התקופה הראשונה לבין תגמולי הביטוח בגין התקופה השנייה כפול החלק היחסי של החודש בגינו הוא זכאי לתגמולי הביטוח בגין התקופה הראשונה. עוד טוען התובע כי לחברי הקבוצה ששרדו את מלוא תקופת הזכאות המצטברות לא שולמו כלל תגמולי ביטוח עבור החלק היחסי החסר מהחודש הקלנדארי הראשון לזכאותם וכי הם זכאים לקבלת תגמולי ביטוח בגין אותן חלק יחסי של החודש. בכך עושה דקלה, לטענת התובע, עושר ולא במשפט, מפרה את הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א – 1981, את הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981 ואת הוראות פוליסת הביטוח. נזקו האישי הנטען של התובע מוערך בסך של 540 ש"ח והנזק הכולל המוערך הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ- 60 מיליוני ש"ח.

38. בחודש נובמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מפחיתות, כביכול, מסכומי הנזק הנתבעים על-ידי צד שלישי עקב רשלנותו של מבוטח, סכומים שונים באופן שירותי. זאת, כביכול, בנימוק כללי של "רשלנות תורמת" של הצד השלישי ללא הנמקה, כנדרש בהוראות הדין. בכך, מפרות הנתבעות, לטענת התובע, את הוראות הדין, לרבות חוזרי המפקח על הביטוח, מפרות חובה חקוקה, פועלות בחוסר תום לב, ועושות עושר ולא במשפט. התובעים מעריכים, כי גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג עולה על 3 מיליון ש"ח ביחס לכל אחת מהנתבעות.

תובענות שהוגשו בתקופת הדוח

39. בחודש ינואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי בעוד שהחברה מבטיחה בהצעת ביטוח לרוכשי רכב מסוג פגיו וסיטוראון באמצעות לוביט סוכנות לביטוח (1997) בע"מ, כי בקרות נזק תאונתי, רכבם יתוקן בחלפים מקוריים חדשים בלבד חלף החלקים שניזוקו, בפועל, בקרות מקרה ביטוח, החברה מפעילה שמאי חוץ מבלי לחייב אותו ואת מוסך ההסדר לפעול על פי הוראות הפוליסה, כך שהשמאי קובע אילו תיקונים ייעשו בחלפים מקוריים ואילו תיקונים יבוצעו על דרך של תיקון חלקים שניזוקו. בכך מקטינה החברה, לטענת התובע, את ערך הנזק הגולמי, כך ששיעור הנזק, המחושב באחוזים משווי הרכב המבוטח נמוך משיעור הנזק האמיתי. בכך, מפרה החברה ביטוח, לטענת התובע, את הוראות חוק חוזה הביטוח, תשמ"א – 1981 ואת הוראות חוזה הביטוח, פועלת בחוסר תום לב ועושה עושר ולא במשפט. התובע מעריך כי גובה הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג עולה על 3 מיליון ש"ח.

40. בחודש ינואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מחייבת את מבוטחיה בביטוח שיניים לעבור צילומי רנטגן, אשר מטרתם לבדוק, כי הרופא המטפל ביצע את הטיפול נשוא תביעתו של המבוטח. זאת, כביכול, בניגוד להנחיות משרד הבריאות ותוך פגיעה באוטונומיה של הפרט. התובעת מעריכה, כי גובה הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג הינו כ-200 מיליון ש"ח.

41. בחודש פברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי - מחוז מרכז בלוד תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ונגד ארבע חברות מנהלות אחרות של קרנות פנסיה (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מתחילות לגבות ממקבלי קצבאות נכות ושאיירים, בעת שהם מתחילים לקבל קצבאות ואינם יכולים עוד לנייד את כספיהם לקרן פנסיה אחרת, דמי ניהול בשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, מבלי שניתנת להם הודעה מראש על כך. זאת, תוך הפרה, כביכול, של חובת הגילוי היזום המוטלת עליהן, של חובות חקוקות, ושל חובות הנאמנות השליחות והזהירות ותוך ניצול לרעה ושימוש בחוסר תום לב בזכות חוזית, עשיית עושר ולא במשפט והתנהלות קרטליסטית. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג, אולם היא מעריכה אותו באומדן ראשוני בכמיליארד ש"ח כנגד כלל הנתבעות.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות שהוגשו בתקופת הדוח (המשך)

42. בחודש פברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי עמדתה של החברה הינה שפוליסת ביטוח מקיף לכלי רכב מסוג מונית אינה מכסה ירידת ערך, לרבות ירידת ערך הנגרמת כתוצאה ממקרה ביטוח, זאת, כביכול, בניגוד להוראות הפוליסה, וכי בכך מפרה החברה את ההסכם בינה לבין מבוטחיה, עושה עושר ולא במשפט, ומפרה את החובות המוגברות החלות עליה כחברת ביטוח ובכלל זה מטעה את לקוחותיה. התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-10 מיליון ש"ח.

43. בחודש פברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ("הראל פנסיה"). עניינה של התובענה בטענה, כי הראל פנסיה גובה, כביכול, מעמיתיה, המבצעים הפקדות חד פעמיות לקרן הפנסיה, כספים, בגין ביטוח לסיכוני נכות וביטוח למקרה מוות בגין תקופה שכבר חלפה ביום הגביה, וכאשר ידוע, כי הסיכון בגינו נגבו הכספים לא התממש ולא יכול עוד להתממש. בכך, מפרה הראל פנסיה, לטענת התובע, את הוראות חוק חוזה ביטוח, תשמ"א – 1981, הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א – 1981, את חובת הגילוי היוזם ואת חוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג – 1973, וכן עושה היא, לטענת התובע, עושר ולא במשפט, ומנצלת את חוסר ניסיונם של עמיתיה. נזק האישי הנטען של התובע מוערך בסך של כ- 826 ש"ח והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ- 5.58 מיליון ש"ח.

44. בחודש מרס 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה משלמת, כביכול, למוטבים של מבוטחים בביטוח חיים, כספים מכוח פוליסות ביטוח חיים, כשהם צמודים, החל מן המועד בו נודע לה על פטירתו של המבוטח, למדד המחירים לצרכן ולא למדד ההשקעות הרלבנטי למסלול ההשקעה שבחר המבוטח. בכך, טוענת התובעת, מפרה החברה את ההסכם בינה לבין מבוטחיה, עושה עושר ולא במשפט, מפרה חובה חקוקה ומפרה את חובת הגילוי היוזם. נזק האישי הנטען של התובעת מוערך בסך של 33,729 ש"ח. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג, אולם היא מעריכה אותו בעשרות מיליוני שקלים.

45. בחודש אפריל 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה דוחה תביעות לתשלום תגמולי ביטוח בגין נכות ממחלה ו/או מתאונה, בטענה כי תביעות אלו מתיישנות לאחר שלוש שנים מיום קרות מקרה הביטוח, וזאת בניגוד, כביכול, לחוק חוזה הביטוח התשמ"א – 1981 (תיקון 6), לפיו תקופת ההתיישנות לתשלום תגמולי ביטוח בגין עילת תביעה שהינה נכות ממחלה או מתאונה נמנית מהיום שקמה למבוטח זכות לתבוע תגמולי ביטוח לפי תנאי חוזה הביטוח. בכך, לטענת התובעת, מפרה החברה חובה חקוקה, עושה עושר ולא במשפט, אינה נוהגת בתום לב בקיום חוזה ומטעה את ציבור מבוטחיה. התובעת מעריכה את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג ב- 416 מיליון ש"ח.

46. בחודש יוני 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מפרה את חובתה לשלם הפרשי הצמדה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידה בענף ביטוחי הבריאות, בגין התקופה שבין מועד קרות מקרה הביטוח לבין מועד תשלום תגמולי הביטוח. בכך, לטענת התובע, מפרה החברה את הוראות הדין, מפרה חוזה, פועלת ברשלנות ועושה עושר ולא במשפט. התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בסכום של כ- 4 מיליון ש"ח.

47. בחודש יוני 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות גובות ממבוטחיהן בביטוחי נסיעות לחו"ל פרמיות ביטוח בגין יממות שלמות, על אף שבחלקים מאותן יממות לא קיים, לטענת התובעים, סיכון ביטוחי נוכח שהותו של המבוטח בישראל. הוראות אלו מהוות לטענת התובעים משום תניות מקפחות בחוזה אחיד ובהתנהלותן זו מפרות הנתבעות, לטענת התובעים, את הוראות חוק חוזה הביטוח ועושות עושר ולא במשפט. התובעים מעריכים את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בעשרות ואף מאות מיליוני ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות שהוגשו בתקופת הדוח (המשך)

48. בחודש יוני 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, בפוליסות ביטוח חיים דמי ביטוח שכוללים תוספת "תת שנתיות" מבלי שתוספת זו צוינה באופן מפורש בפוליסה. בכך מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות הפוליסה, את הנחיות המפקח על הביטוח, את הוראות חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, ואת חובת הגילוי וחובת ההגינות. כן טוען התובע, כי בהתנהלותה זו החברה נוהגת שלא בתום לב, מטעה את ציבור מבוטחיה ופוגעת באוטונומיה שלהם. התובע מעריך את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ- 294 מיליון ש"ח.

49. בחודש יוני 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ש.ח.ר נזקי צנרת בע"מ ("חברת ש.ח.ר") (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי נגבים, כביכול, ממבוטחיה של החברה בפוליסות ביטוח מבנה, בגין תיקון נזקי מים, מלוא דמי ההשתתפות העצמית, גם במקרים בהם עלות התיקון בפועל נמוכה מסכום ההשתתפות העצמית. בכך מפרות הנתבעות, לטענת התובע, את הוראות חוק חוזה הביטוח, תשמ"א - 1981, פועלות בחוסר תום לב בקיום חוזה, עושות עושר ולא במשפט ומפרות חובה חקוקה. התובע מעריך את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ- 8.57 מיליון ש"ח.

50. בחודש יוני 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון באגף שוק ההון במשרד האוצר ("הממונה על שוק ההון") ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה, בטענה, כי פוליסות הביטוח הסייעודי הקבוצתיות, שמכרו הנתבעות, אשר כללו תנאי המאפשר להן לסיימן באופן חד צדדי, היו, כביכול, מוצר פגום, אשר הנתבעות ידעו או היה עליהן לדעת, כי הוא פגום, וכי עקב ביטולן של פוליסות אלו נותרו המבוטחים בהן ללא פוליסות לביטוח סיעודי. בכך טוענים המבקשים, הפרו הנתבעות, כביכול, חובות חקוקות, פעלו בחוסר תום לב, תוך הטעיית המבוטחים, הפרו את חובת הגילוי לצרכנים והפרו את חובת הזהירות. עוד טוענים המבקשים, כי הממונה על שוק ההון אפשר לנתבעות למכור פוליסות אלו ונמנע מלבטלן, וכי בכך פעל באופן רשלני ונמנע מביצוע תפקידו. התובעים מעריכים את הנזק הכולל, אשר נגרם לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בכ- 7 מיליארד ש"ח.

תובענות שהוגשו לאחר תקופת הדוח

51. בחודש אוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ("הראל פנסיה"). עניינה של התובענה בטענה, כי הראל פנסיה גובה, כביכול, מעמיתיה, בנוסף לדמי הניהול, תשלום בגין רכיב הוצאות ניהול השקעות (רכיב הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הוראה חוזית המאפשרת לה לגבות. בכך, מפרה הראל פנסיה, לטענת התובע, את הוראות תקנון קרן הפנסיה ואת חובות האמון והגילוי המוגברות החלות עליה, פועלת בחוסר תום לב במשא ומתן ומוסרת תיאור מטעה ללקוחותיה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ- 132 מיליוני ש"ח.

52. בחודש אוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ ("קג"מ"), עמיתים - קרנות הפנסיה הוותיקות ("עמיתים") וישראל שחר סוכנות לביטוח (MIA) - סוכנות לביטוח פנסיוני (2010) בע"מ (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה, בטענה, כי נגבית, כביכול, מהמבוטחים בפוליסה לביטוח חיים קבוצתית לחברי ארגון מקבלי גימלה מקג"מ, פרמיה עודפת ביחס לפוליסת הביטוח, פרמיה ללא כיסוי ביטוחי ופרמיה יקרה בעשרות אחוזים ביחס לפוליסות ביטוח חיים אחרות. זאת, בעוד שבתקנון הקרן לא מוזכרת גביית פרמיות ביטוח לאלמ/נה והנתבעות נמנעות מלהציג את פוליסת הביטוח המקורית עליה חתמה המבקשת. בכך טוענת התובעת, הפרו, כביכול, הנתבעות חובה חקוקה, הפרו את חובת הגילוי המוגברת החלה עליהן, עשו עושר ולא במשפט והטעו את מבוטחיהן. התובעת מעריכה את הנזק הכולל, אשר נגרם לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ- 33 מיליוני ש"ח.

53. בחודש אוגוסט 2016 הוגשה לבית משפט השלום בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי מבוטחיה של החברה, אשר רכשו כיסוי ברות ביטוח נסיעות לחו"ל, המקנה להם את האפשרות לרכוש ביטוח נסיעות לחו"ל ללא צורך בהצהרת בריאות חדשה, נדרשים, כביכול, להצהיר אודות מצבם הרפואי בעת הפעלתה של פוליסת ביטוח הנסיעות לחו"ל. בכך, טוען התובע, החברה מטעה את מבוטחיה, מנצלת את מצוקת הצרכן, מפרה את חובת הגילוי ואת חובתה לקיים חוזים בתום לב, עושה עושר ולא במשפט, מפרה את חוק חוזה הביטוח, תשמ"א - 1981, מפרה חובה חקוקה, פוגעת באוטונומיה של הרצון החופשי, ופועלת ברשלנות ובתרמית. התובע מעמיד את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג על כ- 2.5 מיליון ש"ח - גבול סמכותו של בית משפט השלום.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות נגד החברה ו/או חברות המאוחדות, כפי שצוינו על-ידי התובעים בכתבי הטענות שהוגשו מטעמם. מובהר, כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על-ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה ו/או לחברות מאוחדות	4	544,728
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ו/או לחברות מאוחדות	1	225,000
לא צוין סכום התביעה	1	
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה ו/או לחברות מאוחדות	26	2,608,818
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ו/או לחברות מאוחדות	12	12,712,879
לא צוין סכום התביעה	9	
<u>תביעות מהותיות אחרות</u>	1	15,605

הטבלה אינה כוללת את התביעה ובקשה לאישורה כתביעה נגזרת, כמפורט בסעיף ב(2) להלן (התחייבויות תלויות אחרות), לא צוין בה סכום תביעה ספציפי כלפי החברה.

סכום ההפרשה הכולל עבור התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ- 64 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 כ- 46 מיליוני ש"ח).

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות אחרות

1. בחודש יוני 2004 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובקשה לאישורה כתביעה נגזרת כנגד החברה המאוחדת, ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ (להלן: ידידים), יושב הראש לשעבר ומנכ"ל ידידים לשעבר וכנגד חברה מאוחדת נוספת, הראל שירותי ניהול קרנות פנסיה (1987) בע"מ, שהינה בעלת שליטה בידידים, על ידי בעלי מניות המיעוט בלעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ, חברת בת של ידידים (להלן: לעתיד) בסכום של 15,605 אלפי ש"ח. עניינה של התביעה הינו פיצוי עתידית קופת פנסיה בע"מ (להלן: עתידית), קרן פנסיה בניהול לעתיד, בגין שימוש במשאבים שונים של עתידית, כגון: שימוש בתשתית התפעול ובמוניטין, שימוש בקניינה של עתידית, בגין נטילת קרן פנסיה ממשיכה ואובדן רווחים. בנוסף תובעים התובעים תמלוגים בסך של 3,177 אלפי ש"ח במסגרת התביעה האישית שלהם. ביום 29 ביולי 2010 לאחר שנערכו חקירות והוגשו סיכומים בכתב במסגרת הבקשה לאישור התביעה הנגזרת, נתקבלה על-ידי בית המשפט וניתנה לתובעים האפשרות לתבוע את הנתבעים בשם לעתיד בגין זכויות שלטענתם זכאית להן לעתיד. ביום 24 באוגוסט 2015 דחה בית המשפט את טענות התובעים בעניין התביעה הנגזרת וקבע כי הם מנועים מלטעון לעניין הזכויות הנובעות מהקמת קרן הפנסיה החדשה וכי לעתיד איננה זכאית לפיצוי בגין שימוש במשאביה של עתידית לצורך הקמת הקרן החדשה. בית המשפט קיבל את תביעתם האישית של התובעים לקבלת תמלוגים. במהלך החודשים ספטמבר-דצמבר 2015 העבירה לעתיד לתובעים את הסכומים המשקפים להערכתה את מלוא הסכום אותו היא חייבת לתובעים בהתאם להוראות פסק הדין, אולם התובעים טוענים כי הסכום שהועבר אינו מהווה את הסך הסופי לו הם זכאים בהתאם לפסק הדין. בהתאם לכך, מונה מומחה מטעם בית המשפט לצורך הכרעה בסוגיות הכספיות שבמחלוקת. עיקר המחלוקת שבין הצדדים הינה לעניין הריביות שיש להוסיף על סכום הקרן. במסגרת פגישה שהתקיימה עם המומחה שמונה נתגלעו מחלוקות נוספות בין הצדדים. בהתאם לכך הוגשה בקשה לבית המשפט מטעם התובעים במסגרתה ביקשו כי המומחה יתייחס גם לסוגיית העמלות בגינה קיימת מחלוקת. לאחר שהתקיים דיון בעניין הגיעו הצדדים להסכמה לפיה המומחה יבדוק גם את עניין העמלות ובעניין הריבית התבקש בית המשפט ליתן החלטה במחלוקת שבין הצדדים. בנוסף, ביום 28 באוקטובר 2015 הגישו התובעים לבית המשפט העליון הודעת ערעור על פסק הדין בתביעה הנגזרת, במסגרתה מבקשים התובעים לבטל את פסק הדין ולקבל את התביעה הנגזרת ולחילופין להשיב את התיק לבית המשפט המחוזי על מנת שידון בשאלת גובה הנזק. טרם ניתנה החלטה בעניין על ידי בית המשפט העליון.

2. בחודש פברואר 2014 הוגשה לבית משפט המחוזי – המחלקה הכלכלית בתל אביב תביעה ובקשה לאישורה כתביעה נגזרת נגד החברה, נגד ארבע חברות ביטוח נוספות ונגד שירותי בריאות כללית אשר הדיון בה אוחד עם תביעה ובקשה באותו עניין, אשר הוגשה בחודש מרס 2014 נגד החברה, נגד ארבע חברות ביטוח נוספות ונגד מכבי שירותי בריאות (שירותי בריאות כללית ומכבי שירותי בריאות, להלן - "קופות החולים"). הבקשות להכיר בתובענות כתביעות נגזרות, לאחר שתוקנו בהתאם לבקשה, אשר נתקבלה על-ידי בית המשפט הינן בטענה שקופות החולים נמנעו, כביכול, מלמצות את זכות ההשתתפות העומדת להן מכוח הדין, כלפי חברות הביטוח בגין הוצאות שהוציאה במסגרת תוכנית שירותי הבריאות הנוספים ("שב"ן"), ביחס לאותם מקרים בהם קיימת, כביכול, חפיפת חבויות בין השב"ן לבין פוליסות ביטוחי הבריאות הנמכרות על ידי חברות הביטוח וכן בגין הוצאות שהוציאו קופות החולים במסגרת השירותים שניתנו על ידן מכוח חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד – 1994 ("הסל הבסיסי"), ביחס לאותם מקרים בהם קיימת, כביכול, חפיפת חבויות בין הסל הבסיסי לבין פוליסות ביטוחי הבריאות הנמכרות על ידי חברות הביטוח. לטענת התובעים עיקר החפיפה הינה בגין ביצוע ניתוחים (בחירת מנתח וכל העלויות הנלוות לכך) וכן בגין ייעוץ רפואי. הבקשות הוגשו לאחר שקופות החולים הבהירו לתובעים, בעקבות פנייתם אליהן, כי הן מסרבות להגיש תובענה כאמור נגד חברות הביטוח, לאחר שהסבירו לתובעים, כי אין יסוד לתובענה הן מבחינת הוראות הדין והן מבחינת אחרות, ולכן כל עוד לא שונו הוראות הדין הקיימות אין מקום לתובענה. התובעים מעריכים את סכום התביעה נגד כלל חברות הביטוח הנתבעות בסך של כ- 5.2 מיליארדי ש"ח. להערכת הנהלת החברה, בהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, סיכויי הבקשה לאישור כנגזרת להידחות גבוהים מהסיכויים לקבלתה, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענה זו. בית המשפט העביר את הבקשה לקבלת עמדת היועץ המשפטי בסוגיות המועלות בבקשת האישור שתתייחס לעמדת משרד האוצר, הממונה על הביטוח ומשרד הבריאות. בחודש מרס 2016 הגיש היועץ המשפטי לממשלה עמדתו בבקשה לאישור התביעה הנגזרת, לפיה, אין לשיטתו לחברי קופת חולים זכות להגיש תביעה נגזרת בשמה, וכי גם לגופם של דברים אין מקום לשיטתו לאשר את הבקשה להגשת תביעה נגזרת ממספר טעמים, ובהם העובדה שנוכח המורכבות הכרוכה בהגשתן וניהולן של תביעות השיבוב אין לומר שהחלטותיהן של קופות החולים שלא להגיש תביעות במקרים של כפל ביטוח הינן החלטות לא סבירות מבחינה כלכלית, ציבורית ומשפטית, קל וחומר בנסיבות שבהן הממשלה בוחנת אפשרות לקבוע, במידת הצורך, וככל שימצא, לאחר גיבוש התשתית העובדתית הנדרשת, כי יש לכך הצדקה, הסדר שיבוב סטאטוטורי. עוד מבהיר היועץ המשפטי לממשלה בעמדתו, כי בכל מקרה, אין מקום לדעת המדינה לשקול יצירת הסדר שיבוב בין הסל הציבורי לבין הביטוח המסחרי או בינו לבין השב"ן.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ג. תביעות שהגיעו לסיומן בתקופת הדוח

1. בחודש יולי 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בפתח תקווה תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי בפוליסות ביטוח בריאות בהן נקבע, כי הפרמיה תשתנה אחת לחמש שנים, החברה מעלה את הפרמיות במועד בו הגיעו המבוטחים לגיל 65, וזאת אף בטרם שחלפו חמש שנים ממועד רכישת הפוליסה על ידם. התובע טוען כי הדבר מהווה, כביכול, הפרת הסכם, הטעייה ועשיית עושר ולא במשפט. ביום 16 לאוקטובר 2013 הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה מטעם הצדדים. בית המשפט קבע, כי יש לתקן את הגדרת הקבוצה בהסדר. ביום 24 לנובמבר 2013 הוגשה לבית המשפט בקשה מתוקנת לאישור הסדר פשרה. בהתאם להחלטת בית המשפט הוגשה חוות דעת בודק שמונה לבדיקת הסדר הפשרה, ובעקבותיה ובהתאם להחלטות בית המשפט, הוגש לבית המשפט, בחודש אוקטובר 2015, הסכם פשרה מתוקן. ביום 17 בינואר 2016 ניתן תוקף של פסק דין להסדר פשרה בתובענה ובבקשה. במסגרת הסכם הפשרה התחייבה החברה לשלוח למבוטחים הפעילים הרלבנטיים הבהרה ביחס לתנאי הפוליסה נשוא התובענה ובקשת האישור, לתקן את נוסחיהן של פוליסות עתידיות הכוללות מנגנון העלאת פרמיה דומה, וכן ליתן הטבה למבוטחים בני 65 ומעלה, אשר יצהירו כי טעו בהבנתה של התנייה הרלבנטית בפוליסת הביטוח שברשותם. כמו כן, נפסקו לתובע ולבא כוחו גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים.

2. בחודש אפריל 2006 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עילת התביעה היתה כי הנתבעות גבו דמי ביטוח מהמבוטחים, עבור פוליסת אובדן כושר עבודה בעבור שלושת החודשים האחרונים של תקופת הביטוח על-פי הפוליסה, למרות שבגין תקופה זו לא היו התובעים זכאים לקבלת תגמולי ביטוח אף אם היה נגרם להם אובדן כושר עבודה (בשל תקופת ההמתנה שנקבעה בפוליסה) וכי הנתבעות לא מסרו למבוטחים מידע על כי בכוונתן לגבות את דמי הביטוח עבור שלושת החודשים האחרונים של תקופת הביטוח על פי הפוליסה. ביום 3 בפברואר 2009 אישר בית המשפט את התובענה כייצוגית. החברה הגישה בקשת רשות ערעור על החלטה זו. ביום 11 באפריל 2013 קיבל בית המשפט את בקשת רשות הערעור והשיב את הדיון בתובענה לבית המשפט המחוזי לצורך הכרעה בשאלה האם יש מקום לנהל את התובענה כתובענה ייצוגית, האם התשלום במהלך שלושת החודשים האחרונים של הפוליסה הוא תמורת שירות שהמבוטחים לא יהיו זכאים לקבל לעולם או שמא מדובר בפריסת תשלומים פרי חישוב אקטוארי, האם הפרו הנתבעות את חובת הגילוי הנאות והאם חלה התיישנות בנסיבות המקרה דנן. על יסוד בקשת התובעים להסתלק מבקשת האישור, אשר הובאה בפני בית המשפט במסגרת דיון שהתנהל בפניו ביום 10 בפברואר 2016, אישר בית המשפט המחוזי בתל-אביב את הסתלקות התובעים מבקשת האישור, והורה על דחייתה ועל דחיית התביעות האישיות של המבקשים.

3. בחודש מאי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה מבטחת את עובדי המדינה, המבוטחים בביטוח רכב אצל החברה, גם בפוליסה לביטוח חיים ונכות הכוללת, לכאורה, תנאים שונים מתנאי הפוליסה כפי שנקבעו במסגרת מכרז שפרסמה מדינת ישראל, באמצעות החשב הכללי ("המכרז"). כתוצאה מכך, החברה, חישה, כביכול, את תגמולי הביטוח באופן שונה מזה שבו היתה אמורה לחשבם, כביכול, בהתאם לתנאי המכרז. בחודש דצמבר 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה, במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי החברה תשלח למבוטחיה בפוליסה בשנים 2009 עד 2013 נוסח מתוקן של הפוליסה, כי ככל שיוגשו תביעות לקבלת תגמולי ביטוח על-פי הפוליסה לאחר המשלוח כאמור, תבחן החברה תביעות אלו בהתאם להוראות הקבועות בהסכם הפשרה, ובמידת הצורך תשלם את תגמולי הביטוח למבוטחים שיימצאו זכאים לפיה, כי החברה תבדוק האם קיימים מבוטחים אשר קיבלו תגמולי ביטוח בחסר, וטרם הושלמו להם תגמולי הביטוח, ותשלם להם את תגמולי הביטוח על פי הנחיות המכרז, כי החברה תשלם תוספת תגמולי ביטוח למבוטחים שאחוזי הנכות שלהם נקבעו על יסוד קביעת רופא חברה בניגוד, כביכול, להוראות המכרז, וכי החברה תשלם פיצוי מיוחד למבוטחים, אשר קיבלו תגמולי ביטוח מופחתים שלא בהתאם להוראות המכרז. בחודש מרס 2016 הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה והמפקח על הביטוח במסגרתה ביקשו כי יבוצעו בהסכם הפשרה מספר תיקונים שאינם מהותיים. בחודש מאי 2016, ולאחר הגשתו של הסכם פשרה מתוקן לאישורו של בית המשפט, ניתן על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים תוקף של פסק דין להסכם הפשרה המתוקן.

4. בחודש מרס 2015 הוגשה לבית משפט השלום בראשון לציון תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה אינה מכסה בפוליסת ביטוח תאונות אישיות לספורטאים נכות אסתטית, וזאת, כביכול, בניגוד להוראות תקנות הספורט (ביטוח) תשנ"ה-1994. ביום 31 במאי 2016 נתן בית המשפט תוקף של החלטה להסכמת הצדדים למחיקת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

תביעות שהגיעו לסיומן לאחר תקופת הדוח

5. בחודש יולי 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה מפצה, כביכול, את מבוטחיה במקרה של אובדן, גניבה או נזק, שנגרם לתכשיט שבוטח על ידה במסגרת פוליסת ביטוח דירה, בדרך של מתן שובר לקניית תכשיט באחת מחנויות ההסדר ו/או משלמת להם תשלום בחסר עבור התכשיט. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את תנאי הפוליסה התקנית לביטוח דירה ותכולתה, את הוראות חוק הפיקוח על הביטוח, התשמ"א – 1981 וכן את הוראות פוליסת ביטוח הדירה המונפקת ומשווקת על ידי החברה. ביום 17 ביולי 2016 אישר בית משפט המחוזי במחוז מרכז את הבקשה המוסכמת להסתלקות התובע מבקשת האישור, הורה על מחיקתה של בקשת האישור ועל דחיית תביעתו האישית של התובע.

באור 8 - ניהול דרישות הון

1. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה והחברות הבנות שהינן חברות ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח) התשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות ההון") והנחיות המפקח:

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 30 ביוני 2016		
EMI	דקלה	הראל ביטוח	EMI	הראל ביטוח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
101,327	578,390	5,537,624	87,592	5,587,279	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א)
					הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
					הון ראשוני
					הון ראשוני בסיסי
446,037	673,681	3,953,922	440,992	3,711,548	
-	-	350,517	-	350,483	הון ראשוני מורכב
446,037	673,681	4,304,439	440,992	4,062,031	סה"כ הון ראשוני
					הון משני
					הון משני נחות (ב)
-	-	200,543	-	141,170	
-	99,902	1,517,606	-	1,825,282	הון משני מורכב (ג)
-	99,902	1,718,149	-	1,966,452	סה"כ הון משני
-	-	745,097	-	741,568	הון שלישוני מורכב
-	99,902	2,463,246	-	2,708,020	
446,037	773,583	6,767,685	440,992	6,770,051	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
344,710	195,193	1,230,061	353,400	1,182,772	עודף ליום הדוח

אירועים לאחר תאריך הדוח

-	-	(30,274)	-	-	התכלות הון משני
(18,000)	-	(210,000)	(14,000)	-	חלוקת דיבידנד (לפרטים נוספים ראה סעיפים 3, 4, 5)
-	(195,193)	180,000	-	-	מיזוג דקלה (לפרטים נוספים ראה באור 9(10))
326,710	-	1,169,787	339,400	1,182,772	עודף בהתחשב באירועים לאחר תאריך הדוח*

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 30 ביוני 2016		
EMI	דקלה	הראל ביטוח	EMI	הראל ביטוח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
98,852	89,375	655,218	87,592	713,279	א. הסכום הנדרש כולל, בין היתר, דרישות הון בגין:
-	239,908	92,477	-	320,231	פעילות בביטוח כללי
-	-	43,125	-	44,137	פעילות בביטוח סיעודי
-	45,155	1,257,335	-	1,357,400	דרישות הון בגין תוכניות מבטיחות תשואה
-	-	79,728	-	81,667	נכסי השקעה ונכסים אחרים (ד)
-	52,061	293,531	-	327,675	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
-	137,197	1,389,550	-	1,585,551	סיכונים תפעוליים
-	-	1,501,916	-	914,552	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואשפוז
-	-	(198,295)	-	(196,411)	השקעה בחברות מנהלות מאוחדות ומבטחים
-	12,635	363,577	-	391,088	הקלה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל
2,475	2,059	59,462	-	48,110	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים (ה)
101,327	578,390	5,537,624	87,592	5,587,279	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון (ו)
					סך כל הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות**

* התוספת, הנכללת בחישוב ההון הנדרש מהראל ביטוח בשל יתרת הפרש המקורי המיוחס לחברות המנהלות וקופות הגמל, לצורך חלוקת דיבידנד, מסתכמת ליום 30 ביוני 2016 לסך של כ-100 מיליוני ש"ח.

** הסכום הנדרש על פי תקנות ההון המתוקנות ליום 30 ביוני 2016 בהראל ביטוח מחושב באופן הכולל את מיזוג דקלה. ראה גם באור 9(10).

באור 8 - ניהול ודרישות הון (המשך)

1. (המשך)

- ב. כולל כתבי התחייבות נדחים בסך של 258,837 אלפי ש"ח שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2006 והמהווים הון משני נחות.
- ג. לעניין הנפקת אגרות חוב אשר תמורתן משמשת כהון מורכב של החברה, ראה באור 9.
- ד. לעניין אישור המפקח לשימוש במודל פנימי לדירוג אשראי ראה באור 135(3) לדוחות השנתיים. האישור כאמור הקטין את דרישות ההון של הראל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2015 בסך של כ-57 מיליוני ש"ח.
- ה. דרישת הון בשיעור של 0.17% מהסכום בסיכון בשייר עצמי, אך לא פחות מהדרישה ביום ההעברה. דרישת ההון בחברה הינה בסכום שלא יפחת מ-190 מיליוני ש"ח.
- ו. כולל נכס לא מוכר בסכום זניח בגין חריגה פאסיבית מתקנות השקעה.
2. בהתאם להיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה במבטחים ובחברות המנהלות, התחייבה החברה להשלים בכל עת את ההון העצמי של חברות הביטוח הנמנות על הגופים המוסדיים שבשליטתה, לרבות בסטה, לסכום הקבוע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 או כל תקנה או דין אחר שיבואו במקומן וכן להשלים בכל עת את ההון העצמי של החברות המנהלות של קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבשליטתה, לסכום הקבוע בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) התשכ"ה-1965 או כל תקנה או דין אחר שיבואו במקומן. התחייבות זו היא בלתי הדירה, ותהיה תקפה כל עוד החברה שולטת במישרין או בעקיפין בגופים המוסדיים.
3. ביום 16 באוגוסט 2016 אישר דירקטוריון EMI חלוקת דיבידנד בסך של 14 מיליוני ש"ח, במסלול הירוק (חלוקה ללא צורך באישור מראש מאת הפיקוח, בהתאם להנחיות הפיקוח בנושא חלוקת דיבידנדים על ידי מבטח). החלטת הדירקטוריון התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות של EMI ליום 30 ביוני 2016, הוצג סכום העודפים הראויים לחלוקה של EMI ליום 30 ביוני 2016, ונבחנו עודפי ההון וצרכי ההון של EMI, בהתאם למדיניות ניהול ההון של EMI. דירקטוריון EMI בחן את עמידת EMI במבחן הרווח ובמבחן יכולת הפירעון הקבועים בסעיף 203 (א) לחוק החברות. לאחר בחינה זו אישר הדירקטוריון את עמידת EMI במבחן החלוקה.
4. ביום 23 במרס 2016 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 210 מיליוני ש"ח, במסלול הירוק (חלוקה ללא צורך באישור מראש מאת הפיקוח, בהתאם להנחיות הפיקוח בנושא חלוקת דיבידנדים על ידי מבטח). החלטת הדירקטוריון התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות של החברה ליום 31 בדצמבר 2015, הוצג סכום העודפים הראויים לחלוקה של החברה ליום 31 בדצמבר 2015, ונבחנו עודפי ההון וצרכי ההון של החברה, בהתאם למדיניות ניהול ההון של החברה ובהתחשב באימוץ הצפוי של סולבנסי 2. הדיבידנד שולם ביום 10 באפריל 2016.
5. ביום 21 במרס 2016 אישר דירקטוריון EMI חלוקת דיבידנד בסך של 18 מיליוני ש"ח, במסלול הירוק (חלוקה ללא צורך באישור מראש מאת הפיקוח, בהתאם להנחיות הפיקוח בנושא חלוקת דיבידנדים על ידי מבטח). החלטת הדירקטוריון התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות של EMI ליום 31 בדצמבר 2015, הוצג סכום העודפים הראויים לחלוקה של EMI ליום 31 בדצמבר 2015, ונבחנו עודפי ההון וצרכי ההון של EMI, בהתאם למדיניות ניהול ההון של EMI. הדיבידנד חולק בעין (באמצעות העברת ניירות ערך) ביום 22 במרס 2016.
6. ביום 1 בינואר 2016, כחלק ממיזוג הפעילות הביטוחית של דקלה להראל ביטוח, הועברו מניות דקלה חברה לביטוח בע"מ מהחברה לידי הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ, ללא תמורה. סכום ההון העצמי של דקלה במועד המעבר, בסך כולל של 30 מיליוני ש"ח, חולק כדיבידנד בעין. לפרטים נוספים ראה באור 9.
7. לשם עמידת החברות הבנות של החברה שהינן חברות מנהלות של קרנות פנסיה בדרישות הנכסים הנזילים הקבועות בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב - 2012, אושר בדירקטוריון החברה ביום 17 ביוני 2014 העמדת הלואה בסך של 10 מיליוני ש"ח להראל פנסיה. בנוסף אושרה מסגרת אשראי אשר תהא בתוקף עד לסוף שנת 2014, בסך של 20 מיליוני ש"ח. ביום 15 בדצמבר 2014 חודש הסכם המסגרת לשנה נוספת אשר תהא בתוקף עד לסוף שנת 2015. במהלך חודש ינואר 2016, פרעה החברה את שתי ההלוואות הנ"ל בתוספת הריבית שנצברה בגינם.

באור 8 - ניהול ודרישות הון (המשך)

8. פרטים בדבר התקדמות ההיערכות ליישום Solvency II

בחודש יולי 2015 פרסם המפקח מכתב למנהלי חברות הביטוח בדבר הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה האירופאית ואשר מאפשרות תקופת התאמה שבמהלכה יוכל המבטח לפעול לכיסוי חוסר בהון החל מיום 1 בינואר 2017 מועד היישום לראשונה, ועד ליום 31 בדצמבר, 2018. כמו כן, קובעות הוראות המעבר, פריסה של חלק מדרישת הון בגין אחזקה במניות למשך תקופה של שבע שנים החל ממועד היישום לראשונה.

להנחיות כאמור, ככל שיתגבשו להוראות סופיות, צפויה להיות השפעה על עודפי ההון העצמי לצורך חישוב דרישת הון של הגופים המוסדיים בקבוצה. החברה ממשיכה להיערך ליישום הדרישות הכלולות במסגרת הנדבך השני של ההוראה, המתמקד בשדרוג מערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי.

ביום 21 באפריל 2016 פרסם הפיקוח הנחיה לביצוע תרגיל לשנת 2015 (IQIS5), אשר מבוסס על ההנחיות המעודכנות מאירופה עם התאמות לשוק המקומי. בהנחיה כתב הפיקוח כי חישוב IQIS5, המהווה את הסקר הכמותי האחרון לפני יישום משטר כושר פרעון חדש מבוסס Solvency2, יתרום להיערכות חברות הביטוח ולגיבוש ההנחיות הסופיות.

בהתאם לתוצאות תרגיל ה- IQIS5, ובהתחשב בהוראות המעבר כאמור לעיל, להראל ביטוח, לבססח ול- EMI קיימים עודפי הון משמעותיים. עודף הון של הראל ליום 31 בדצמבר 2015, על בסיס מאוחד, ובהתחשב בהוראות המעבר, הנו בדומה לתוצאות ההגשה הקודמת ומסתכם לסך העולה על מיליארד ש"ח. יודגש כי למודל במתכונתו הנוכחית רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך דרישות הון ועודפי הון המשתקפים ממנו עשויים להיות שונים במועד היישום בפועל.

תוצאות התרגיל המעודכן הוצגו לדירקטוריון החברה ביום 23 באוגוסט 2016 ויוגשו לפיקוח במועד זה.

9. בחודש דצמבר 2011 פרסם המפקח מכתב בדבר הארכת תוקף הקריטריונים לחלוקת דיבידנד, בהתאם למפורט להלן: מבטח רשאי להגיש למפקח בקשה לאישור חלוקת דיבידנד בכפוף לכך שלחברה יחס הון עצמי מוכר לאחר חלוקת הדיבידנד להון עצמי נדרש בשיעור של 105% לפחות.

מבטח שיחס הון העצמי המוכר שלו לאחר חלוקת הדיבידנד להון העצמי הנדרש הינו בשיעור של 115% לפחות, רשאי לחלק דיבידנד ללא צורך בקבלת אישור מראש מהמפקח, ובלבד שמסר הודעה מראש למפקח ואת המסמכים המפורטים במכתב. לדרישת הון לצורך חלוקת דיבידנדים, תתווסף ההפחתה של הון המזערי הנדרש בשל יתרת ההפרש המקורי המיוחס לחברות המנהלות וקופות הגמל (להלן - 'התוספת להון הנדרש') (ראה גם סעיף 1 לעיל).

המסמכים המפורטים שיוגשו למפקח יכללו תחזית רווח שנתית לשנתיים עוקבות, תכנית שירות חוב מאושרת על ידי דירקטוריון חברת הביטוח וחברת ההחזקות של חברת הביטוח, תוכנית פעולה להשלמת הון והעתק פרוטוקול ישיבת הדירקטוריון בה אושרה החלוקה.

בחודש אוגוסט 2016 פרסם המפקח מכתב למנהלי חברות הביטוח ('המכתב') ובו עדכון לעמדתה בנוגע לחלוקת דיבידנד במסגרת היערכות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II ('סולבנסי 2'). בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם מתקיימים לגביה שני התנאים כדלקמן -

- (א) לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון העצמי הנדרש בשיעור של 115% לפחות, לפי תקנות הון הקיימות. בחישוב דרישת הון תתווסף ההפחתה של הון המזערי הנדרש בשל יתרת ההפרש המקורי המיוחס לחברות המנהלות וקופות הגמל (להלן - 'התוספת להון הנדרש')
- (ב) אם לאחר ביצוע החלוקה, יחס כושר הפירעון של החברה בהתאם להוראות סולבנסי 2 הינו לפחות בשיעור כדלקמן:

תקופה	יחס כושר פרעון
עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31 בדצמבר 2017	115%
עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31 בדצמבר 2018	120%
החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019	130%

בחינת יחס כושר הפירעון בהתאם לסולבנסי 2 הנה בהתאם לתרגיל ההערכה הכמותי המעודכן ליישום משטר כושר פרעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר פרעון חדש, לפי העניין, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר.

כמו כן, במסגרת המסמכים המפורטים במכתב, ימסור המבטח תכנית ניהול הון הכוללת התייחסות נרחבת לאופן היערכות המבטח למשטר כושר פירעון חדש.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. עסקאות עם צדדים קשורים

א. אישור העמדת אשראי - קבוצת עזריאלי

בחודש מאי 2016 החברה וחברות בנות של החברה, שהינן גופים מוסדיים התקשרו בעסקה להעמדת הלוואת גישור לקבוצת עזריאלי בסך של 395 מיליוני ש"ח, לתקופה של שישה חודשים וזאת לאחר שבחנו כי תנאי ההלוואה עומדים בתנאי שוק. מר יוסף צ'חנובר, מכהן כדירקטור בחברה והינו דירקטור גם בקבוצת עזריאלי.

ב. התקשרות עם אדריכל

ביום 31 בדצמבר 2015 וביום 25 בינואר 2016 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה האם בהתאמה, לאחר שבחנו כי תנאי ההתקשרות עומדים בתנאי שוק, הארכה בשנתיים (עד ליום 31 בדצמבר 2017) של הסכם ההתקשרות לקבלת שירותי אדריכלות מאת מר מיקי קורנהויזר. במסגרת ההסכם זכאי מר קורנהויזר לסך של 70,000 ש"ח בחודש, בגין מתן השירותים כאמור. מר מיקי קורנהויזר הינו אחיה של אשתו של מר יאיר המבורגר, בעל השליטה ויו"ר דירקטוריון החברה האם. מובהר, כי ההוראה בהסכם המאפשרת לכל צד לסיימו בהתראה מראש של 60 יום, נותרה בעינה. יתר תנאי ההסכם הינם ללא שינוי.

2. מענק לה"ה יאיר המבורגר, גדעון המבורגר ויואב מנור בגין שנת 2015

ביום 22 ביוני 2016 אישר דירקטוריון הראל השקעות (בהחלטה שבה לא השתתפו נושאי המשרה שהינם בעלי השליטה) את תוצאות חישוב המענק בגין שנת 2015. בהתאם לחישוב שנערך שולם למר יאיר המבורגר מענק בסך של 676 אלפי ש"ח; למר גדעון המבורגר מענק בסך של 402 אלפי ש"ח; ולמר יואב מנור מענק בסך של 402 אלפי ש"ח.

3. מענק בגין שנת 2015 לנושאי משרה בכירים אחרים

ביום 22 ביוני 2016 אושרו המענקים הסופיים לנושאי המשרה בחברה ולנושאי המשרה הנכללים בתוכנית התגמול כמפורט בבאור 38 לדוחות השנתיים, וזאת על בסיס הנתונים הסופיים שפורסמו על ידי החברות בקבוצת ההשוואה. לא חלו שינויים מהותיים בין הסכומים שנכללו כאומדן במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2015 לבין הסכומים הסופיים שאושרו.

4. אסיפה כללית שנתית

ביום 13 באפריל 2016 התקיימה אסיפה כללית שנתית, שעל סדר יומה היו הנושאים הבאים: (א) דיון בדוח התקופתי לשנת 2015; (ב) מינוי מחדש של רואה החשבון המבקר של החברה; (ג) מינוי מחדש של חברי הדירקטוריון, אשר אינם דירקטורים חיצוניים, להמשך כהונה כדירקטורים בחברה. האסיפה אישרה את כל הנושאים שהיו על סדר היום.

5. הנפקת הון משני מורכב (סדרות יב'-יג') באמצעות הראל מימון והנפקות

בחודש אפריל 2016 הנפיקה החברה, באמצעות הראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ (להלן "הראל הנפקות"), חברה שבשליטתה שהינה חברה חד תכליתית (SPC) בבעלות מלאה של החברה, כתבי התחייבות בהיקף של כ- 210 מיליוני ש"ח, אשר ישמשו כהון משני מורכב בחברה. ההנפקה בוצעה מכח תשקיף מדף של הראל הנפקות מיום 12 בפברואר 2014, כפי שתוקן ביום 22 בדצמבר 2014 ושתוקפו הוארך ביום 31 בדצמבר 2015 עד ליום 11 בפברואר 2017.

ההנפקה בוצעה באמצעות שתי סדרות של אגרות חוב כמפורט להלן:

סדרה יב': בהיקף של כ-105 מיליוני ש"ח, אינה צמודה למדד או למטבע כלשהו ונושאת ריבית קבועה בשיעור של 3.95%. הריבית תשולם בתשלומים חצי שנתיים. הקרן תשולם ביום 31 בדצמבר 2031, שהינו המועד הפרעון הסופי של הסדרה.

סדרה יג': בהיקף של כ-105 מיליוני ש"ח, אינה צמודה למדד או למטבע כלשהו ונושאת ריבית קבועה בשיעור של 3.95%. הריבית תשולם בתשלומים חצי שנתיים. הקרן תשולם ביום 31 בדצמבר 2032, שהינו המועד הפרעון הסופי של הסדרה.

להראל הנפקות זכות לפרעון מוקדם, מלא או חלקי, של כתבי ההתחייבות כעבור חמש שנים ממועד ההנפקה או שלוש שנים לפני מועד הפרעון הסופי של כל סדרה. הפעלת זכות זו כפופה לקבלת אישור המפקח.

לכתבי ההתחייבות הנדחים התקבל דירוג ilAA- מאת מעלות.

שיעורי הריבית האפקטיבית, לאחר הוצאות הנפקה, של כתבי ההתחייבות סדרות יב' ו-יג' הינם 4.087% ו-3.963%, בהתאמה.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

6. הסכם שיתוף פעולה עם בנק לאומי לישראל בע"מ- העמדת הלוואות לדיור

ביום 28 בפברואר 2016 התקשרו הגופים המוסדיים בקבוצה ("קבוצת הראל ביטוח") בהסכם לשנים 2016 ו- 2017, עם בנק לאומי לישראל בע"מ ("הבנק"), וזאת לאחר שביום 14 בפברואר 2016 אישרו הדירקטוריונים של קבוצת הראל ביטוח ושל הבנק את ההתקשרות, לפיה הבנק וקבוצת הראל ביטוח ישתפו פעולה ביניהם, באופן שהצדדים יעמידו במשותף הלוואות לדיור, המובטחות, בין היתר, במשכנתאות ומשכונות על זכויות חוזיות בקשר למקרקעין. שיעור ההשתתפות של קבוצת הראל ביטוח בכל הלוואה משותפת עם הבנק כאמור לא יעלה על 50%.

העמדת הלוואות המשותפות כאמור וקביעת תנאי אישור הבקשות והתקשרות במסמכי האשראי, ייעשו על ידי הבנק לפי שיקול דעתו הבלעדי, בכפוף להוראות הדין ולתנאי סף שהוסכמו בין הצדדים. הבנק ינהל עבור הצדדים את הלוואות המשותפות, ובתמורה תשלם קבוצת הראל ביטוח לבנק עמלת ניהול חודשית.

שיתוף הפעולה בין הצדדים נכנס לתוקף, בחודש יוני 2016, לאחר התקיימות התנאים המתלים. בהתאם להסכם, בכפוף לשיעור ההשתתפות של קבוצת הראל בכל הלוואה כמצוין לעיל, צפוי חלקה לעמוד על סך של כ-1.2 מיליארד ש"ח בשנת 2016 ועל סך של כ-2.5 מיליארד ש"ח בשנת 2017, כאשר מרבית הסכום יועמד על ידי נכסי העמיתים של קבוצת הראל ביטוח.

7. ביום 1 בינואר 2016 הושלם השינוי המבני בחברות הגמל בקבוצת הראל אשר במסגרתו מוזגה הראל עתידית קופות גמל בע"מ להראל גמל והשתלמות בע"מ ומוזגו קופות הגמל שבניהול של הראל עתידית לקופות הגמל שבניהול הראל גמל. לפרטים נוספים ראה באור 8 בדוחות השנתיים.

8. ביום 1 בינואר 2016 הושלם השינוי המבני בחברות הפנסיה בקבוצת הראל אשר במסגרתו מוזגה מנוף ניהול קרנות פנסיה בע"מ להראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ומוזגה קרן הפנסיה הראל מנוף שבניהול מנוף פנסיה לקרן הפנסיה הראל גילעד שבניהול הראל פנסיה. לפרטים נוספים ראה באור 8 בדוחות השנתיים.

9. ביום 22 במרס 2016 אישרו הדירקטוריונים של הראל גמל והשתלמות בע"מ ושל הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ על שינוי מבני המיועד להיכנס לתוקף מיום 1 באוקטובר 2016, במסגרתו תמוזג הראל גמל והשתלמות בע"מ לתוך הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ וקופות הגמל שבניהול של הראל גמל והשתלמות בע"מ יועברו לניהול הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ. השינוי המבני כפוף לאישור הגורמים המוסמכים לרבות אישור המפקח.

10. מיזוג הפעילות הביטוחית של דקלה

החל מיום 1 בינואר 2016, מוזגה הפעילות הביטוחית של דקלה לתוך החברה. החל מאותו מועד, חדלה דקלה מלהיות מבטח, שינתה את שמה לשם דקלה סוכנות לביטוח כללי בע"מ והיא פועלת בהתאם לרשיון סוכנות ביטוח.

החל ממועד זה, חדלה דקלה מלהיות מבטח ובהתאם לא קיימות לה דרישות הון. למיזוג כאמור, השפעה חיובית על דרישות ההון של החברה בסך של כ- 80 מיליוני ש"ח. בנוסף לאמור, כחלק מהעברת הפעילות הביטוחית של דקלה לחברה, הועבר לחברה כתב התחייבות נדחה בסך של כ- 100 מיליוני ש"ח, אשר משמש כהון משני מורכב בידי החברה. בהתאם, קטנו דרישות ההון וגדל ההון המוכר של החברה בסכומים כאמור.

ביום 1 בינואר 2016 חילקה דיקלה דיבידנד בסך של כ- 644 מיליוני ש"ח ובאותו המועד הועברו כלל ההתחייבויות הביטוחיות והנכסים העומדים כנגדן לחברה.

11. התקשרות בין החברה לדקלה סוכנות לביטוח למתן שירותים

החברה התקשרה עם דקלה סוכנות לביטוח כללי בע"מ להענקת שירותים על-ידי דקלה החל מיום 1 בינואר 2016 ולמשך תקופה בת 24 חודשים, כדלקמן: (א) שירותי יישוב תביעות ושירות לקוחות עבור מבטחי סיעודי מושלם וקולקטיב עובדי וגימלאי קופת חולים; (ב) שירותי צירוף מבטחים לתוכנית סיעודי מושלם (ג) שירותי יישוב תביעות בקשר עם כל הפוליסות בהם דקלה שימשה כמבטח עובר להעברת הפעילות הביטוחית ו/או פוליסות נוספות של הראל (ד) שירותי שיווק ומכירה של פוליסות ביטוח של הראל. ההתקשרות אושרה על-ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה.

בהתאם להסכם, תשלם החברה לדקלה בגין שירותים אלה את עלות השירות לדקלה בתוספת מרווח. הסכם זה יוארך מאליה לתקופות נוספות בנות 24 חודשים בכל פעם אלא אם הודיע מי מהצדדים על אי חידוש או הפסקת ההסכם בהודעה מראש ובכתב.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

12. פוליסת סיעוד קבוצתי לחברי שירותי בריאות כללית

החברה והכללית חתמו על הסכם להארכת תקופת הביטוח הסיעודי הקבוצתי לתקופה של עד ליום 30 ביוני 2017 ("תקופת ההארכה הראשונה"). בתום תקופת ההארכה הראשונה, בכפוף לקבלת היתר מאת המפקח על הביטוח, תוארך תקופת ההתקשרות מאליה לתקופה נוספת - עד ליום 31 בדצמבר 2018, אלא אם הודיע מי מהצדדים 60 יום לפני תום תקופת ההארכה הראשונה על רצונו בהפסקת ההתקשרות. ביום 22 במאי 2016 התקבל מאת המפקח על הביטוח היתר להפעלת תכנית הביטוח הסיעודי שתוקפו עד ליום 30 ביוני 2017.

13. לעניין חלוקות דיבידנד על-ידי החברה ו-EMI ראה באור 8.

14. עדכון הריביות להיוון המשמשות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

בשל הירידה בריבית חסרת הסיכון המשמשת לבחינת נאותות העתודות, הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של כ-146 מיליוני ש"ח לפני מס, וסך של כ-94 מיליוני ש"ח לאחר מס, והקטינה את הרווח ואת הרווח הכולל לפני מס בסכום האמור בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ב-30 ביוני 2016. בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של כ-92 מיליוני ש"ח לפני מס, וסך של כ-59 מיליוני ש"ח לאחר מס, והקטינה את הרווח ואת הרווח הכולל לפני מס בסכום האמור.

15. חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 ("חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים"), במסגרתו נקבע, כי התקשרות של גוף פיננסי (גוף מוסדי, מנהל קרן השקעות משותפות בנאמנות, חברה שיעודה הנפקת מוצרי מדדים, מנהל תיקים, תאגיד בנקאי או גוף אחר המספק שירותים פיננסיים שקבע שר האוצר) או של תאגיד שליטה של גוף פיננסי ("תאגיד פיננסי") עם נושא משרה בכירה או עובד, באשר לתנאי כהונתו או העסקתו, הכוללים מתן תגמול שההוצאה החזויה בשלו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה, טעונה אישורם של ועדת התגמול, הדירקטוריון (ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים, ככל שקיימת חובה למנות כאלו) והאסיפה הכללית (בתנאים הקבועים בחוק החברות לעניין אישור מדיניות תגמול נושאי משרה), וכי התקשרות כאמור תאושר רק אם היחס שבין ההוצאה החזויה בשל התגמול, לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר ששילם התאגיד הפיננסי לעובד התאגיד, לרבות עובד קבלן שהגוף הפיננסי הינו המעסיק בפועל שלו, בשנה שקדמה למועד ההתקשרות, קטן מ-35%. כמו כן, תוקנה פקודת מס הכנסה ונקבע בה, כי ככל ששולם על-ידי תאגיד פיננסי, לנושא משרה בכירה או לעובד, שכר שעלותו עולה על 2.5 מיליון ש"ח, לא תותר בניכוי, לצורך חישוב הכנסתו החייבת של התאגיד הפיננסי, עלות שכר בסכום השווה לפעמיים ההפרש בין עלות השכר של העובד לבין 2.5 מיליון ש"ח. הוראות החוק חלות על התקשרויות שיאושרו החל ממועד פרסום החוק, ולגבי התקשרות שאושרה לפני יום הפרסום, יחולו הוראות החוק בתום תקופה של שישה חודשים ממועד פרסום החוק. איגוד הבנקים ואיגוד חברות הביטוח הגישו לבית המשפט הגבוה לצדק עתירות כנגד החוק, וטרם נסתיימו הדיונים בנושא זה במסגרת ההליך בבית המשפט הגבוה לצדק. החברה פועלת להתאמת ההסכמים אשר התאמתם נדרשת נוכח הוראות החוק, כמו גם לעדכון מדיניות התגמול של החברה ומדיניות התגמול של הגופים המוסדיים, וזאת בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים בחוק ובהתחשב בתוצאת העתירות כנגד החוק, המתנהלות כאמור בבית המשפט הגבוה לצדק.

16. עדכון מדיניות התגמול

בהתאם להמלצת ועדת התגמול, בחודשים פברואר ומרס 2016 אישרו הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים את התאמת מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים להוראות החוזר המתוקן וכן עריכת מספר עדכונים נוספים.

העדכונים העיקריים למדיניות התגמול הינם: (1) הוספת התייחסות לתגמול לדירקטור ולי"ר הדירקטוריון, שאינו מאפשר תגמול משתנה, כולל לתקופות המעבר הקבועות בחוזר; (2) הוספת התייחסות ליחס ההכפלה הראוי לשכר יו"ר הדירקטוריון, ביחס לשכר דח"צ; (3) הוספת התייחסות לשכר דירקטור, שיהיה בהתאם לתקנות הגמול לדירקטורים, בהתאם לקבוע בהוראות החוזר המתוקן; (4) הוספת סעיפים המאפשרים לחברה לתבוע השבה של סכומים מתוך התגמול המשתנה ששולם לבעל תפקיד מרכזי, במקרים חריגים הכלולים בחוזר המתוקן; (5) הוספת התייחסות לחוזר המתוקן בסעיפים המחייבים גוף מוסדי לשאת בהוצאותיו עבור העסקת נושאי משרה ודירקטורים בו.

בהתאם לעדכונים כאמור, ולתקופות המעבר שנקבעו בחוזר, החברה תפעל להתאמת התגמול של יו"ר הדירקטוריון ולדירקטורים הנוספים שנדרשת התאמה של תגמולם בהתאם לחוזר, עד לתקופות ההתאמה הקבועות בחוזר.

בנוסף על האמור, נכללו מספר עדכונים כלליים למדיניות התגמול של החברה כלהלן: (1) הוספת התייחסות בפרמטרים של התגמול, לבעל תפקיד מרכזי שהינו מנכ"ל הראל השקעות; (2) הוספת התייחסות עדכנית לתזכיר חוק הגבלת שכר נושאי משרה בכירים בגופים פיננסיים; (3) עדכון מדדי התגמול המשתנה של בעלי התפקיד המרכזי בחטיבת השקעות.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

17. סיום כהונה של המנכ"לים המשותפים בחברה האם

ביום 24 בנובמבר 2015, אושר בדירקטוריון הראל השקעות רה ארגון פנימי בחברה במסגרתו:

מר שמעון אלקבץ, אשר כיהן כמנכ"ל משותף של הראל השקעות, סיים את כהונתו כמנכ"ל משותף של הראל השקעות ביום 31 בדצמבר 2015, וזאת בהתאם להודעתו לחברה בדבר הגעתו למיצוי עצמי בתפקידו, לאחר כחמש שנים שבהן כיהן מר אלקבץ כמנכ"ל משותף של הראל השקעות. מר אלקבץ ממשיך לכהן כיו"ר דירקטוריון הראל פיננסיים והראל פיא, גם לאחר סיום כהונתו כמנכ"ל משותף של הראל השקעות. במסגרת סיום תפקידו כמנכ"ל משותף בהראל השקעות, סיים מר אלקבץ את כהונתו גם בתפקידו כיו"ר דירקטוריון אי. אמ. אי וכדירקטור של הראל הנפקות. תנאי סיום כהונתו של מר אלקבץ הינם בהתאם להסכם העסקתו, אשר אושר על ידי האסיפה הכללית של הראל השקעות ביום 22 באוגוסט 2013.

מר מישל סיבוני, אשר כיהן כמנכ"ל משותף של הראל השקעות וכמנכ"ל החברה, סיים את כהונתו כמנכ"ל משותף של הראל השקעות ביום 31 בדצמבר 2015, וממשיך לכהן בתפקידו המרכזי כמנכ"ל החברה. זאת בשל האתגרים ההולכים וגדלים בתחום פעילותה של החברה, הן מבחינה עסקית והן מבחינה רגולטורית. מר סיבוני מתרכז בתפקידו המרכזי כמנכ"ל החברה ובתפקידו הנוספים בקבוצה, הנלווים לתפקידו המרכזי כמנכ"ל החברה. יצוין, כי ביום 10 בפברואר 2016 וביום 14 בפברואר 2016, בהתאמה, אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון הראל השקעות, כי תנאי העסקתו של מר סיבוני ימשיכו לחול ללא שינוי, גם לאחר סיום כהונתו כמנכ"ל הראל השקעות.

18. תנאי העסקה מנכ"ל הראל השקעות

ביום 24 בנובמבר 2015, אושר בדירקטוריון הראל השקעות מינויו של מר רונן אגסי, המכהן כמנהל הכספים של הראל השקעות, כמשנה למנכ"ל החברה וכמנהל חטיבת כספים ומשאבים בחברה, למנכ"ל הראל השקעות, החל מיום 1 בינואר 2016. מר אגסי ממשיך לכהן בתפקידו הנוכחיים כאמור גם לאחר מינויו למנכ"ל הראל השקעות.

תנאי העסקה מר רונן אגסי

בהתאם לאישור תנאי העסקה על ידי ועדת התגמול, הדירקטוריון והאסיפה הכללית של הראל השקעות, חלות הוראות הסכם ההעסקה של מר אגסי כמנכ"ל הראל השקעות ("ההסכם") החל מיום 1 בינואר 2016, לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההסכם בכל עת, בהודעה מוקדמת של 6 חודשים מראש.

תמורת כהונתו כמנכ"ל הראל השקעות וכן כהונתו ביתר תפקידיו, כאמור, בהראל השקעות, בחברה ובחברות נוספות בקבוצה, יהיה זכאי מר אגסי למשכורת חודשית (כוללת) בסך 150,000 ש"ח ("השכר השוטף"). השכר השוטף יעודכן מדי חודש, בהתאם לשינוי במדד המחירים לצרכן.

מר אגסי זכאי למענק שנתי מותנה ביצועים בהתאם ובכפוף לתנאי הסף שנקבעו בתוכנית התגמול ולפרמטרים שנקבעו בתוכנית התגמול. המענק השנתי הנורמטיבי הינו בהיקף של 6 פעמים השכר השוטף (המקסימאלי הינו בהיקף של 7.2 פעמים השכר השוטף). כחלק מהמענק השנתי כאמור, מר אגסי זכאי למענק שנתי מובטח בהיקף של 2.5 פעמים השכר השוטף.

בסיום ההסכם יהיה זכאי מר אגסי לתקופת הסתגלות בת שלושה חודשים בה ישולם שכרו ויתר התנאים הנלווים כאילו הוא ממשיך להיות מועסק בהראל השקעות כעובד לכל דבר ועניין, וזאת החל מתום תקופת ההודעה המוקדמת של ששה חודשים.

מר אגסי זכאי לפיצויי פיטורין בשיעור של 125% משכרו השוטף, בכפוף לכך שבתום חודש נובמבר 2016 יתקיימו יחסי עובד מעביד בין הראל השקעות (או חברה אחרת בקבוצת הראל) לבין מר אגסי. מר אגסי יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בשיעור של 150% (50% מעל הפיצויים על פי דין) משכרו השוטף האחרון בכפוף לכך שבתום חודש דצמבר 2018 יתקיימו יחסי עובד מעביד בין הראל השקעות (או חברה אחרת בקבוצת הראל) לבין מר אגסי.

מר אגסי זכאי לתנאים נלווים, הכוללים: העמדת רכב כמקובל לגבי מנכ"ל החברה, כאשר עלות החזקת הרכב לרבות המס הנוקף בגין השימוש ברכב ישולמו על ידי החברה; החזר הוצאות סבירות שהוציא במסגרת מילוי תפקידו; ביטוח אחריות מקצועית; בדיקות סקר תקופתיות; פוליסות ביטוח כמקובל לגבי בכירים בקבוצת הראל; השתתפות בהשתלמויות ונסיעות תמרוץ לסוכנים (כולל בן/ת זוג); פעילויות רווחה כמקובל בקבוצת הראל (כגון: שי לחג, נופש, ארוחות, ימי גיבוש וכיוצא"ב); רכישת מוצרי ביטוח של קבוצת הראל בתנאים הניתנים לעובדי הקבוצה; הפרשות סוציאליות, ימי חופשה, מחלה והבראה כמקובל לגבי בכירים בקבוצת הראל.

למר אגסי הוענק כתב שיפוי, במסגרת החלטות קבוצת הראל כפי שאושרו על ידי האסיפה הכללית של החברה בחודש יולי שנת 2006 ובחודש מרס 2012.

תנאי העסקתו של מר אגסי יותאמו להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים, במועדים הקבועים בחוק כאמור.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

19. חילופי נושאי משרה בכירה בחברות בנות

ביום 25 בינואר 2016, אושרו בדירקטוריונים של החברה וחברות הבת הרלוונטיות של החברה, שינויים בכהונת מנכ"לים ויו"רים של חברות בנות עיקריות בקבוצה, כדלקמן:

א. מר דוד מילגרום, מנכ"ל בססח - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ ("בססח"), חברה כלולה המוחזקת ב-50% על ידי החברה האם, סיים את תפקידו כמנכ"ל בססח בתוקף מיום 31 במרס 2016, בהתאם להודעתו לבססח, וזאת לאחר 13 שנים בהם שימש כמנכ"ל החברה. מר מילגרום יסיים בתוקף מאותו מועד גם את תפקידו כיו"ר דירקטוריון דקלה סוכנות לביטוח כללי בע"מ (שהיתה עד ליום 31 בדצמבר 2015 דקלה חברה לביטוח בע"מ).

ב. הגב' חגית ציטיאט לוי, המכהנת בתשע השנים האחרונות כמנכ"לית החברה המנהלת של קופות הגמל וההשתלמות בקבוצת הראל ("הראל גמל והשתלמות"), סיימה את תפקידה כמנכ"לית הראל גמל והשתלמות, בתוקף מיום 31 במרס 2016, ומונתה החל מיום 1 באפריל 2016 כמנכ"לית בססח.

ג. מר דודי לייזנר, המכהן כמנכ"ל החברה המנהלת של קופות הפנסיה בקבוצת הראל ("הראל פנסיה"), ימונה בנוסף על תפקידו כמנכ"ל הראל פנסיה, גם כמנכ"ל הראל גמל והשתלמות, בתוקף מיום 1 באפריל 2016.

ד. מר אבי קלר, אשר כיהן בקבוצת הראל בתפקידים שונים ומגוונים, וכיהן בעשר השנים האחרונות כמנכ"ל דקלה חברה לביטוח בע"מ (כיום - דקלה סוכנות לביטוח כללי בע"מ), עד למועד מיזוג פעילותה הביטוחית לתוך החברה, יסיים את תפקידו ויפרוש מהקבוצה במהלך 2016.

20. הגדרת עסקה זניחה

ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה קבעו ביום 17 במרס 2016 וביום 23 במרס 2016, בהתאמה, כי עסקת בעל שליטה, תחשב כעסקה זניחה, אם יתקיימו בה כל התנאים הבאים:

- היא איננה עסקה חריגה (כמשמעות המונח בחוק החברות).
 - לגבי עסקאות ביטוח, חסכון ארוך טווח ופיננסים: הן נעשו תחת אותם כללי הטבות שניתנים לכלל עובדי הקבוצה, כפי שאושרו ביום 21 בינואר 2014 ע"י דירקטוריון החברה.
 - סכום הביטוח בשייר עצמי של החברה בכל פוליסה אינו עולה על 10 מיליוני ש"ח (1.6% מהרווח הנורמטיבי), וסכום הביטוח בכל פוליסה אינו עולה על 50 מיליוני ש"ח. המגבלה האמורה לא תחול על פוליסות חיסכון.
 - התקשרויות אחרות שעלותן השנתית המצטברת לקבוצה אינה עולה על 100,000 ש"ח.
- מובהר בזאת, כי כל עסקה למתן שירותים על ידי בעל שליטה או קרובו, לא תסווג כעסקה זניחה. עוד יובהר, כי עסקאות נפרדות, אשר מתקיימת ביניהן תלות, כך שבפועל הינן חלק מאותה התקשרות, יבחנו כעסקה אחת. עסקאות שתעמודנה בפרמטרים של זניחות כאמור לא תידרשנה לאישורים מיוחדים.

21. דורון כהן

ביום 16 באפריל 2016 אישרה האסיפה הכללית של החברה, אישור תגמול חודשי קבוע למר דורון כהן, בסך כולל של 15,000 ש"ח בתוספת מע"מ, צמוד למדד המחירים לצרכן, עבור כהונתו כיו"ר דירקטוריון אי.אמ.איי.

מר דורון כהן מכהן כדירקטור בחברה, בחברה האם ובהראל פיננסים וכן חבר בוועדות דירקטוריוניות של הראל השקעות ושל הגופים המוסדיים של הקבוצה.

בגין תפקידיו כאמור, זכאי מר דורון כהן לגמול בהתאם לתקנות הגמול ובכפוף לתקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה), תשס"ז-2006.

החל מיום 1 במרס 2016 לא זכאי מר כהן לתגמול חודשי בסך 50 אלפי ש"ח כפי שאושר לו באסיפה הכללית מיום 30 בינואר 2013.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

22. חתימה על צו מוסכם לפי סעיף 250 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

ביום 20 באוקטובר 2015, נחתם על ידי החברה, צו מוסכם לפי סעיף 250 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ("חוק ההגבלים העסקיים"). עניינו של הצו המוסכם הינו הסכם מיום 15 בנובמבר 2009 ("ההסכם"), בין החברה לבין מדנס סוכנות לביטוח בע"מ, שהינה סוכנות אשר החברה מחזיקה 24.73% בזכויות בה ("מדנס"), המסדיר שיתוף פעולה בין הצדדים בתחום ביטוחי הרשלנות הרפואית בישראל.

במסגרת הצו המוסכם התחייבו החברה ומדנס:

(1) לבטל לאלתר את כל ההוראות בהסכם הנוגעות לבלעדיות ואי תחרות בין הצדדים בתחום ביטוחי הרשלנות הרפואית. יצוין, כי ביום 26 באוגוסט 2015 נחתם הסכם בין החברה לבין מדנס, המבטל את ההוראות כאמור בהסכם בין הצדדים.

(2) החברה תשלם 4 מיליוני ש"ח לאוצר המדינה.

(3) מדנס תשלם 2.4 מיליוני ש"ח לאוצר המדינה.

כך הוסכם במסגרת הצו המוסכם, כי בכפוף לאישור הצו המוסכם על ידי בית הדין להגבלים עסקיים, ולקיום התחייבויות החברה ומדנס כאמור לעיל, הממונה על הגבלים עסקיים לא ינקוט צעדי אכיפה נגד החברה, מדנס או כל אדם קשור למי מהן או מי מטעמן, לרבות נושאי משרה בהן, יועצים, עובדים, מנהלים ובעלי הזכויות בהן, בגין הוראות המפרות לכאורה את חוק ההגבלים העסקיים, במשך התקופה שעד לתום תקופת ההסכם הנוכחית, דהיינו עד ליום 15 בנובמבר 2019. עוד נכתב במסגרת הצו המוסכם, כי אין בהסכמות בו משום הודאה או הסכמה מטעם החברה, מדנס או מטעמן, לרבות נושאי משרה בהן, כי הפרו את חוק ההגבלים העסקיים באופן כלשהו. ביום 7 במרס 2016 אישר בית הדין להגבלים עסקיים את נוסח הצו המוסכם כאמור.

23. עדכון הסכמי ניהול ותפעול - הראל פנסיה

ביום 23 במרס 2016 וביום 22 במרס 2016 אישרו הדיקטוריונים של החברה ושל הראל פנסיה, בהתאמה, את עדכון הסכם ההתקשרות שבין החברה להראל פנסיה לשירותי הניהול והתפעול שמעניקה החברה להראל פנסיה. בהתאם לעדכון ההתקשרות כאמור, דמי הניהול והתפעול יקבעו בהתבסס על הוצאות בפועל בהן עמדה החברה בגין השירותים כאמור. הסכם הניהול החדש כולל הקצאה של הוצאות ישירות והעמסה של הוצאות עקיפות בהתאם לשיעור מסוים מהיקף הנכסים המנוהלים. ההסכם יושם באופן רטרואקטיבי מחודש ינואר 2016.

עד למועד זה שילמה הראל פנסיה לחברה דמי תפעול בשיעור שנתי של 0.1% מנכסי קרנות הפנסיה, למעט נכסי עמיתים שלגביהם חל ההסדר הפנסיוני עם צה"ל, כל עוד הינם עמיתים פעילים במסגרת ההסדר כאמור וזכאים לדמי הניהול הקבועים בו.

שינוי ההסכם כאמור מביא להקצאת הוצאות סבירה יותר עבור כל שנת התקשרות. יחד עם זאת, אין לשינוי ההסכם השפעה מהותית בטווח הארוך.

בהתאם לכל האמור, ההוצאות בתחום פעילות הפנסיה, צפויות לגדול בכ – 20 מיליוני ש"ח החל משנת 2016 ובהתאמה יקטן הרווח בתחום פעילות זה. ההוצאות והרווח בתחום ביטוח חיים ישתנו בהתאם.

ליישום ההסכם לא צפויה להיות השפעה על תוצאות הפעילות של הקבוצה.

ההסכם שבין הראל פנסיה לבין הראל השקעות, לפיו משלמת הראל פנסיה להראל השקעות דמי ניהול בשיעור שנתי של 0.5% מדמי הגמולים השנתיים שיתקבלו אצל קרנות הפנסיה שבניהולה של הראל פנסיה, למעט דמי גמולים שיתקבלו מצה"ל, ממשיך בתוקפו בהתאם לתנאיו. במסגרת אישור ההתקשרות כאמור, נקבעה לדמי הניהול שמשלמת הראל פנסיה להראל השקעות, תקרה בסך של 50 מיליוני ש"ח לשנה. בשלב זה דמי הניהול נמוכים מהתקרה כאמור.

24. הסכם שכירות – הראל פיננסים ובסס

ביום 23 במרס 2016 אישר דיקטוריון החברה התקשרות עם הראל פיננסים ובסס שהנן חברות אחיות של החברה, לפיה תתקשר החברה עם בסס והראל פיננסים בהסכמי שכר דירה להשכרת שטחי משרד וחניית בבית המ.א.ה, נכס הנמצא בבעלות החברה.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

25. המלצות ועדת וינוגרד

בהמשך לפרסום המלצות הוועדה הבין משרדית בראשות ד"ר אליהו וינוגרד בעניין טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעה בעבודה על פי תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח – 1978 ולנוסח התקנות בעניין זה, נקבע ששיעור הריבית יעמוד על 2% במקום השיעור הנוכחי העומד על 3% וכן כי לוחות התמותה ושיעורי היוון הקצבאות יעודכנו שוב ב- 1 בינואר 2020 ובכל ארבע שנים שלאחר מועד זה. בהתאם הגדילה הראל ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 במרץ 2016, בסך של כ- 150 מיליוני ש"ח ובסך של כ- 25 מיליוני ש"ח נוספים ליום 30 ביוני 2016 (ובסה"כ בסך של 175 מיליוני ש"ח), וזאת על מנת לשקף אומדן עדכני של ההחזרים הצפויים שיהיה על החברה לשלם בגין תביעות בביטוחי חובה וחבויות (לרבות מל"ל). יודגש כי, לאור האמור לעיל, בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת העדכון האמור, אם בכלל, על התחייבויות החברה ולפיכך, יתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מהערכות החברה ויידרש עדכון נוסף של האומדנים בהמשך.

ביום 9 באוגוסט 2016, לאחר תאריך הדוחות הכספיים, פורסמה הודעה לעיתונות מטעם משרד האוצר לפיה שר האוצר החליט בתיאום עם שר הרווחה כי יבוטלו התקנות אשר היו אמורות להוריד את שיעור ריבית ההיוון וכתוצאה מכך להעלות את תעריפי ביטוח החובה לרכב. החברה לא שינתה את ההפרשות בדוחות הכספיים בעקבות הודעה זו.

באור 10 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

1. אשרור הדירוג מעלות

ביום 4 ביולי 2016 מעלות אישררה דירוג 'ilAA' להרחבת אגרות החוב (סדרה יב') ואגרות החוב (סדרה יג') של הון משני מורכב, בסך כולל של עד 320 מיליוני ש"ח ערך נקוב אשר הונפקו על ידי הראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ (ראה באור 10(2) להלן).

2. החלפת כתבי התחייבות סדרות ב-ג'

ביום 25 ביולי 2016 הוחלפו חלק מכתבי ההתחייבויות של סדרות ב-ג' שהונפקו על-ידי הראל ביטוח מימון והנפקות, חברה בת בבעלות מלאה של החברה, בחודש מאי 2010 ("כתבי התחייבות") בשתי סדרות של כתבי התחייבות שחירים, סדרה יב' וסדרה יג'. לסדרות כאמור אושר בחודש יולי 2016 דירוג ilAA- על ידי Standard & Poors Maalot (להלן: "מעלות") בסך כולל של עד 320 מיליוני ש"ח ע.ג. שערך בספרי החברה הנו כ - 261 מיליוני ש"ח וזאת לאחר שהתקבל אישור המפקח לכך שתמורת ההנפקה תשמש כהון משני מורכב בידי החברה.

ההחלפה בוצעה בדרך של הצעת רכש חליפין מלאה על פי דוח הצעת מדף של הראל הנפקות מיום 6 ביולי 2016 שתוקן ביום 11 ביולי 2016 ומכוח תשקיף מדף של הראל הנפקות מיום 12 בפברואר 2014, כפי שתוקן ביום 22 בדצמבר 2014 ושתוקפו הוארך ביום 31 בדצמבר 2015 עד ליום 11 בפברואר 2017.

במסגרת ההחלפה האמורה, הוחלפו סך של 126,695 אלפי ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ב') המהוות כ- 84.4% מסך אגרות החוב (סדרה ב') שבמחזור, בסך של 65,248 אלפי ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה יב' ו- 65,248 אלפי ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה יג'. הסדרות החדשות ישמשו כהון משני מורכב בחברה וכן הוחלפו סך של 134,588 אלפי ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ג') המהוות כ- 89.7% מסך אגרות החוב (סדרה ג') שבמחזור, בסך של 69,649 אלפי ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה יב' ו- 69,649 אלפי ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה יג'. הסדרות החדשות ישמשו כהון משני מורכב בחברה.

סדרה יב': אינה צמודה למדד או למטבע כלשהו ונושאת ריבית קבועה בשיעור של 3.95%. הריבית תשולם בתשלומים חצי שנתיים. הקרן תשולם ביום 31 בדצמבר 2031, שהינו מועד הפירעון הסופי של הסדרה.

סדרה יג': אינה צמודה למדד או למטבע כלשהו ונושאת ריבית קבועה בשיעור של 3.95%. הריבית תשולם בתשלומים חצי שנתיים. הקרן תשולם ביום 31 בדצמבר 2032, שהינו מועד הפירעון הסופי של הסדרה.

יחס ההחלפה שנקבע הינו: בגין כל 1 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ב'), הנפיקה החברה 0.515 ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה יב' ו- 0.515 ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה יג'. בגין כל 1 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ג'), הנפיקה החברה 0.5175 ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה יב' ו- 0.5175 ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה יג'.

ההחלפה המתוארת לעיל טופלה כהחלפת מכשירי חוב בעלי תנאים שאינם מהותית, ולכן לא הייתה השפעה על הרווח והפסד. הריבית האפקטיבית לחברה בגין כתבי ההתחייבות סדרה יב' ו-יג' הנה 4.4% ו- 4.3% בהתאמה.

אגרות החוב כוללות תנאי לפיו רשאית החברה, שלוש שנים לפני מועד הפירעון הסופי של כל סדרה, לפרוע את הסדרה, או חלק ממנה, בפירעון מוקדם. הפעלת זכות זו כפופה לקבלת אישור המפקח. כמו כן, תהיה רשאית החברה, ללא מתן זכות בחירה למחזיקים באגרות החוב או לנאמן, לפדות את אגרות החוב בפדיון מוקדם, מלא או חלקי, לאחר חמש שנים ממועד הנפקתם כמפורט בתנאי התשקיף.

3. עסקאות עם צדדים קשורים:

א. התקשרות בעסקה עם Noble Energy Mediterranean Ltd.

החברה, וגופים מוסדיים נוספים בבעלותה, ביחד עם שותפות מקבוצת קרן תשתיות לישראל (תש"י), התקשרו עם Noble Energy Mediterranean Ltd. ("נובלי"), לרכישת שלושה אחוזים מהזכויות בחזקת הגז "תמר", לרבות אופציה לרכישת עד אחוז נוסף בחזקה. סכום התמורה הבסיסי נקבע ל- 369 מיליון דולר נכון ליום 1.1.2016, כאשר סכום זה כפוף להתאמות (הפחתות) בגין התחשבות מיום 1 בינואר ועד למועד הקלוזינג. סכום התמורה עבור האופציה הינו כ-123 מיליון דולר, בכפוף להתאמות כאמור. עוד קובע ההסכם כי, ככל שיחתמו הסכמים לייצוא גז אל או דרך מצרים עד לתום שנת 2016, תהא נובל זכאית לתמלוגים מהתקבולים שיתקבלו אצל הרוכשים. הרכישה תבוצע באמצעות שותפות מוגבלת שהוקמה לצורך העסקה, ואשר קבוצת הראל מחזיקה בכ- 62% מהזכויות בה ותש"י מחזיקה ביתרה (כ- 38%). מחצית מתמורת הרכישה תמומן מהשקעת השותפים המוגבלים לפי חלקם כאמור והמחצית השנייה בהלוואה שתועמד לשותפות כאמור ע"י גופים מקבוצת הראל. השלמת ההסכם מותנית בתנאים מתלים שונים שנקבעו בהסכם, שעיקרם קבלת האישורים הרגולטוריים הנדרשים והשגת הסכמת הלקוחות העיקריים של החזקה לעסקה.

באור 10 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח (המשך)

3. עסקאות עם צדדים קשורים (המשך):

ב. אישור השקעה והקמה של שותפות תש"י 3

בחודש יולי 2016 החברה וחברות בנות של החברה, שהינן גופים מוסדיים ("החברות הבנות"), התקשרו בעסקה להשקעה בקרן תש"י 3, קרן תשתיות שלישית שנמצאת בשלב סופי של גיוס. מבנה ההשקעה יהיה דומה למבנה ההשקעה הקיים בתש"י 1 ובתש"י 2 כאשר הראל השקעות תחזיק 40% מהשותף הכללי והחברות הבנות יחזיקו באחוזים מהקרן.

4. חילופי נושאי משרה

ביום 17 ביולי 2016 הודיע מר אמיר הסל, המכהן כמנהל השקעות ראשי של החברה וכן מנהל חטיבת ההשקעות של הגופים המוסדיים בקבוצה, על התפטרותו מתפקידו בקבוצת הראל, בתוקף מחודש אוקטובר 2016.

ביום 19 ביולי 2016 הודיעה החברה, כי מר סמי בבקוב, המכהן כמנכ"ל הראל פיננסים והראל פיא, ימונה במקומו של מר אמיר הסל כמנהל השקעות ראשי של החברה וכן מנהל חטיבת ההשקעות של הגופים המוסדיים בקבוצה.

5. לעניין חלוקת דיבידנד על ידי EMI לאחר תקופת הדוח ראה באור 8.

הראל חברה לביטוח בע"מ

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד

בעלי המניות של הראל חברה לביטוח בע"מ

רח' אבא הלל 3

רמת-גן

א.ג.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") ליום 30 ביוני 2016 ולתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך ואשר נכלל בנספח א' לדוחות הכספיים של החברה. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מביורורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בחוזר ביטוח 2015-1-15.

סומך חייקין

רואי חשבון

23 באוגוסט 2016

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו")

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - דוחות סולו), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). המדיניות החשבונאית שפורטה בבאור 3 להלן בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית, יושמה בהכנת באור תמציתי זה, למעט המפורט להלן:

- א. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי
- ב. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת שהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.

דוחות על המצב הכספי ביניים

31 בדצמבר	30 ביוני		
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
			נכסים
727,478	699,185	738,878	נכסים בלתי מוחשיים
1,646,348	1,589,194	1,877,005	הוצאות רכישה נדחות
1,122,044	909,054	1,175,299	רכוש קבוע
2,140,418	2,747,229	2,017,778	השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,312,319	1,298,426	1,369,024	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
1,449,513	1,415,235	1,496,401	נדל"ן להשקעה אחר
4,882,880	5,426,331	4,785,143	נכסי ביטוח משנה
31,584	-	42,852	נכסי מסים שוטפים
1,694,102	794,749	1,510,313	חייבים ויתרות חובה
1,005,700	965,216	1,202,198	פרמיה לגבייה
34,099,273	33,276,326	37,570,438	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות
6,236,737	6,688,909	6,661,706	נכסי חוב סחירים
10,329,886	10,026,491	11,010,420	נכסי חוב שאינם סחירים
703,887	631,005	726,400	מניות
1,616,123	1,705,377	1,937,354	אחרות
18,886,633	19,051,782	20,335,880	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
803,317	652,801	1,541,499	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
924,420	872,477	1,379,201	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
70,726,029	69,698,005	77,041,909	סך כל הנכסים
36,665,281	35,567,580	41,255,636	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות על המצב הכספי ביניים (המשך)

31 בדצמבר		30 ביוני		
2015	2015	2016		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
				הון והתחייבויות
				הון
868,909	868,909	868,909		הון מניות ופרמיה על מניות
469,527	401,669	517,984		קרנות הון
2,615,486	2,639,217	2,324,655		עודפים
3,953,922	3,909,795	3,711,548		סך כל ההון
				התחייבויות
23,809,429	24,076,085	25,026,887		התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
35,999,351	35,156,479	40,591,468		התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
657,822	613,571	681,431		התחייבויות מסים נדחים
216,677	208,072	244,823		התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
-	63,727	-		התחייבויות מסים שוטפים
2,444,917	2,462,862	2,801,654		זכאים ויתרות זכות
3,643,911	3,207,414	3,984,098		התחייבויות פיננסיות
66,772,107	65,788,210	73,330,361		סך כל ההתחייבויות
70,726,029	69,698,005	77,041,909		סך כל ההון וההתחייבויות

חגית ארגוב
מנהלת הכספים

מישל סיבוני
מנהל כללי

יאיר המבורגר
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 23 באוגוסט 2016.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2015	2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
9,743,322	2,336,997	2,772,438	4,877,322	5,494,787	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,644,138	412,391	346,468	818,011	704,744	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
8,099,184	1,924,606	2,425,970	4,059,311	4,790,043	פרמיות שהורווחו בשייר
1,804,853	184,368	694,112	1,708,139	726,513	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
514,373	56,445	109,843	309,793	215,956	הכנסות מדמי ניהול
311,123	81,935	62,379	152,286	132,276	הכנסות מעמלות
10,729,533	2,247,354	3,292,304	6,229,529	5,864,788	סך כל ההכנסות
9,372,936	1,614,798	2,962,092	5,363,778	5,326,630	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
1,305,553	371,986	308,887	697,924	695,784	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
8,067,383	1,242,812	2,653,205	4,665,854	4,630,846	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,809,108	473,803	508,386	890,346	1,006,886	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
653,414	154,513	194,863	315,172	390,912	הוצאות הנהלה וכלליות
14,386	3,586	3,070	7,174	6,152	הוצאות אחרות
97,818	36,148	48,392	36,192	50,522	הוצאות מימון, נטו
10,642,109	1,910,862	3,407,916	5,914,738	6,085,318	סך כל ההוצאות
404,372	131,046	74,074	183,169	108,726	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
491,796	467,538	(41,538)	497,960	(111,804)	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
98,419	155,010	(13,660)	144,668	(65,552)	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
393,377	312,528	(27,878)	353,292	(46,252)	רווח (הפסד) לתקופה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2015	2016	2015	2016
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
393,377	312,528	(27,878)	353,292	(46,252)
רווח (הפסד) לתקופה				
פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד				
שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה				
(40,536)	(241,667)	55,391	469	88,089
שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד				
(199,413)	(41,915)	(35,154)	(130,869)	(74,393)
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד				
46,992	5,067	25,386	5,404	44,148
חלק הקבוצה ברווח (הפסד) כולל של חברות מוחזקות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני				
(13,777)	(26,793)	1,119	(4,765)	3,283
(46,486)	(26,402)	9,749	(55,753)	(12,274)
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ				
87,168	113,151	(18,754)	60,659	(11,389)
הטבת מס (מסים על הכנסה) בגין פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד				
(166,052)	(218,559)	37,737	(124,855)	37,464
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד				
170,132	-	5,667	-	12,558
קרן הערכה מחדש לגבי פריטי רכוש קבוע				
3,220	9,362	(2,475)	1,562	(7,506)
מדידה מחדש של תכנית הטבה מוגדרת				
(61,918)	(3,530)	(733)	(589)	2,211
הטבת מס (מסים על הכנסה) בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד				
111,434	5,832	2,459	973	7,263
רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס				
(54,618)	(212,727)	40,196	(123,882)	44,727
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס				
338,759	99,801	12,318	229,410	(1,525)
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה				

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)
מגזרי פעילות

א. מידע אודות מגזרים בני דוח

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,494,787	-	1,438,233	2,019,083	2,037,471
704,744	-	543,533	90,161	71,050
4,790,043	-	894,700	1,928,922	1,966,421
726,513	55,143	67,134	85,627	518,609
215,956	3,291	-	1,434	211,231
132,276	-	92,501	32,166	7,609
5,864,788	58,434	1,054,335	2,048,149	2,703,870
5,326,630	-	1,414,530	1,497,135	2,414,965
695,784	-	594,731	54,322	46,731
4,630,846	-	819,799	1,442,813	2,368,234
1,006,886	-	285,498	404,745	316,643
390,912	21,382	22,012	133,698	213,820
6,152	(12)	-	-	6,164
50,522	49,046	(2,197)	1,584	2,089
6,085,318	70,416	1,125,112	1,982,840	2,906,950
108,726	38,083	29,171	14,124	27,348
(111,804)	26,101	(41,606)	79,433	(175,732)
53,905	10,075	1,315	6,591	35,924
(57,899)	36,176	(40,291)	86,024	(139,808)
25,026,887	-	9,202,126	4,194,402	11,630,359
40,591,468	-	-	3,875,593	36,715,875

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)
מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טוח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,772,438	-	730,186	1,022,927	1,019,325
346,468	-	262,140	46,308	38,020
2,425,970	-	468,046	976,619	981,305
694,112	28,259	51,638	72,028	542,187
109,843	1,036	-	419	108,388
62,379	-	43,158	12,960	6,261
3,292,304	29,295	562,842	1,062,026	1,638,141
2,962,092	-	635,770	792,467	1,533,855
308,887	-	240,378	48,342	20,167
2,653,205	-	395,392	744,125	1,513,688
508,386	-	148,846	205,917	153,623
194,863	11,630	10,228	65,173	107,832
3,070	(12)	-	-	3,082
48,392	34,740	7,781	3,094	2,777
3,407,916	46,358	562,247	1,018,309	1,781,002
74,074	17,531	24,894	11,802	19,847
(41,538)	468	25,489	55,519	(123,014)
59,683	13,120	7,578	7,817	31,168
18,145	13,588	33,067	63,336	(91,846)
25,026,887	-	9,202,126	4,194,402	11,630,359
40,591,468	-	-	3,875,593	36,715,875

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות (הכנסות) אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)
מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,877,322	-	1,498,492	1,209,195	2,169,635
818,011	-	648,464	100,089	69,458
4,059,311	-	850,028	1,109,106	2,100,177
1,708,139	112,037	118,550	76,657	1,400,895
309,793	2,228	-	1,186	306,379
152,286	-	116,426	29,372	6,488
6,229,529	114,265	1,085,004	1,216,321	3,813,939
5,363,778	-	1,276,534	937,245	3,149,999
697,924	-	555,705	90,434	51,785
4,665,854	-	720,829	846,811	3,098,214
890,346	-	287,077	322,387	280,882
315,172	16,574	21,372	76,996	200,230
7,174	-	-	-	7,174
36,192	38,074	(6,458)	1,820	2,756
5,914,738	54,648	1,022,820	1,248,014	3,589,256
183,169	90,680	49,598	14,739	28,152
497,960	150,297	111,782	(16,954)	252,835
(183,952)	(11,376)	(58,521)	(27,425)	(86,630)
314,008	138,921	53,261	(44,379)	166,205
24,076,085	-	9,680,117	3,307,742	11,088,226
35,156,479	-	-	394,554	34,761,925

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)
מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,336,997	-	748,832	613,629	974,536
412,391	-	328,498	50,239	33,654
1,924,606	-	420,334	563,390	940,882
184,368	52,076	83,896	51,201	(2,805)
56,445	1,109	-	616	54,720
81,935	-	61,686	14,304	5,945
2,247,354	53,185	565,916	629,511	998,742
1,614,798	-	708,341	446,186	460,271
371,986	-	303,595	45,461	22,930
1,242,812	-	404,746	400,725	437,341
473,803	-	161,268	168,237	144,298
154,513	9,038	10,348	38,032	97,095
3,586	(1)	-	-	3,587
36,148	40,837	(17,646)	5,594	7,363
1,910,862	49,874	558,716	612,588	689,684
131,046	53,291	45,269	12,469	20,017
467,538	56,602	52,469	29,392	329,075
(322,348)	(87,353)	(93,403)	(37,636)	(103,956)
145,190	(30,751)	(40,934)	(8,244)	225,119
24,076,085	-	9,680,117	3,307,742	11,088,226
35,156,479	-	-	394,554	34,761,925

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות (הכנסות) אחרות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)
מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9,743,322	-	3,033,376	2,517,774	4,192,172
1,644,138	-	1,304,200	201,402	138,536
8,099,184	-	1,729,176	2,316,372	4,053,636
1,804,853	135,703	149,506	104,235	1,415,409
514,373	4,281	-	2,575	507,517
311,123	-	224,698	51,474	34,951
10,729,533	139,984	2,103,380	2,474,656	6,011,513
9,372,936	-	2,429,151	1,958,337	4,985,448
1,305,553	-	1,025,470	208,436	71,647
8,067,383	-	1,403,681	1,749,901	4,913,801
1,809,108	-	599,236	661,824	548,048
653,414	35,295	43,632	156,929	417,558
14,386	-	-	-	14,386
97,818	85,690	3,957	4,111	4,060
10,642,109	120,985	2,050,506	2,572,765	5,897,853
404,372	212,884	88,840	34,551	68,097
491,796	231,883	141,714	(63,558)	181,757
(79,868)	27,802	(82,897)	(32,040)	7,267
411,928	259,685	58,817	(95,598)	189,024
23,809,429	-	8,843,601	3,585,418	11,380,410
35,999,351	-	-	395,780	35,603,571

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים **	ענפי רכוש ואחרים *	רכב רכוש	רכב חובה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,670,460	453,376	521,164	421,818	274,102
522,718	123,784	387,174	11,101	659
1,147,742	329,592	133,990	410,717	273,443
253,042	69,447	23,476	94,200	65,919
894,700	260,145	110,514	316,517	207,524
67,134	30,382	2,510	6,259	27,983
92,501	21,454	62,395	7,436	1,216
1,054,335	311,981	175,419	330,212	236,723
1,414,530	622,384	267,532	265,894	258,720
594,731	329,388	229,085	16,033	20,225
819,799	292,996	38,447	249,861	238,495
285,498	73,212	103,083	71,998	37,205
22,012	4,491	5,505	6,986	5,030
(2,197)	(994)	(82)	(205)	(916)
1,125,112	369,705	146,953	328,640	279,814
29,171	13,201	1,091	2,720	12,159
(41,606)	(44,523)	29,557	4,292	(30,932)
1,315	595	50	122	548
(40,291)	(43,928)	29,607	4,414	(30,384)
9,202,126	5,331,306	869,317	597,667	2,403,836
5,188,957	2,351,374	205,301	552,386	2,079,896

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2016
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, שייר ליום 30 ביוני 2016

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 83% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים **	ענפי רכוש ואחרים *	רכב רכוש	רכב חובה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
704,257	162,718	281,987	170,181	89,371
277,567	51,074	220,184	5,929	380
426,690	111,644	61,803	164,252	88,991
(41,356)	(29,424)	3,873	1,691	(17,496)
468,046	141,068	57,930	162,561	106,487
51,638	23,409	1,965	4,803	21,461
43,158	9,762	29,544	3,336	516
562,842	174,239	89,439	170,700	128,464
635,770	244,046	138,865	132,796	120,063
240,378	106,076	119,377	8,188	6,737
395,392	137,970	19,488	124,608	113,326
148,846	39,115	47,050	41,298	21,383
10,228	2,062	2,554	3,272	2,340
7,781	3,496	269	733	3,283
562,247	182,643	69,361	169,911	140,332
24,894	11,276	941	2,318	10,359
25,489	2,872	21,019	3,107	(1,509)
7,578	3,413	271	711	3,183
33,067	6,285	21,290	3,818	1,674
9,202,126	5,331,306	869,317	597,667	2,403,836
5,188,957	2,351,374	205,301	552,386	2,079,896

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2016
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, שייר ליום 30 ביוני 2016

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 84% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)
ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,676,605	431,896	415,408	518,817	310,484
623,289	224,032	308,086	59,294	31,877
1,053,316	207,864	107,322	459,523	278,607
203,288	11,167	(12,496)	123,804	80,813
850,028	196,697	119,818	335,719	197,794
118,550	49,369	4,293	11,349	53,539
116,426	32,186	61,368	17,069	5,803
1,085,004	278,252	185,479	364,137	257,136
1,276,534	562,929	209,025	322,007	182,573
555,705	322,562	158,987	45,148	29,008
720,829	240,367	50,038	276,859	153,565
287,077	73,449	102,883	77,082	33,663
21,372	4,051	4,854	7,520	4,947
(6,458)	(2,688)	(237)	(618)	(2,915)
1,022,820	315,179	157,538	360,843	189,260
49,598	20,654	1,796	4,748	22,400
111,782	(16,273)	29,737	8,042	90,276
(58,521)	(24,371)	(2,119)	(5,602)	(26,429)
53,261	(40,644)	27,618	2,440	63,847
9,680,117	5,568,774	884,666	679,770	2,546,907
5,042,177	2,131,769	172,024	581,350	2,157,034

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
 פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2015
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, שייר ליום 30 ביוני 2015

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 80% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
577,172	155,767	183,463	155,876	82,066
272,713	106,324	138,243	19,858	8,288
304,459	49,443	45,220	136,018	73,778
(115,875)	(47,843)	(9,971)	(34,634)	(23,427)
420,334	97,286	55,191	170,652	97,205
83,896	35,032	3,067	7,938	37,859
61,686	18,215	31,831	8,624	3,016
565,916	150,533	90,089	187,214	138,080
708,341	353,354	75,175	160,637	119,175
303,595	208,121	55,969	20,866	18,639
404,746	145,233	19,206	139,771	100,536
161,268	40,849	50,042	48,579	21,798
10,348	1,937	2,369	3,648	2,394
(17,646)	(7,317)	(633)	(1,719)	(7,977)
558,716	180,702	70,984	190,279	116,751
45,269	18,863	1,643	4,322	20,441
52,469	(11,306)	20,748	1,257	41,770
(93,403)	(38,802)	(3,353)	(9,036)	(42,212)
(40,934)	(50,108)	17,395	(7,779)	(442)
9,680,117	5,568,774	884,666	679,770	2,546,907
5,042,177	2,131,769	172,024	581,350	2,157,034

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2015
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, שייר ליום 30 ביוני 2015

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
484,763	798,997	872,789	826,913	2,983,462
51,066	92,206	665,012	391,241	1,199,525
433,697	706,791	207,777	435,672	1,783,937
26,660	14,631	(19,377)	32,847	54,761
407,037	692,160	227,154	402,825	1,729,176
67,698	12,828	5,753	63,227	149,506
12,081	31,757	120,526	60,334	224,698
486,816	736,745	353,433	526,386	2,103,380
359,802	643,298	413,927	1,012,124	2,429,151
48,865	81,441	324,952	570,212	1,025,470
310,937	561,857	88,975	441,912	1,403,681
80,617	175,297	198,625	144,697	599,236
10,076	15,294	10,002	8,260	43,632
1,791	340	152	1,674	3,957
403,421	752,788	297,754	596,543	2,050,506
40,229	7,622	3,418	37,571	88,840
123,624	(8,421)	59,097	(32,586)	141,714
(37,538)	(7,113)	(3,190)	(35,056)	(82,897)
86,086	(15,534)	55,907	(67,642)	58,817
2,347,384	548,286	840,528	5,107,403	8,843,601
1,988,263	475,164	187,223	2,128,547	4,779,197

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2015
התייבויות בגין חוזי ביטוח, שייר ליום 31 בדצמבר 2015

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

קשרים, התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות

1. לעניין חלוקת דיבידנד על ידי החברה לחברה האם ראה באור 8 לדוחות הכספיים המאוחדים.
2. לעניין חלוקת דיבידנד בעין על ידי החברה לחברה האם ראה באור 8 לדוחות הכספיים המאוחדים.
3. לעניין אישור התקשרות עם אדריכל ראה באור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים.
4. לעניין הנפקת הון משני מורכב (סדרות יב'-יג') באמצעות הראל מימון והנפקות ראה באור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים.
5. לעניין אשרור דירוג מעלות ראה באור 10 לדוחות הכספיים המאוחדים.
6. לעניין החלפת כתבי התחייבות סדרות ב'-ג' באמצעות הראל מימון והנפקות ראה באור 10 לדוחות הכספיים המאוחדים.

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה

א. פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

מסוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	זמינים למכירה	מוחזקים לפידיון	הלוואות וחייבים	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
514,802	6,474,736	295,129	-	7,284,667	נכסי חוב סחירים (א)
312	-	-	11,165,584	11,165,896	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
-	770,573	-	-	770,573	מניות (א)
176,074	1,846,804	-	-	2,022,878	אחרות (א)
<u>691,188</u>	<u>9,092,113</u>	<u>295,129</u>	<u>11,165,584</u>	<u>21,244,014</u>	סך הכל

ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)

מסוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	זמינים למכירה	מוחזקים לפידיון	הלוואות וחייבים	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
702,726	6,908,035	325,641	-	7,936,402	נכסי חוב סחירים (א)
326	-	-	10,461,413	10,461,739	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
-	737,785	-	-	737,785	מניות (א)
314,702	1,612,784	-	-	1,927,486	אחרות (א)
<u>1,017,754</u>	<u>9,258,604</u>	<u>325,641</u>	<u>10,461,413</u>	<u>21,063,412</u>	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

מסוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	זמינים למכירה	מוחזקים לפידיון	הלוואות וחייבים	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
591,566	6,579,578	307,199	-	7,478,343	נכסי חוב סחירים (א)
311	-	-	10,781,616	10,781,927	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
-	818,184	-	-	818,184	מניות (א)
183,086	1,644,783	-	-	1,827,869	אחרות (א)
<u>774,963</u>	<u>9,042,545</u>	<u>307,199</u>	<u>10,781,616</u>	<u>20,906,323</u>	סך הכל

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים ראה באור ב 6 "מכשירים פיננסיים" בדוחות המאוחדים.

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה (המשך)

א. נכסי חוב סחירים

עלות מופחתת			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני			
2015	2015	2015	2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,009,282	2,380,423	1,963,907	2,081,721	2,471,587	2,066,066	אגרות חוב ממשלתיות
5,290,189	5,322,279	5,033,384	5,392,548	5,458,263	5,214,555	נכסי חוב אחרים: נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
3,703	5,445	3,703	4,074	6,552	4,046	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
7,303,174	7,708,147	7,000,994	7,478,343	7,936,402	7,284,667	סך הכל נכסי חוב סחירים ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
			2,357	2,464	3,303	

א.2. מניות

עלות			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני			
2015	2015	2015	2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
637,021	519,949	638,474	741,186	657,441	692,354	מניות סחירות
57,158	58,891	56,773	76,998	80,344	78,219	מניות שאינן סחירות
694,179	578,840	695,247	818,184	737,785	770,573	סך כל המניות ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
			56,995	41,312	64,839	

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה (המשך)

א.3. השקעות פיננסיות אחרות

עלות			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 30 ביוני	
2015	2015	2016	2015	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
509,326	547,889	600,903	538,540	609,481	633,336	השקעות פיננסיות סחירות
1,021,882	957,819	1,099,176	1,289,329	1,318,005	1,389,542	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
1,531,208	1,505,708	1,700,079	1,827,869	1,927,486	2,022,878	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
			107,458	74,308	125,551	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
			616,518	453,569	634,163	מכשירים נגזרים המוצגים בהתחייבויות פיננסיות

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.